

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 41.

ΤΟΜΟΣ Β'.

1 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1893

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ.

ΦΑΥΣΤΟΣ
(Faust)

Μελόδραμα εις πράξεις πέντε. Ἔπη Michel Carré και Jules Barbier. Μέλος Charles Gounod.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

- Μεφ.** (Ἰθῶν τὸ ξίφος εἰς τὴν θήκην)
Φίλοι! θ' ἀνταμωθῶμεν ἀλλοῦ (βλέπων τὸν Φ.
εἰσερχόμενον)
- ᾄ! καιρός.
- Φ.** Τί συμβαίνει
- Μεφ.** Οὐδέν· λογαριασμός μικρός.
Τώρα σὺ τί ζητεῖς; τί πρῶτον νὰ σοὶ δώσω;
- Φ.** Ἡ ὠραία ἐκείνη, λέγε, ποῦ κατοικεῖ;
- Μήπως ἦν ἀπλῆ τις ὄπτασία;
- Μ.** Οὐχί! ἀλλ' ἀρετὴ καθ' ἡμῶν και ἀγνεία
Και ὁ θεὸς αὐτὴν περιφρουρεῖ.
- Φ.** Ἄλλ' ἔστω! Τί μὲ μέλλει! θέλω αὐτὴν νὰ ἴδω.
Ἄλλως, εὐθύς σὲ παραιτῶ
- Μ.** Ἄλπηθῶς; ἀλλὰ τόσον ζῆλον ἔχω πρὸς σέ,
Ὡστε οὐδὲ στιγμὴν ἔννοῶ ν' ἀμφιδάλλης.
Ἵπομονή! μετ' ὀλίγον ἡ ὠραία κόρη
Ὡς ἀστὴρ λαμπρὸς
Θ' ἀνατεῖλη ἐδῶ.

ΣΚΗΝΗ Δ'.

Οἱ αὐτοί, φοιτηταί, νεάνιδες, πολῖται, ἔπειτα
ὁ Σεῖβελ και ἡ Μαργαρίτα.

(Οἱ φοιτηταί και αἱ νεάνιδες χειροκρατούμενοι καταλαμβάνουσι τὴν σκηνήν, προσπορευομένων τῶν μουσικῶν. Ἀκολουθοῦσιν οἱ και ἀρχομένης τῆς πράξεως ἐμφανισθέντες πολῖται).

Χορός (σημαίνων διὰ τοῦ βήματες τὸν ρυθμὸν στροβίλου).

- Μεφ.** (δεικνύων τῷ Φ. νεάνιδα στροβιλιζουσαν)
Καθὼς ὁ βοριάς ἀπὸ σκόνι
Σιφούνια σὰν νέφη πυκνὰ
Ἐσθκῶνει
Και γυρνᾷ,
Και μεῖς ἔτσι ἄς πηδοῦμε
Μὲ καρδιά, κι' ἄς τραγουδοῦμε
Ποῦ κι ὁ κάμπος νὰ γελά
Τρα λα λα λα!
Τί κοπέλλα!
Μιὰ τρέλλα.
Δὲν προσπαθεῖς
Μὲ τὴν νέα
Κι' ὠραία
νὰ γνωρισθῆς;

Φαῦστός (ἀδημονῶν)
Μὴ ἀρχίζης
Ψυχροὺς χλευασμούς!
Γλυκεῖς ρεμβασμούς
Μὴ συγχύζης.

- Σεῖβ.** (εἰσερχόμενος) Ναι! ἀπ' ἐδῶ μετ' οὐ πολὺ
Θὰ διαβῆ ἡ ψίλν.
- Νεάν.** (πλησιάζουσα) Κόρη λοιπὸν νὰ προσκαλῆ
Εἰς τὸν χορὸν ὀφείλει;
- Σεῖβ.** Ἄ! ὁ χορὸς μ' ἔνοχλεῖ.

Χορός.

Καθὼς τὸ ἀγέρι σπκῶνει:
Σιφούνια σὰν νέφη πυκνὰ
Ἄπο σκόνι
Και γυρνᾷ κ.τ.π.

(Ἐμφανίζεται ἡ Μαργαρίτα ἐπιστρέφουσα ἐκ τοῦ ναοῦ).

- Φ.** Ἴδου . . . εἶν' ἐκείνη!
- Μεφ.** Λοιπὸν τί σταματᾷς; δὲν προχωρεῖς;
- Σεῖβ.** Μαργαρίτα! (ιδὼν τὴν Μαργ. και προβαίνων πρὸς αὐτήν).
- Μεφ.** Παρὼν. (στρεφόμενος και ἀντιμετωπίζων τὸν Σεῖβελ).

Σει6. (καθ' ἑαυτὸν) Αἰσχρὲ μάγε! σὺ ἐδῶ!
Μεφ. (μὲ τόνον μελιτώδη) Πῶς! ἐδῶ! σέ! συναντῶ;
 (Ὁ Σείθελ ὀπισθοδρομῶν περιέρχεται ὅλην τὴν σκηνὴν ὅπισθεν τῶν χορευτῶν ἀποφεύγων τὸν Μεριστοφελῆν).

Φ. (πλησιάζων τὴν Μ. διερχομένην τὴν σκηνὴν)
 Ἄρά γε θὰ δεχθῆς ὡραία δεσποσύνη
 Μέχρι τοῦ οἴκου σου ἐμὲ ὡς ὀδηγόν;

Μ. Ἄλλ' ἐγὼ δὲν εἶμαι δεσποσύνη κι' ὡραία
 Καὶ μόνη ἤμπορῶ νὰ εὖρω τὴν ὁδόν.
 (παρέρχεται τὸν Φ.)

Φ. Πρὸς θεοῦ! πόση χάρις! ὅποση σωφροσύνη
 (ἀπερχομένην ἀτενίζων)
 Σὲ ἀγαπῶ, παρθένε . . . .

Σει6. (Καταβαίνει τὴν σκηνὴν μὲ παρατηρήσας τὸ συμβάν).
 Ἄπῃλθ' ἐκείνη
 (Ἐτοιμάζεται ν' ἀκολουθήσῃ τὰ ἴχνη τῆς Μαργαρίτας, ἀλλὰ πάλιν εὐρεθεὶς ἀντιμέτωπος τοῦ Μερ. τῷ στρέφει τὰ νῶτα καὶ ἐξέρχεται διὰ τοῦ βάλθους τῆς σκηνῆς).

Μεφ. (πρὸς τὸν Φ.) Λοιπόν;

Φ. Μὲ ἀποκρούει.
Μ. Ἐγὼ αὐτὸς
 Θ' ἀπογείνω σοφοῦ προξενίτης σωστὸς
 (ἀπέρχεται μετὰ τοῦ Φ. ὅθεν καὶ ἡ Μαργαρίτα).

Νεανίδες τινες (ἀποτεινόμενοι πρὸς τρεῖς τέσσαραις ἐξ ἑαυτῶν, αἵτινες παρετήρησαν τὸ μεταξὺ Φ. καὶ Μαργαρ. γενόμενον).

Τί συμβαίνει;

Δεύτερος Ὀμιλος Νεανίδων. Δὲν ἐδέχθη ἡ Μαργαρίτα συνοδόν τῆς τὸν αὐθέντην.

(Οἱ φοιτητὰὶ προπέμφσαντες τὸν Βαλεντίνον καὶ ὁ Βάγνερ ἐπαφέρχονται καὶ μετέχουσι τοῦ στροβίλου).

Χορὸς Στροβιλιστῶν καὶ Πολιτῶν θεωμένων.

Κι' αὐτοὶ ἔτσι δὰ πηδοῦνε
 Καὶ πηδῶντας τραγουδοῦνε
 ποῦ κι' ὁ κάμπος νὰ γελά
 Τρελλά τρελλά.

Ὡς ποῦ δὲν τοὺς πιάνει
 Δειποθυμιά

Κανεὶς τῶν δὲν χάνει

Πηδηματιά

Σὲν νὰ τριγυνάει

Καὶ γῆ μ' αὐτοῦς

Κι' ἐρωτικά φιλάει

Τοὺς οὐρανοὺς

ΠΡΑΞΙΣ Γ'.

Ὁ κήπος τῆς Μαργαρίτας.

Τὸ βάλθος τῆς σκηνῆς κατέχει δρυφρακτὸν μὲ θυρίδα.— Ἄριστερόθεν πρασιά.— Δεξιόθεν σκιάς, ἧς τὸ παράθυρον ἀπέναντι τῶν θεατῶν.— Δένδρα καὶ θάμνοι.

ΣΚΗΝΗ Α'.

Σείθελ, μόνος.

Εἰσέρχεται διὰ τοῦ δρυφρακτοῦ καὶ ἵσταται παρὰ τὸν οὐδὸν τοῦ περιπτέρου πλησίον ἀνδρῶν ρόδων καὶ ἴων.

Πᾶτε δεῖς τὰς θερμάς
 ἐμοῦ ὀρμάς,

ἄνθη ποῦ σὰς λατρεύει,
 πόσον μὲ γουτεύει,
 ὅτι νυχθημερόν
 φθίνω θρηνῶν.

Ἄπο σὰς κἂν ἄς μάθη
 τῆς καρδιᾶς μου τὰ βάρη.
 πόσον μιά τῆς ματιᾶ
 μ' εἶναι γλυκειά

(Δρέπων ἄνθος) Ὁ κατάρατος μάγος βασκαίνει
 πᾶσαν μου ὀρμίν.

(δρέπει ἄλλο μακρανόμενον ἐπίσης) Ἡ ἀφή μου τὸ ἄνθος
 [μαραίνει
 Ὅντως τὴν στιγμήν!

(Σκεπτόμενος καὶ πλησιάζων τὸ περίπτερον)

Ἄν λάβω ἕλιγον ὕδωρ ἠγιασμένον
 Ἐδῶ παρακαλεῖ πρὸς τὸν ἐσταυρωμένον
 Ἄς ἴδω καὶ αὐτὸ μαγαμένον
 Ἐάν θὰ τύχη . . . Ἄ Σατάν νῦν σὲ νικῶ
 Σεῖς γενεῖτ' ἐρμυνεῖς

εἰλικρινεῖς,
 Ποίαν φλόγα ἀνάπτει
 στὴν καρδιά μου, ποῦ θάπτει
 Ἴντροπαλὴ στὸν μυχόν
 τὸ μυστικόν.

Ἐρως ἂν τὴν τρομάξη
 τ' ἄνθος κἂν ἄς ἀρπάξη
 ἀπὸ χεῖλος θερμὸν
 Ἐν' ἀσπασμόν.

(Γελῶν ἀπέρχεται νὰ συλλέξῃ ἄνθη ὅπως πλέξη ἀνθοδέσμη. Εἰσέρχονται ὁ Μ. καὶ ὁ Φ.)

Φ. Εἶν' ἐδῶ;

Μ. Ἄκριθῶς

Φ. Τί βλέπεις σταματῶν;

Μ. Τὸν σὸν ἀντεραστὴν

Φ. Σεῖθελ!

Μ. Στ! ναὶ αὐτόν.

Σ. (Ἐπανελθὼν καταθέτει τὴν ἀνθοδέσμη πρὸ τῆς θύρας τοῦ περιπτέρου)

Σὺ γενοῦ, ἀνθοδέσμη καλὴ, χαρὰ μου.

Θὰ τῇ ὁμολογήσω αὔριον τὰ δεινά μου.

Κι' ἂν θέλῃ τῆς καρδιᾶς μου τὸ μυστικόν

Θ' ἀπαντήσῃ ἐν φιλίῳ μου (φεύγει).

Μ. Ἄ! τὸν πακόν.

Σ' ἀφήνω σοφὲ πρὸς στιγμήν.

Συντροφιαν εἰς τ' ἄνθη τοῦ μαθηταρίου

Θὰ φέρω ἐγὼ ἠθσαυρόν

Πολυτελεῖ πλέον λαμπρόν

Καὶ ὀπτασίας ἐνιπνίου.

Φ. Ἄφες με!

Μφ. Ὑπακούω
 (Εἰρωνικῶς ὑποκλινόμενος)
 Λαμβάνω τὴν τιμὴν.

ΣΚΗΝΗ Β'.

Φαύτος μόνος.

Φ. Ὡ! πῶς ἡ καρδιά μου πάλλει
 Ὁ ἔρως πάντοθεν μὲ περιβάλλει.
 Ὡ Μαργαρίτα γόνυ κλίνω πρὸ σοῦ.

Ἄγρον καὶ θεῖον δῶμα χαῖρε, ὅπου ἐκείνη
Μυροδόλον ἀγνείας πνοὴν διαχύνει.
Ὅπόσοις ὄλβος ἐν τῇ πενιχρᾷ
Οἰκίᾳ ταύτῃ! πανταχοῦ χαρὰ.
Μῆτερ φύσις! εἰς σὲ ὀφείλει τόσα κάλλη.
Ἐδῶ! ἢ σὴ ἀγκάλῃ
Ἐβάστασ' ἐθήλασε βρέφος αὐτὴν.
Ἐνταῦθα τῶν ἐρώτων
Τὸν ἀσπασμὸν τὸν πρῶτον
Δεχθεῖσα παῖς ἀβρὰ
Θάλλει γυνὴ λαμπρὰ
Μὲ ἀγγέλου μορφῆν.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Μεφ. (ἐπανέρχεται κρατῶν θήκη) **Φαῦστος.**

Μ. Ἐγείρου! βλέπ' ἐδῶ! ἂν τ' ἄνθη δὲν νικῶσιν
Ἡ πυξίς, ἃς μὴ ἡμῖν ἄρχων τοῦ πυρός.

Φ. Μακρὰν μου πλέον πᾶς πόθος αἰσχρὸς

Μ. (Εἰρωνικῶς) Συνειδὸς; δυσπιστῶ.

(καταθέτων τὴν θήκην ἐπὶ τῆς φλιᾶς τοῦ περιπτέρου)

Θὰ τὴν παρατηρήσῃ

Ὅποταν διαβῇ. Ἐλθὲ κ' εὐελπιστῶ.

(ἀπάγει τὸν Φ. καὶ ἀρπάζεται μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν κήπον)

ΣΚΗΝΗ Δ'.

Μαργαρίτα μόνη.

(Ἐμβαίνει διὰ τῆς ἐν τῷ βάθει θύρας καὶ κατέρχεται σιγῶσα
εἰς τὸ προσκήμιον).

Ἄς ἤξευρον ὁ νέος αὐτὸς πῶς καλεῖται,

Ἄν εἶναι μεγιστὰν καὶ πῶς τιτλοφορεῖται.

(Καθεστῆσα ἐν τῇ λόγχῃ πρὸ τῆς ἡλακτῆς τυλίσσει τὸ ἔριον
περὶ τὴν ἀτρακτὸν).

Βασιλεὺς τις τῶν Θουλιτῶν
Ἄγαπῶν μὲ πίστιν μεγάλην
Εἶχε ποτε χρυσῶν φιάλην
Δωρεὰν ἐρώτων πιστῶν.

(διακοπτομένη)

Τρόπους κέκεῖνος εἶχε, πιστεύω, θαυμαστοῦς
Οὐδὲν ἄλλο ἐτίμα πλέον
Καὶ ἐν καιρῷ εὐωχιῶν
Ἐκ ταύτης ἅμα προσπιὼν
Τὸ βλέμμα ἐταπεινοῦ κλαίων.
Πρὸς ταύτην καὶ ἡμιθανῆς
Τὸ ἡμίθεστον στρέψας ὄμμα
Καὶ πρὸς τὸ μαγαμένον στόμα
Φέρει ἐγερθεὶς τῆς στρωμνῆς

(διακοπτομένη)

Κατέρυθρος ἐδίγων τὸ πρῶτον ἐξ αἰδοῦς.
Τρέμων, πρὸς τιμὴν τῆς φιλάτης
Τὸ τελευταῖον προπιὼν
Θνήσκει τὴν φιάλην κρατῶν
Πιστὸς μέχρι πνοῆς ἐσχάτης.

(Ἐγειρομένη καὶ διευθυνομένη πρὸς τὸ περίπτερον).

Μόνον ἱππόται εἶναι τόσον τολμηροὶ
Καὶ πρῶτοι ἐν τάντῳ. Τρελλὰ... τί φλυαρῶ!
Σὺ ἀγαθὲ ἰδὼν τὴν μόνωσίν μου
Πέμπτον τὸν ἀδελφὸν ταχέως.
Ἄνθοδῆμν; ἦ! τοῦ Σείδελ βεβαίως,

Πτωχὸ παιδί! τί βλέπω ἔδῳ! τί ζητεῖ
Ἡ πολυτελής πυξίς; Νὰ ἦναι κλειστή;
Δὲν τολμῶ; Ἴδου καὶ τὸ κλειδί. Θὰ τὴν ἀνοίξω.
Πῶς τρέμω! διατί;
Εἶν' ἀμάρτημα; μήπως θὰ τὴν διαρρήξω;
Θεὲ! τί θησαυρὸς! Μὴ κοιμῶμαι;
Μὴ ὄναρ μαγικὸν πλανᾷ μου τὸ ὄμμα;
Κοσμήματα τοιαῦτα δὲν εἶδον ἀκόμα.

(Τοποθετεῖ τὴν θήκην ἀνακτῆν ἐπὶ τινος ἔδρας καὶ γονυπετή-
σασα καλλωπίζεται).

Μιὰ στιγμίδα ποθῶ

Μόνον νὰ στολισθῶ

Μ' αὐτὸ τὸ διαμαντάκι.

(Ἐξάγει ἐκ τῆς κοσμηματοθήκης ἐνώτια)

Ἄ! ἰδοὺ στὸ βυθὸ

Κι' ὠραῖο καθρεπτάκι.

Νὰ μὴ κυτταχθῶ

Ἡ πτωχή! λιγάκι;

(Φορεῖ τὰ ἐνώτια ἐγείρεται καὶ ἐσοπτρίζεται)

Ἄ! τί κάλλη! γελῶ.

Εἰπέ, παρακαλῶ,

Εἶσαι σὺ Μαργαρίτα;

Δὲν λαλεῖς; ἔλα κύττια.

Ἦ! σὺ δὲν εἶσαι πιά!

Δὲν εἶναι ἡ μορφὴ σου

Βασίλισσα καμιά

Θὰ περνᾷ, ὑποκλίσου!

Ἄχ! καὶ νὰ ἦτο ἔδῳ,

Καθὼς στὴν ὁδῶ,

Θὰ μ' ἔλεγ' εὐμορφοῦλα

Σωστὴ ἀρχοντοπούλα.

Ἄχ καὶ νὰ ἦτο ἔδῳ!

Ἄς γενῶ δεδποινὶς τελεῖα.

Τοῦ περιδεραίου καιρὸς

Καὶ τῶν ψελλίων τῆς χειρὸς.

Θεὲ! ὡς νὰ ἔπιπτε χεῖρ ἐπ' ἐμοῦ βαρεῖα!

(Κοσμεῖται διὰ τοῦ περιδεραίου καὶ τῶν ψελλίων).

ΣΚΗΝΗ Ε'.

Μαργαρίτα, Μάρθα. Μεφ., Φαῦστος.

Μρθ. Οὐρανὲ! τί βλέπω! διαμάντια τιμημένα.

Ψυχὴ μου! ποῦ τὰ βροῦκες δὲν μοῦ λές;

Μ. (Ταραχθεῖσα καὶ προσπαθοῦσα νὰ τὰ κρύψῃ) Κανεῖς

Κατὰ λάθος θὰ τᾶφερε δῶ.

Μρθ. Μὴ τὸ πῆς!

Τὰ στολιδία γιὰ σέ, φῶς μου εἶναι φερμένα.

Ναί! τὰ στέλνει ἀπ' ἀγάπῃ πολὺ κάποιος νέος.

Ἄχ! ὁ δικός μου δὲν ἦτο ποτέ του γενναῖος.

Μφ. (Εἰσερχόμενος πρῶτος καὶ βαθέως ὑποκλινόμενος)

Τίς ἡ δέσποινα Μάρθα Σδεροβαῖν;

Μρθ. Τί μὲ θέλεις;

Μφ. Ζητῶ συγγνώμην ἂν φανῶμεν ὄχληροι.

(χαμηλῇ τῇ φωνῇ πρὸς τὸν Φαῦστον)

Μὲ μεγάλην ὡς βλέπετε χαρὰν τὰ φορεῖ.

Ἡ κυρία Σδεροβαῖν;

Μρθ.

Εἶμαι ἴω.

- Μφ.** Ὅσα μέλλεις
Νὰ ἀκούσης δὲν εἶναι καθόλου φαιδρά.
Ὁ σύζυγός σας εἶναι νεκρός! Μὴ σὰς τρομάξῃ.
- Μρ.** Οὐρανέ!
- Μ.** Τί συμβαίνει;
- Μεφ.** Οὐδέν.
- Μρθ.** Ἄχ! τί συμφορά!
- Μφ.** Ἄχ! τί συμφορά ξαφνικὴ μὲ σκεπάζει.
Νεκρός ὁ σύζυγός σας, κυρά μου δὲν πειράζει.
- Μ.** Εἰς τὴν θεάν του πόσον ἡ ψυχὴ μου τρομάζει.
Τὸ βλέμμα της τὸν σάλον τοῦ στέγνου κοπάζει.
- Μρ.** (Πρὸς τὸν Μεφ.) Κανὲν ἐνθύμιον μικρόν;
Οὐδέν! Ὅθεν πρὸς ποιὴν αὐτοῦ αὐθιμερόν
Τοῦ πρόβει ἀντικαταστάτης.
- Φ.** (Πρὸς τὴν Μαργαρίταν, ἀφαιροῦσαν τὰ κλισήματα)
Διατί λοιπὸν τὰ ἀπώθει;
- Μ.** Εἰς ἐμὲ δὲν ἀνῆκον; πρὸς Θεοῦ μὴ! μὲ ταράττει;
- Μφ.** (Ἐκ τοῦ ἑτέρου παρασκηνίου πρὸς τὴν Μάρθαν μετ' ἧς συν-
διαλεγόμενος τὴν ἀπασχολεῖ· παρέχων καιρὸν εἰς τὸ ἕτερον
ζεύγος).
Πάντα τρισόβδιον καθιστᾷς, ἂν δεχθῆς
Νὰ σοὶ προτείνει χεῖρα.
- Μρ.** Ἄ! πῶς; θαρρεῖς;
- Μφ.** Σκληρὰ μὲ κατατρέχει μοῖρα!
- Φ.** Παρακαλῶ πρὸς σοὶ γυῖν (προτείνων τὸν βραχίονα).
- Μ.** Ἄχ! ἄφες! τί ἀγωνία.
- Μφ.** Θὰ δεχθῆς; (ἀρπάζων τὸν βραχίονα τῆς Μάρθας)
- Μρ.** (Νὰ τὸν χαρῶ!)
- Μφ.** (Κάπως ὄριμος κυρία)
- Μρ.** (Τί εὐτραπέλια)
- Μ.** (Τάλανα καρδιά!)
- Φ.** (Κόρη αἰθερία)
- (Ἡ Μαργαρίτα ἐγκαταλείπουσα τὸν βραχίονά της εἰς τὸν Φ.
ἀπομακρύνεται μετ' αὐτοῦ. Ὁ Μεφ. καὶ ἡ Μαρ. συνομι-
λοῦσιν ἐρωτοτροποῦντες).
- Μρ.** Λοιπὸν ποτὲ νοικοκυριό.
- Μφ.** Ποτέ! Ἄφιδος, ὀρφανός, κυρά μου,
Δυστυχῆ βίον ζῶ ἀγάμου.
- Μρ.** Κάπως πάγει σ' ἄνθρωπο νιό
Μά... ἀργά, εἰς τὰ γηρατεῖα
Τί φοδερά ἢ ἐρημία
- Μφ.** Ἡ ἰδέα αὐτὴ ἀκριβῶς
Καὶ ἐμὲ συχνάκις ταράσσει
- Μρ.** Λοιπὸν πρὶν ὁ καιὸς περάσῃ
Αὐθέντα γὰ σκεφθῆς καλῶς.
- (Ἀπομακρύνονται. — Ἡ Μ. καὶ ὁ Φ. ἐπικνέρονται).
- Φ.** Λοιπὸν, πάντα μόνη;
- Μ.** Μακρὰν ὁ ἀδελφός.
Τῆς μητρὸς ἐστερήθην.
Πλησίον της ἔχει ταφῆ
Ἡ μικροῦλα μου ἀδελφῆ.
Ἄγγελάκι! ἄχ! πόσον ἐλυπήθην
Τοῦ βίου μου ἦτο τὸ φῶς,
Τί φροντίδες! τί ἀγωνία!

- Πρὶν τῶν φιλιτάτων ἡ καρδιά
Ν' ἀπολαύσῃ, στερεῖτ' εὐθύς.
Ἄμα ἐξύπνια, πονηρόν
Ἔστρεψε πρὸς με τὸ βλέμμα' αὐτῆς
Ἐμοῦ ἐπόθει τὴν ἀγκάλην.
Ὅλ' αὐτὰ θ' ἀνειχόμεν πάλιν
Δι' ἐν θώπευμά της ἄβρον.
- Φ.** Ἄν τοῦ Πλάστου ἡ εὐδοκία
Εἶχε δὲ ὡς ὑπογραμμὸν
Ναί! ἦτο χάρις ἐξ οὐρανῶν.
- Μ.** Μὲ περιγελάς;
- Φ.** Σέ, κόρη θεία;
- Μ.** (μειδιῶσα) Μὲ περιφρονεῖς
Κ' ἐνδον ἐκ ψυχῆς
Θὰ γελάς βεβαίως.
Πόσον προσπαθῶ
Ν' ἀπομακρυνθῶ,
Ἄλλὰ φεῦ ματαίως.
- Φ.** Μὴ με ἀπώθεις·
Ὁ πλάστις σου ἐγγύς
Ἄγει με βεβαίως.
Μόνον ἐν ζιτῶ
Νὰ ἐννοηθῶ
Ἄλλὰ φεῦ ματαίως.
(Ἐπικνέρονται ἡ Μάρθα καὶ Μεριστοπελῆς).
- Μρ.** (πρὸς τὸν Μεφ.) Δὲν μὲ ἐννοεῖς.
Ἡ θὰ προσπαθῆς
Νὰ κρυφθῆς βεβαίως.
Πρὶν εἰσακουσθῶ,
Θέλεις γὰ πεισθῶ
Πῶς μιλεῖς σπουδαίως;
- Μφ.** Μὲ συκοφαντεῖς
Εἶπον ἐξ ἀρχῆς
Πῶς θὰ φύγω δρομαίως.
Θλίβομαι κ' ἐγὼ
Καὶ δὲ βεβαίω
Ὅμιλῶ σπουδαίως.
(Ἡ νῆς προχωρεῖ).
- Μ.** (Πρὸς τὸν Φ.) Εἶναι καιρὸς ν' ἀποσυρθῆς.
- Φ.** Φιλιτάτη (περιπτυσσόμενος αὐτὴν)
- Μ.** Εἶναι ἀργά (ἀποσπασμένη τῆς ἀγκάλης του)
- Φ.** (τρέχων κατόπιν τῆς Ἄ! σκληρὰ μ' ἀπώθεις!
- Μφ.** (Κατ' ἰδίαν ἐν φ' ἡ Μάρθα τῷ στρέφει ἀδημονοῦσα τὰ νῶτα).
Ὅλονεν τρυφερωτέρα!
Καιρὸς φυγῆς (κρύπτεται ὀπισθεν δένδρου).
- Μρ.** Δὲν θ' ἄβγω πέρα;
(στρεφόμενη) Λοιπὸν; Δὲν εἶναι! Αὐθέντα (ἀπο-
μακρύνεται).
- Μφ.** Ὄρα καλῆ!
Οὐφ!! τί ἀσύστα το κουφάρι!
Φρονῶ — εἶναι ἰκανὴ
Καὶ τὸν Σατανᾶν νὰ πάρῃ.
- Φ.** (Ἐκ τοῦ παρασκηνίου) Μαργαρίτα.
- Μρ.** Σὲ ζητῶ!
- Μφ.** Χαιρετῶ.
(Ἄκλουθεῖ)

ΚΥΤΑΡΙΣΣΟΣ ΚΑΙ ΑΝΘΥΛΛΙΟΝ.

Ὅδοιποροῦσα ἐπὶ μακρὸν ἀνὰ τὴν ὑψηλίον ὅπως, ἐπισκοπήσω τὸν βίον τῶν θνητῶν καὶ πρόσω ὅλοεν ἀνεπιστρεπτει φερομένη, διέβαινον, ἀπροσκόπτως πᾶν κώλυμα ἐξομαλίζουσα, ἀνάντεϊς ἀκρωρείας καὶ δρυμους καὶ φάρμακας. Εἰσέδουον ἀθέατος εἰς πολύμοχθα ἄσπεα καὶ ἤκουον ἐν τῇ ἀεννάῳ τύρβῃ συγχεομένους πρὸς ἀλλήλους τὸν θόρυβον τῆς τὸν ἀργὸν πλούσιον ἀπὸ τοῦ βραθρῶδους οἴκου τῆς χαρτοπαξίνας ἐπαναφερούσης ἀμάξης, μετὰ τοῦ μονοτόνου κρότου τῆς ἐπὶ τοῦ ἄκμονος καταπιπτούσης σφύρας τοῦ ἐνδελεχῶς μοχθοῦντος ὅπως λειάνη τὸν ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ σκληρὸν σίδηρον καὶ τὸν ἐπίσης πετρῶδη δρόμον τοῦ βίου τῶν τέκνων αὐτοῦ· καὶ ἤκουον γλυκυπύκτως μιγνυμένας τὰς ἡχοῦς πενθίμου ἐπικηδείου κωδωνοκρουσίας καὶ τῶν θαλερῶν συμποσιακῶν ἀσμάτων· καὶ εὔρον ἐκείνην ἡμερωτέραν, ἡδυτέραν αὐτῆς, φαιδροτέραν ἔτι. . . ναι, διότι ἐκείνη ἐν τῷ θλιβερῷ αὐτῆς τόνῳ περιεῖχε τὴν ἐλπίδα, περιέχουσα τὴν προσευχὴν, αὕτη δὲ τὴν ἀπελπισίαν ἐν τῇ φαιδρότητι, ἣτις ἦν θλιβερά ὡς πλάνη ἀπὸ τῆς ἀληθοῦς ἀκράτου χαρᾶς. Ἡ σύγχυσις τῶν ἀντιθέτων τούτων ἤχων ἀπετέλει κκρόφωνον εἰρωνεῖαν ὀξέως καὶ ἀλγεινῶς τὸ οὐς πλήσσοσαν· ποῦ ἄρα ἐνέκειτο ἡ εἰρωνεῖα αὕτη; ἐν τῇ οἰκτρᾷ κκροφονίᾳ τὴν ἀρμονίαν συριζούση, ἢ ἐν τῇ πρακτικῇ σημασίᾳ αὐτῶν τούτων τῶν ἤχων, καὶ εἰ οὕτως, τίς ἐξ ἐκατέρου τῶν τὰς ἀντιφατικὰς ταύτας δυάδας ἀπετελούντων κατειρωνεύετο τοῦ ἐτέρου.

Τέλος, μακρυνοθεῖσα τοῦ ἄσπεος ἔνθα ὁ ἀήρ, πλήρης τῶν ρηθέντων θορύβων, βαρὺς πλήσσει τὸ μέτωπον καὶ τοὺς πνεύμονας, ἔφθασα εἰς χλωρὰν κοιλάδα ἔνθα ἡ φύσις, ἀμιγῆς καὶ ἀγνή, ἀφειδῶς κοσμεῖται διὰ τῶν καλλιφύτων ἀνθῶν τοῦ ἔαρος οὐ μόνον ἀντιλαμβάνονται ἐν ταῖς λιθώδεσι τῶν τειχῶν αὐτῶν φυλακίαι οἱ τοῦ ἄσπεος κῆτοικοι, τῶν ἀνθῶν, ἀ ἵνα ἐπὶ μικρὸν μόνον ἀποκλύσασι, δέον ἵνα δολοφονήσωσιν, ἀπόνως ἀπὸ τοῦ μητρικοῦ στελέχους ἀποσπῶντες, πρὸς διάκοσμον βεβήλου συμποσίου ἢ κρυεροῦ μνήματος.

Ἐκεῖ ἀντὶ τῶν ἀστικῶν θορύβων τῶν ταραχωδῶν, ἠδέως συνέψαλλεν ἡ γλυκερά τοῦ πτηνοῦ μολπὴ μετὰ τοῦ φλοίσβου δροσῶδους ρύακος.

Ἐστὴν κρυσταλλένια ρεμματιὰ ποῦ τοῦ Μαῖου τὰ κρίνα γλυκοφιλοῦνε σκύβοντας ἔς τὸ χάδεμα τᾶερα, σκορπᾶ χρυσὸ γαμόγελο τοῦ ἡλίου ἢ ἀχτίνα ὅπου προβάλλει χαροπὴ ἀπ' ἀργυρῶ αἰθέρα.

Ἄχ! σκόρπα τὸ χαμόγελο, ἠλιόφωτη ἀχτίδα, δίχως νὰ δούσης πῶποτε, ἔστὸ κρυσταλλένιο ρέμμα ὅπως ἔς τὸ κύμα τῆς ζωῆς σκορπᾶ χρυσῇ Ἐλπίδα ὅταν τὸ φθάση χαροπὸ τοῦ Ποιτῆ τὸ βλέμμα

Κι' ὅπως τὸ ρέμμα τὸ χρυσὸ φιλοῦν χιονᾶτα κρίνα ὅπου τᾶερι τῆς αὐγῆς μὲ μόσχο βαλσαμόνουν, τὸ ρέμμα ἄκτινα ποῦ Θεοῦ μέσα γελᾷ ἀχτίνα τοῦ Παραδείσου λούλουδα λευκὰ ὡς στεφανόνουν!

Ἐπὶ τὴν παρὰ τὴν ὄχθην εὐρύκλωνον πλάτανον ἐκάθητο γέρον λευκοχίτων, αἱ δὲ αὔραι παλμωδῶς ἐφίλουσαν προσπιπτάμεναι τὴν καλλίστιλπον χιόνα τῆς κόμης του.

Ὡ! εἶναι εἶναι ἱερὰ τοῦ γήρατος τὰ χιόνια ἀσπρίλα δᾶντὰ δίνουνε τῆς ἀρετῆς τὰ κρίνα! δᾶν κρίνα τότε τοῦρανοῦ ποῦ δὲν μαραινουν χρόνια μοσχοβολοῦνε μυστικά, μαγεύουνε κ' ἐκεῖνα!

Θαροεῖς ἀπὸ θεώρατα τοῦ Παραδείσου νέφη αὐτὸ τὸ χιόνι ἔπεσε ἔς τοῦ γέρου τὸ κεφάλι· κι' αὐτὸς ἦν ἡλόλο θόρεϊ. . . φτεροῦγες δᾶν νὰ στρέψη, μὲ σεβασμὸ ἐκεῖ ψυλὰ γιὰ νὰ τᾶφήση πάλι. . .

Ἡ λάμψη του χαμόγελο, ἡ χάρι του γαλήνη, ὅμη γλυκερὰ καθαρισμοῦ ἐκείνη ἡ ἀσπρίλα· ἡ λαμπερὴ δροσοῦλά του, παρηγοριὰ κ' εἰρήνη, στάζει δᾶν μέλι ἔστων ἀνθὸ μέσ' ἔστῃς καρδιᾶς τὰ φύλλα.

Ἄχ! ζῆσε χιόνι ἄγιο καὶ κρηνομυρισμένο ὅπου ποτὲ δὲν λυόνεις! σὲ ρίχνει ὁ Πλάστης μας ἔς τὴν γῆ, ὅδε φίλημ' ἄγιασμένο καὶ τὰ γλυκὰ τριαντάφυλλα τῆς νεότητος νὰ μυρόνης!

Αὐτὰ τὰ χιόνια τοῦρανοῦ, ἔς τὴν δροσερὴ πνοὴ σου μὲ σεβασμοῦ προσκύνημα, ἀέρι, γλυκοφίλιε! κι' ἂν ἦσαι ἄγια ἀντιπλὰ Θεοῦ καὶ Παραδείσου, μὲ μὴ χρυσῇ ἀκτίδα σου στεφάνωνέ τα, ἴλιε!

Ὁ χιονόκομος γέρον μοὶ ἐμεδίασε προσηνῶς, ἐγὼ δὲ προσεγγίσασα ἐκάθισα παρ' αὐτὸν ἐπὶ τῆς χλόης.

— Πόθεν ἦκες, μοὶ λέγει, κικονιαμένη ὁδοιπόρε; μοὶ φαίνεσαι ἀπηυδακτυα καὶ ἐν τῷ βλέμματι φέρεις πικρὰν ἀπογοητεύσεως ἐκφρασίαν· πολλοὺς ἄρα ὑπέστης καμᾶτους καὶ ἀντεμετώπισας κινδύνους ἐν τῇ μακρᾷ πορείᾳ σου;

— Ναι, ἀπήντησα· ὑπέστην καμᾶτους πολλοὺς καὶ ἀντεμετώπισα κινδύνους πλείονας ἐν τῇ ὁδοιπορίᾳ μου, ἣτις σκοπεῖ τὴν βαθεῖαν ἐξερεύνησιν τοῦ βίου τῆς ἀνθρωπότητος· ἀλλ' ἡ ἐκ τῆς πορείας μου ταύτης ἀπογοήτευσίς προέρχεται οὐχὶ ἐκ τῶν δυσχερῶν τρόπων, ἀλλ' ἐκ τοῦ δυσαρέστου τῶν τόπων καθ' οὓς ἐκείνη ἐκτελεῖται. Προέρχομαι ἐκ τοῦ γείτονος θορυβώδους ἄσπεος· ἐμελέτησα τὸν κοπιώδη βίον τῶν ἐν τοῖς τείχεσιν αὐτοῦ πεφυλακισμένων ἀπειρῶν βροτῶν. . . καὶ καθ' ἣν στίγμην ἀπὸ τῆς φιλίας τῆς εὐρείας αὐτοῦ πύλης ἔθεσα τὸν πόδα ἐπὶ τῆς ἀπὸ τῆς τερπνῆς ταύτης κοιλάδος χωριζούσης αὐτὸ ὀροθετικῆς γραμμῆς, ἐστάλαξα ἐν δάκρυ! . . .

— Εἰπέ μοι, κόρη, ὑπέλαβε τὸ χιονόκομον τῆς ἀγνῆς κοιλάδος τέκνον, μετ' ἐκπλήξεως προσατενίζον με, εἰπέ μοι, ὅποιος ὁ βίος τῶν πολυμόχθων βροτῶν οὐ ἡ θεὰ ἀπέσπασε θαλερὸν δάκρυ ἀπὸ τῶν βλεφάρων σου; διαβιῶν εἰρηνικῶς ἐνταῦθα μετὰ τῶν τέ-

κνων μου, ἐν ζέσει μετ' αὐτῶν ἀναδιφῶν τὰς ἱεράς βίβλους ἐν αἷς χρυσοῖς γράμμασι τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἐγγέγραπται, καὶ ἀπευθύνων Αὐτῷ μετ' ἐκείνων ἐν ἐσπέρῃ καὶ πρωτὴ ἐγκαρδίου λατρείας ᾠδὰς ἐκ τοῦ ἐγγύς ἐρημικοῦ ναΐκου οὐδέποτε τὸν οὐδὸν τῆς του ἄστεος πύλης διέβην ὅπως ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἐξερευνήσω αὐτό.

— Πάτερ! ἀπεκρινάμην· ἐὰν λεπτολογικῶς σοὶ ἐξετίθην τὰ κατὰ τὸν ἀστικὸν βίον, πρὸ τοῦ τέλους τῆς μακρᾶς ὁμιλίας ἡμῶν ὁ ἥλιος ὅστις ἄρχεται ἤδη ὑποχωρῶν ἐπὶ τοῦ αἰθέρος, ὀλοσχερῶς θὰ καταδύετο, καὶ ἡ ἀστερόδακρυς Νύξ, ὑπνοδότιδα αὔρας πνοῆν ἐν τῇ φύσει προχέουσα θὰ ἐξέτεινεν ὑπὲρ ἡμᾶς τὸν πνευμέλαντα πέπλον τῆς· τότε ἀμφοτέρων ἡμῶν τὰ ἀσθενῆ βλέφαρα, ἀδυνατοῦντα ν' ἀντιστῶσι πρὸς τὴν ἀμάχητον νάρκωσιν τῆς θωπευούσης αὐτὰ πνοῆς τῆς, ἠδύπαθῶς θὰ συνεκλείοντο· τότε τοὺς ἐσχάτους τῆς λαλιᾶς μου τόνους ἐπὶ τῶν ὠχρῶν μου χειλέων ἐκπνέοντας ὡς ὁ βραδὺς τοῦ κύματος φλοισβός ἐπὶ ἀκταίων χαλίκων, θὰ ἐσβέννουν οἱ ἄερες παρασύροντες ἐν τῷ κενῷ. Σοὶ λέγω, ὅθεν, μόνον γενικῶς τινα χαρακτηριστικὰ τῆς ἠθικῆς τῶν θνητῶν καταστάσεως.

Ἦ πάτερ, οἱ ἐν τῷ ἄσπει δὲν ἀτενίζουσιν ὡς σὺ ἐλευθερίως πρὸς τὸν οὐρανόν· τὴν γελόεσσαν αὐτοῦ ἔκτασιν ἀχανῆ ὡς ἡ ἰδέα, ἣτις οἰοῖται διαζωγραφεῖται ἐπ' αὐτῆς διὰ τοῦ γαλανοῦ καὶ νεφελώδους λευκοῦ ὑπὸ αἰθρίου φωτός καταυγαζομένου, κρύπτουσιν ἀπὸ τῶν ὁμμάτων αὐτῶν οἱ γαῦροι κορυφαῖ τῶν ὑψηρόρων μεγάρων, ἄπερ δίκην πυραμίδων δραστηρίως οἰκοδομοῦσι· δίκην πυραμίδων, νά! διότι, ὡς οἱ ἀνέροι ἐκείνοι τῆς πλαιγενοῦς Αἰγύπτου ἡγεμόνες, ἀνεγείρουσιν αὐτὰ καταδυναστεύοντες πολλοὺς ρωμαλέους ἀλλ' ἠθικῶς ἀνισχύρους βραχιόνας· διότι κλείουσιν ὡς ἐκείνοι τὴν πύλην τοῦ ναοῦ καὶ τῆς καρδίας αὐτῶν, ὅπως ὅσον οἶόν τε εὐρείας τὰς πύλας ἐκείνων διανοίξωσι· διότι, τέλος, ὡς αἱ πυραμίδες καίπερ ὑπὸ τῶν ἀκριβῶς καθέτων φλογερῶν βελῶν τῆς ἡλιακῆς πυρᾶς διακαίόμενα ἐξώθεν, οὐχ ἤττον τὸ πάχος τοῦ θανάτου ἐνδὸν ἐγκλείουσι, καὶ ταῦτα, καίπερ ἀντιμέτωπα πρὸς τὰ θαλπερὰ φέγγη τῆς αὐγῆς καὶ τῆς δύσεως, περιέχουσιν ἐνδὸν τὸν στυγρὸν ζόρον, τὸ ἀπαίσιον ψῦχος τοῦ ἠθικοῦ θανάτου! . . . Καὶ ἐξορῦτοντες οἱ τάλανες θνητοὶ τὸν χρυσὸν ὃν τὰ ἔγκατα τῆς γῆς, οὐχὶ τὰ ὕψη τοῦ οὐρανοῦ, παρέχουσιν αὐτοῖς, διακοσμοῦσι τὰς πυραμίδας αὐτῶν ἀφειδῶς, προσθέτουσιν ἄψυχον μέταλλον ἐπὶ ἀψύχου λίθου· τέλος δὲ ἀναθαίνοντες ἐπὶ τὰς κορυφὰς αὐτῶν, ἐπικάθηται χρυσοτεκτοῦ θρόνον καὶ θεῶνται τῶν κάτω ὑπερπάρχους, ἀσυμπαθῶς ὡς ψυχρὰ μαρμαρίνα ἀγάλματα· οὐχὶ! ὡς ἀμειδίεις καὶ ἀδάκρυες ἠθικαὶ μουμίαι! . . . Τὸ ἀγαλμα ἔχει κέλλος, ἀν μὴ αἰσθησιν, εὐεργετικῶς τὴν αἰσθησιν θίγον καὶ πρὸς τὸ ὑψηλὸν ὠρακίον ἀναπολοῦν τὸ πνεῦμα· οὔτοι δ' εἰσὶ χρυσοκόσμητοι μουμίαι φεῦ! . . . βρῖθουσαι ἀσχημιῶν, ἀντίθεσιν μόνον πρὸς τὸ ἠθικὸν ὠρακίον παριστῶσαι· τὸ

ἀγαλμα ἐγεννήθη ἄψυχον· ἀλλ' αὐται, ἠθικῶς νεκρωθεῖσαι, ἀπέβλασαν τὸν παλμὸν καὶ τὴν αἰσθησιν.

Πρὶν ἢ ἀνέλθωσιν ἐκεῖ αἰσθάνονται ἔτι· ἀλλὰ τὸ μόνον ζωपुरοῦν αὐτοὺς αἰσθημὰ ἐστὶν ὁ ὡς πᾶσα ἄκρατος ὁρμὴ εἰς κόρον μετὰ τὴν ἀπόλαυσιν λήγων πόθος ἀπολύτου μεγαλείου ἐπὶ γῆς.

— Ταλαίπωροι θνητοί, ἐπὶ τοῦ ἰλιγγιώδους ἐκείνου ὕψους ἀθμελιώτως ἀνακαθήμενοι! ἀνέκραξεν ὁ χιονόκομος γέρον· τρέμε ὀσakis ἀτενίζεις αὐτούς! τίς οἶδεν ἂν σφοδρὰ θυέλλης πνοῆ δὲν θὰ καταρρίψῃ αὐτοὺς αἰφνιδίως; . . .

Εἰς ἄκραν προεξέχουσαν ἐν μέσῳ τῶν ὀρέων ἦν θίγουσι καὶ λύνονται εὐθύς περῶντα νέφη, καὶ σμῆνος ἀερόμορφον ἀελλωδῶν Βορρέων φαιᾶς εὐρείας πτέρυγας συγκρούει καὶ συστρέφει,

Ἦψόνεται κυπάρισδος πυκνόφυλλος, εὐμήκης, κ' ἡ μέλαινά της κεφαλὴ τὸ σύμπαν ἀτενίζει ὡς ἀγαλμα ὑπέροχον φοινικοστέπτου Νίκης ὅπερ ἀκίνητα πτερὰ ἐπὶ ναοῦ λυγίζει.

Ἐνίοτε αἱ πτέρυγες τὴν ψαῦσον τοῦ Βορρέως τὴν κεφαλὴν της κάμπτουσαι πρὸς τοῦ βουνοῦ τὸ χῶμα ἐκείνη πλὴν ἀγέρωχος ὀρθόνεται βιαίως μὲ κόμπον ἀτενίζουσα πρὸς τοῦρανοῦ τὸ δῶμα.

Καὶ λέγει μὲ ψιθύρισμα ὑπόκοφον, ὀργίλον:

— «Θρασύ Βόρρα! ἀκάθεκτον ἠγριωμένον πνεῦμα, λαθραίως πάλοι ἀποδρᾶν τῶν οὐρανῶν τῶν κοίλων, ὦ! εἶθε τὸ ἀπέραντον καὶ βαραθρῶδες ρεῦμα

» τοῦ πόντου νὰ σ' ἐκύλιεν, νὰ σ' ἐπνιγεν ἐντός του! ὡς ἐξοντόνει τολμηρὰς ὑπάρξεις τῶν ναυμάχων, καὶ κρύφα μόνον ἐν νυκτὶ μορμύρων ὁ ἀήρὸς του τὴν ὀλεθρίαν πτώσιν σου ν' ἀπήχει πρὸς τὸν βράχον!

» Θρασύ Βορρά! ὦ, διατὶ μὲ κάμπτεται πρὸς τὸ χῶμα ὄτ' εἶν' ἐκεῖ ἡ ρίζα μου ζητεῖς νὰ μ' ὑπομνήσῃς; οὐχὶ! προσδλέπει ὑψηλὰ τόρθοτενές μου δῶμα κ' ἰδοῦ, ἐμπρός μου χθαμαλὴ παρίσταται ἡ φύσις.

Δὲν εἶμαι ὡς ἡ ταπεινὴ ἐκείνη ἀδελφὴ μου ἣτις ὀρθοῦται ἔρημος εἰς τὸ νεκροταφεῖον· καὶ πρὸς τὸ χῶμα κλίνουσα μετὰ βοῆς πενθίμου προσδουκαλίζει μυστικῶς τὸν ὕπνον τῶν μνημιῶν.

Οὐχὶ! ἐφύην ὑψηλὰ! ποθῶ τὸ μεγαλεῖον! ποθῶ ὡς κορωνίδα της νὰ μὲ προσιδῇ ἡ φύσις, — καὶ σύ, Βορέα, ταπεινός, τὰς πτέρυγας σου κλείων, νὰ πέσης εἰς τοὺς πόδας μου καὶ νὰ μὲ προσκυνήσῃς!

Ποθῶ ὅποταν ὁ χειμὼν χιόνας καταδρείρη τριγύρω ἂν στιβάζονται, νὰ δέβωντ' ἐμὲ μόνον. ποθῶ μακρὰν ἢ θάλασσαν τὸ κύμα νὰ ἐγειρῇ ἵνα μὲ ἴδῃ ἄβλητον ἐν μέσῳ τῶν χιόνων!

Ἦ! ποθῶ, τέλος, κεραυνός μετ' ἀστραπῆς καὶ βρόντου τὴν βίαιον διεύθυνσιν ἐπάνω μου νὰ στρέψῃ, καὶ χύνων μ' εἰς τὸ μέτωπον τὸ σέλας τὸ λαμπρόν του, ὥσει μὲ δόξης στέφανον αὐτὸ νὰ περιστέλῃ! . . .»

Καὶ πάλιν ἔμεινε ὀρθὴ ἐν τῇ σιγῇ τοῦ ὄρους τὸ σύμπαν ἐπιβλέπουσα ἡμέραν ὅλην γαῦρος. πλὴν αἰθνης! . . . σύρων βίαιος θυέλλας ὀμβροφόρους, αἰθέρων ξένων πνεύματα, ἐκσπᾶται τυφῶν μαῦρος.

Καί εἰς στιγμήν τρομέσσαν τὸ σύμπαν ἐδοκίμῃ·
πτερὰ ἀνοίγει ὁ Βορρᾶς καὶ δέρει τὰς θυέλλας·
ἀπὸ τὰς λάβρους τῶν πνοῶς ὁ πόντος κατεκλύσθη
καὶ θεωρεῖ περιτρομος ὁ οὐρανὸς ὁ μέλας.

Πλὴν τὸν φωτίζει ποῦ καὶ ποῦ ὑπέρυθρος ὠχρία
καὶ κεραυνὸς ἐκρίγνυται βαρούγδουπος καὶ βρέμων...
εἰς τὸ βουνὸν ἢ λάμψης του προσπίπτει αἰθνιδία
καὶ . . . καταπίπτει ὁ κορμὸς ὁ ὑπερμίκης τρέμων!

Τέλος ἐσίγησε τὸ πᾶν· ἐκόπασαν οἱ δάλιοι
πάλιν τὸ κύμα ἐλαμψεν ὑπὸ φαιδρῶν ἀκτίνα·
τὴν φύσιν πάλιν ἔστρεψαν χρυσᾶ εὐδίας κάλλη
καὶ πάλιν ἐμειδιάσαν λευχειμονοῦντα κρίνα.

Κ' ἢ τάλαινα κυπάρισδος κατέκειτο μοιραίως
εἰς ὕπνον ἀτελεύτητον! . . . ὦ, ποῖαι ὄνειρώξεις
τὸν ὕπνον τῆς ἐφαιδρῶν ἢ ἐθλιδὸν λαθραίως;
τὸ χρυσοῦν σέλας ἀστραπιῆς, πυροπόλον στέμμα δόξης!

Καὶ εἶτα εἴρων ὁ Βορρᾶς καὶ πάλιν προσπετάσας.
τὸ πτώμα τῆς ἡμίκαιστρον ἔστυρεν εἰς τὸ κύμα
ἀναίσθητον νὰ φέρονται εἰς ἀχανεῖς θαλάσσας,
τῆς τρικυμίας ἔρμαιον, ἀλαζονείας θύμα!

Ναί! εἴρων τώρα ὁ Βορρᾶς σφοδρῶς τὴν παραδύρει
ὄν κατηρόσθη νὰ πνιγῇ ἐντὸς νερῶν ἀπόνων,
εἰς πόντον ὅστις ἐμελλε τὸ κύμα νὰ ἐγειρῇ
ἴνα τὴν ἴδῃ ἀόλητον ἐν μέσῳ τῶν χιόνων! . . .

ᾠ! εἶθε, εἶθε ὁ Θεὸς ὅστις πληροὶ τὰ ὕψη
κ' ἐμπρός Του τρέμοντ', ἀλλήλα τὰ νέφη συνωθοῦσι,
πυροπόλον στέμμα ἀστραπιῆς παροργισθεῖς μὴ ρίψῃ
εἰς ὄθους δόξαν γήϊνον ἀκόρεστοι ποθοῦσι! . . .

ᾠ Ὀνητὲ! ἀνέκραξεν ἔτι ἔνθους· νήφων ἀπὸ ἐλευ-
θέρως ἐκτάσεως ἀτένισον τοὺς οὐρανοὺς· καὶ περιφρο-
νῶν τὸ ἀείποτε σχετικὸν ἀλλὰ καὶ ἀείποτε ἐπισφα-
λές γήϊνον ὕψος ὀπότεν ἀρεύκτως ποτὲ θὰ καταπέ-
σης εἰς μνήματος βῆθη, καὶ τὸ ἀστραπιαίως φλέγων
ἀλλὰ καὶ ἀστραπιαίως ἐξαφανιζόμενον στέμμα τῆς
ἐπιγείου δόξης, πῶθησον θερμῶς τὸ ἀπόλυτον ἐκεῖνο
ὕψος ἔνθα ὁ ἀελαμπῆς θεόδοτος στέφανος τοῦ αὐλοῦ
φωτὸς οὐδέποτε φλέγει τὴν ἄυλον κεφαλὴν τῆς ψυ-
χῆς ἦν κοσμεῖ! Ἐκεῖ μόνον ἐκεῖ εὐρηται ἡ ἀληθής,
ἡ ἀκήρατος Δόξα. Καὶ ἐσίγησεν ἡμιγονυκλιγῆς ἐπὶ
τοῦ ἐδάφους διὰ τοῦ δακτύλου δεικνύων τὸν οὐρανόν,
τῆς ἀγίας ψυχικῆς ζέσεως πορφυρούσης τὰς παρειάς
καὶ σελαγιζούσης τὸ βλέμμα αὐτοῦ· ἦν ἐξόχως
ὠραία καὶ μεγαλοπρεπῆς ἡ μορφή αὐτοῦ τῇ στιγμή
ἐκείνῃ, τὴν Πίστιν ἐν τῇ στάσει, τὴν Ἐλπίδα ἐν τῷ
βλέμματι καὶ ἐν τῷ μειδιᾶματι τὴν Ἀγάπην παρι-
στῶσα· ἐνῶ δὲ σμήνη εὐπτέρων κορυδαλῶν ἀκαριαίως
ἀνίπταντο ὅπως τὴν σεπτὴν αὐτοῦ λαλιὰν ἀνά τὰ
ὕψη ἀπηχῆσασιν, αἱ θροοῦσαι αὔραι δειλῶς ἠσπᾶ-
σθησαν τοὺς ἀργυροὺς τῆς κόμης αὐτοῦ βοστρύχους,
καὶ χρυσῇ ἡμίφωτος ἀκτὶς τὸ μέτωπον αὐτοῦ ἐστε-
φάνωσεν. ᾠ στέμμα φέγγων, πλὴν μηδὲ ὡς πυροπο-
λοῦν τὸ μέτωπον ἐπ' οὐ μὴ ἐκζητηθὲν ὁ αἰθὴρ σὲ
πέμπει! ᾠ γλυκεῖα τοῦ οὐρανοῦ στερφάνου προδια-
τύπως, ὦ ἀκτὶς! φίλει, φίλει ἕσαεὶ τὸ ἀγνὸν τοῦ

ἐνκρέτου μέτωπον ὡς στοργικῶς ἀσπᾶζεται τὴν
'Ἀρετὴν Ἐκεῖνος ὄν μυστικῶς ἀνά τοὺς αἰθέρας ἐξεί-
κονίζει ὁ θεοφειγῆς ἀστὴρ ὅστις ἐπ' αὐτοῦ σ' ἐπιρ-
ρίπτει!

Τέλος ἠγέρθη ὁ δῶν φωστὴρ ἤρχετο ἐπιχρυσῶν
τὰ πηλωδῶς αὐτὸν ἐπιδεχόμενα πλούσια κύματα,
ἐνῶ αἱ ἐσπεριναὶ σκιαὶ ἐπέπιπτον ἐπὶ τῶν κορυφῶν
τῶν τὴν κοιλάδα περιβαλλόντων λόφων, ὠραῖον
κράμα μετὰ τῆς χρυσιζούσης αὐτὰς πορφυρᾶς αἰγλῆς
ἀποτελοῦσαι. Ἀπεχαιρέτισα τὸν χιονόκομον γέροντα
καὶ ἀπῆλθον μετὰ τινὰ δὲ βήματα εὐρούσα τὸν λευ-
κὸν τῆς κοιλάδος ναῖσκον εἰσέβην εἰς αὐτόν· εἶναι
ὠραῖον θέαμα ναῖσκος ἐν ἐρημία, οἶονεὶ τὴν ψυχὴν
αὐτῆς ἀποτελῶν, ἀναμνηστικὴ τὴν ἠθικὴν ὑπαρξίν
ἐν τῇ ἀψύχῳ σιγῇ καὶ τὸν Θεὸν ἐν τῇ φύσει· ἰδοὺ
διατὶ αἱ λιγυραὶ πετελέει κύπτουσαι ὑπὸ τὰς νυκτίους
στοῖς, προσκυνοῦσιν εὐλαβῶς τὴν ταπεινὴν ἀλλ' εὐ-
λογητὴν αὐτοῦ στέγην. Ἐν τῷ βῆθει αὐτοῦ διέλαμ-
πεν ἀργυροστέφανον εἰκόνισμα τοῦ Σωτῆρος· ἀλλ'
ἀπὸ τῆς αἰγληέσεως αὐτοῦ μορφῆς σκυθρωπὸν τὸ
βλέμμα μου προσέπεσεν ἐπὶ θνήσκοντος ὠχροῦ ἀνθυλ-
λίου ὅπερ πρὸ πολλῶν ὠρῶν εὐσεβῆς χεῖρ ὡς ἀγνὸν
κόσμον καὶ θυσίαν ἅμα ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτῆς.

— Λουλοῦδι μικροκάμωτο, λουλοῦδι μου, καὶμένο·
ἄχ, πῶς πεθαίνεις ὀφθαλμῶ δίκως ἡλιοῦ ἀχτίδα!
οὔτε σὲ ψάλλει ἀπδονιοῦ τραγοῦδι μελωμένο
ἔς τὴν ὑστερῆ σου τῇ στιγμήν κἂν ψεύτικη ἐλπίδα.

Κἂν δὲν σὲ σκηάζει δροσερὰ τὸ φουντωτὸ πλατάνι—
κἂν δὲν σὲ στάζει δάκρυο γλυκεῖα δροσιά τοῦ Μάτι·
ἀλλοίμονο, ἀλλοίμονο ἔς ὅποιον ἀνθὸ πεθάνῃ
λησμονημένος κ' ἔρημος ἔσὲ μὴν εἰκόνα πλάι! . . .

— Μὲ φθάνει σπιθα χαροπὴ, τὸ λουλοῦδο μὲ λέει,
ὡσάν ἀχτίδα τοῦ ἡλιοῦ, ἀπ' ταργυρὸ λυχνάρι
καὶ τῆς εἰκόνας ἢ ματιὰ χαμογελῆ καὶ κλαίει·
αὐτὴ συμπαθεῖα μοῦ σκορπιᾶ, αὐτὴ μοῦ χύνει χάρι.

Μὲ νανουρίζουν ψαλμουδιαὶ ἔστοι μαρσμοῦ τὸν ὕπνον
καὶ μῦρο μέσα ἔστονεῖρο ροφῶ ἠγιασμένο·
ἄς μ' ἐκλαίεις ἂν ἔπεθαινα σὲ χρυσομένο δεῖπνο,
μὴ μὲ λυπᾶσαι ἔς τὸν Χριστὸ ἐπάνω ἂν ἔπεθαινω!

— Τάλαινα κυπάριστος τοῦ ὑψικρήνου ὄρους!
εἶθε νὰ ἦς ταπεινὸν τῆς βαθείας κοιλάδος ἀνθὺλλιον·
καὶ οὐχὶ ὑπὸ τὴν ἀγρίαν φλόγα ἦν ἐν τῷ ἀλάστορι
γαυριασμῷ σου νὰ προκαλέσης ἐτόλμησας, ἀλλ' ὑπὸ
τὴν ἡδαιαν τοῦ ἀργυροῦ λύχου ἀκτίνα καὶ τὸ γλυκύ-
δακρυ βλέμμα τῆς εἰκόνας τοῦ αὐστρου τῶν ὑπερ-
φρόνων κολαστοῦ, μακχάριον νὰ ἐξέπνεες! τότε τὸ νε-
κρὸν σου σῶμα δὲν θὰ ἐκύλιον ὡς μηδαμηνὸν ἄθυρμα
οἱ πολυκύμαντοι ὠκεανοὶ ἀλλ' εὐσεβῆς χεῖρ μετ'
εὐλαθείας ἐν ἱερᾷ κάλπῃ θὰ κατετίθει· ἡ δὲ ἐσχάτη
τοῦ ἀγνοῦ μῦρου σου πνοὴ μετὰ τοῦ λιθῶνου μιγνυ-
μένη, θὰ πρτσέπνεεν ἔτι τὴν ἱερὰν εἰκόνα ἦν ζῶν
ἐφίλει!

Ταῦτα εὐθύμως ψιθυρίσασα, ἀπῆλθον τοῦ λευκοῦ

ναίσκου ἐν ᾧ ἡ ἀστεροδάκρυς Νύξ ἐφήπλου ἤδη τοὺς πέπλους ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος, ὅπως ἀναλάβω τὴν μοχθηρὰν ἀνά τὸν κόσμον πορείαν μου, ἀρ' ἤς οὔτε νύκτιον σκότος, οὔτε σείριον καῦμα ἴσχυσε τέως νὰ με κάλυψη.

ΚΟΡΝΗΛΙΑ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ.

ΤΟ ΦΙΛΗΜΑ ὑπὸ ὑγιεινὴν ἔποψιν*

Β'.

Ἐν προτέρῳ τεύχει ἐδημοσιεύθη ἡ περὶ φιλήματος ὑπὸ ὑγιεινὴν ἔποψιν γνώμη τοῦ ψυχιάτρου καὶ ἀνθρωπολόγου καθηγητοῦ Καίσαρος Λομβρόζου. Μετ' αὐτὴν παρατίθεμεν ἐν διαφέρουσιν ἐπιστολῶν τοῦ ἀνθρωπολόγου καὶ γονιμοῦ συγγραφέως τῆς «Υγιεινῆς τοῦ ἔρωτος», καὶ τῆς «Φιλολογίας τοῦ ἔρωτος», τοῦ γεροδαστοῦ ἄμα καὶ καθηγητοῦ Παύλου Μαντεγκάτσα (Paulo Mantegazza), τοῦ παρὰ τὸ προθεστικὸς τῆς ἡλικίας ἀκαμάτως ἐργαζομένου σοφοῦ καὶ εὐφυεθοῦς φιλολόγου, τὸ νεώτατον ἔργον τοῦ ὁποίου «Ἡ φυσιολογία τῆς γυναικὸς» ἀρτι ἐξεδόθη. Ἴδου ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Μαντεγκάτσα.

«Ζητεῖτε τὴν γνώμην μου περὶ τοῦ πολέμου, ὃν ἱατροὶ καὶ ὑγιονόμοι ἐκίρουσαν ἤδη κατὰ τοῦ φιλήματος, μιᾶς τῶν ὑπερτάτων ἀπολαύσεων τοῦ ἔρωτος· δι' ὀλίγων γραμμῶν θὰ ἱκανοποιήσω τὸν ὑμέτερον πόθον. Ἐφιστῶ ὅμως εὐθύς ἀπ' ἀρχῆς τὴν ὑμέτεραν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ ἐξῆς, ὅτι μετὰ τοῦ ζητήματος τούτου τοῦ φιλήματος συνδέονται προβλήματα, ἅτινα δὲν εἶναι δυνατόν δημοσίᾳ ν' ἀναπτύξωμεν καὶ ἅτινα ἀπαιτοῦσι τὴν ὑπὸ ἱατρῶν μόνον κεκλεισμένων τῶν θυρῶν λύσιν αὐτῶν. Ἀναμφιβόλως ὅμως οἱ μεμορφωμένοι καὶ ἀξίεργοι ὑμῶν ἀναγνώσται δὲν αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ γνωρίσωσι τὰ προβλήματα ταῦτα, διότι οὐδέποτε θὰ περιέλθωσιν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ν' ἀναγκασθῶσι νὰ φοβῶνται τὰ βακτηρίδια καὶ μικροβία, ἅτινα ἠδύνατο νὰ μολύνωσι τὰ χεῖλη αὐτῶν. Μόνον ὁ ἐν τῷ βορβόρῳ βαδίζων σπιλοῦται, τὰ δὲ φιλήματα προσώπων ἀγνῶν τὸ τε σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν ἀνταλλαγῆσονται πάντοτε ἐν μέσῳ μυροδόλων ἀνθέων.

«Οἱ ἔσω τε καὶ ἔξω ὑγιεῖς καὶ τέρψιν ἐν τῷ φιλήματι ἀνευρίσκοντες δύνανται νὰ ἱκανοποιῶσι τὴν τέρψιν ταύτην ἄνευ τοῦ πρὸ τῶν βακτηριδίων φόβου. Καθόσον δ' ἀφορᾷ εἰς τοὺς φθισιδῶντας, τὰς συμπτώματα τοῦ νοσήματος τῶν ὁποίων παραμένουσιν ἀόρατα εἰς τὸν ἀνεπιστήμονα ὀφθαλμόν, δύναμαι νὰ διαβεβαιώσω ὑμᾶς ὅτι, ἂν ἀπέβαινε δυνατὴ ἡ σύνταξις στατιστικῆς τῶν φιλημάτων, ἅτινα ἀνταλλάσσονται ὑπὸ ἀληθῶς φθισιδῶντων καὶ προσώπων καθ' ὁλοκληρίαν ὑγιῶν, θὰ ἀνεκαλύπτετο ὅτι ἐν χιλιάσι περιστάσεσιν ἅπαξ πιθανῶς θὰ ἠδύνα-

μεθα νὰ διαπιστώσωμεν μετάδοσιν τῆς νόσου διὰ τοιοῦτου μέσου.

» Εὐρισκόμεθα ἐν περιόδῳ βακτηριδιολογίας, οὐδεμίᾳ δ' ἀμφιβολίᾳ ὅτι ὁ νέος οὗτος μικροσκοπικὸς κόσμος, ὅστις πανταχόθεν ἡμᾶς περιβάλλει, ἐμελετήθη καὶ μελετηθήσεται πρὸς μέγα ὄφελος τῆς δημοσίου ὑγιεινῆς.

» Ἐν τούτοις ὁσονδήποτε καταπληκτικὰς προσόδους κἂν ποισώμεθα ἐν τῇ διερευνήσει τῶν ἀπαισιῶν καὶ τοσαῦτα νοσήματα γεννῶντων τοῦτων ὁπωσίων, ἐλάχιστον ὁπωσδήποτε ἢ οὐδὲν ἀπολύτως γινώσκουμεν ὡς πρὸς τὸ ἔδαφος, ὅπερ ἀπαιτεῖται πρὸς τὴν ὑποβοήθησιν τοῦ βιωσίμου αὐτῶν. Τίς οἶδεν ὅπόσα φυματιῶδη βακτηρίδια εἰσπνέουμεν καὶ καταβροχθίζομεν! Καὶ ὅμως οἱ φυματιῶντες ἀποτελοῦσι πάντοτε χάριτι θεῆς ἐξαιρετικὴν περίπτωσιν. Πρὸς τούτοις δεόν πρωτίστα νὰ ἀναζητήσωμεν τὸν λόγον δι' ὃν ὁ ὄργανισμὸς παρὰ τινι μὲν ἀτόμῳ ὑποβοηθεῖ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ βακτηριδίου, παρ' ἄλλῳ δὲ οὐ. Ἐν αὐτῷ ἐγκεῖται τὸ ὅλον ζήτημα.

» Ἐμπρὸς λοιπὸν ἀσπασθῶμεν ἀλλήλοισ ἀφόδως καὶ ἄνευ τῆς βοήθειας τῆς διαβρωτικῆς ἀχνῆς ὑδρογύρου ἢ ἄλλων ἀπολυμαντικῶν μέσων.

» Ζητεῖτε ἀπ' ἐμοῦ καὶ ὀρισμὸν τοῦ φιλήματος· τοιοῦτον παρέχω ὑμῖν ἐκ τοῦ ἔργου μου «φυσιολογίας καὶ μιμικῆς»: Τὸ φίλημα ἀνῆκει εἰς ὑψηλοτέραν σφαῖραν τῶν βιωτικῶν αἰσθημάτων ἢ ἡ περιπτώξις, ἀπαντᾷ δὲ παρ' ἅπασι τοῖς περὶ πολιτισμῶτος λαοῖς. Ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ἀνθρωπότητος μακρὰν τοῦτο ἔχει ἰστορίας, ἀναριθμους αἰματηρὰς συγκρούσεις ἔσχεν ὡς συνέπειαι καὶ παρῆσθεν ἀφορμὴν πρὸς πρόκλησιν πολέμου μεταξὺ φύλων καὶ λαῶν. Ἄλλ' οὐδὲν ἄπορον! διότι ἐπὶ τέλους εἶναι ἡ πηγὴ ἀπειρου ἀπολαύσεως καὶ τέρψεως καὶ κατὰ συνέπειαν ἀποτελεῖ αἰτίον ἀπεριορίστου φθόνου. Δύναται νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν ἀπιστίαν καὶ νὰ ὑποσχεθῇ τὴν μακαριότητα.

» Τὰ χεῖλη εὐρηνται ἀκριβῶς ἐν τῷ σμείῳ, ὅπερ διαχωρίζει τὸν ἔσω ἀπὸ τὸν ἔσω ἄνθρωπον. Ἐν ταῦθα, ἐν τοῖς δοχοχόοις τούτοις μεθορίοις, ἅτινα οὔτε τελωνεῖον, οὔτε ἔθνικὰ σύματα ἀναγνωρίζουσι, συναντᾷ ἡ ἔξωτερικὴ τὴν ἐσωτερικὴν τοῦ ἀνθρώπου φύσιν, ἐνταῦθα δ' ἐπίσης διενεργεῖται ἡ ἀνταλλαγὴ πάντων τῶν αἰσθημάτων, καθόσον χιλιάδες χιλιάδων τῶν εὐαίσθητοτέρων νεύρων δέχονται καὶ μεταδίδουσι τὰς ἐκ τῶν αἰσθήσεων τῆς καρδίας καὶ τοῦ ἐγκεφάλου προερχομένας εἰδήσεις. Οἱ ποιηταὶ εἶχον δίκαιον νὰ ποιῶνται λόγον περὶ συγχωνεύσεως τῶν ψυχῶν, οἱ δ' αἰσθηματικῶς ἐρώντες κατὰ πάσας τὰς ἐποχὰς ἠδύνατο νὰ θεωρήσωσι τὸ φίλημα ὡς τὸν σκοπὸν τοῦ διαπύρου αὐτῶν πόθου, ὡς τὸ ἐξωτερικὸν ζεῖθ τοῦ ἐρωτικοῦ πάθους.

» Τὸ φίλημα ἀποτελεῖ ἀμοιβαῖον ἀσπασμὸν δύο ἐρώτων. Ὅποια ὅμως διαφορὰ μεταξὺ φιλήματος διδομένου καὶ ταυτοχρόνως ἐπιστεφομένου καὶ φιλήματος, ὅπερ μένει ἀναντοπόδοτον! Φίλημα, μόνον διδομένον, ἀποτελεῖ μόνον παράκλησιν, εὐχὴν, ἐλπίδα, τὸ ἀνταποδιδόμενον ὅμως ἀποτελεῖ ἐχέγγυον, ἀναλλοίωτον καὶ δι' αἵματος ἄμα καὶ δακρύων ὑπογεγραμμένον συμβόλαιον, ἀποστεροῦν ἡμᾶς τὴν τε ἡσυχίαν καὶ τὴν εἰρήνην.

*) Ἰδε ἀριθ. 39, σελ. 769—770.

» Ὅποσα εἶδη ὅμως ἀσπασμῶν ὑπάρχουσιν ἀπὸ τοῦ φιλήματος τοῦ εἰδώλου καὶ τοῦ κρασπέδου μέχρι τοῦ ὑπὸ τῆς εὐπρεπειᾶς ἐπιβαλλομένου φιλήματος παρὰ τῆ νεωτέρᾳ ἡμῶν κοινωνίᾳ! Ὑπὸ ἐπιστημονικῆν ἐποψίν ἀνίκουσι πάντα ταῦτα εἰς τὴν μιμικὴν τῆς καλοκαγαθίας, ὁποῖον ὅμως χάσμα διαχωρίζει τὸ φίλημα τοῦτο ἀπὸ τοῦ φιλήματος τοῦ Παύλου καὶ τῆς Φραγκίσκης Δαρμίνι (Paolo und Francesca da Rimini).!

Ἐν Φλωρεντία τῆ 6 μαΐου 1893.

Μετὰ τῶν ἐνθέρμων χειρετισμῶν μου
ὁ ὑμέτερος

ΠΑΥΛΟΣ ΜΑΝΤΕΓΚΑΖΑΣ.

(Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ)

G. K. A.

Ο ΓΑΜΟΣ ΠΑΡΑ ΣΙΔΕΡΟΥΝΤΙΟΙΣ.

Ἐὐθαλῆς τῆς Μεσογείου κήπος, ἡ νῆσος τῶν Μακάρων, ἔνθα ἡ ἀρωματικὴ μαστίχη δίδωσι τὴν ἀμβροσίαν καὶ ἡ ἠδύπνους πορτοκαλέα παρασκευάζει τὸ νέκταρ· ἡ ὠραία Χίος, τὸ ἐμπόρειον τοῦ ἀρχιπελάγους, ἔχει τοὺς ἀγρίους τῆς, ἔχει ὡς ἡ πεπολιτισμένη Γαλλία τοὺς Βάσκους τῆς.

Τὰ βορειοδυτικὰ μέρη τῆς Χίου ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ νότια εἰσι πετρώδη, ξηρὰ, ἄνυδρα καὶ κατ' ἄπταιστον κλιματολογικὸν κανόνα τὸ ἀνθρώπινον φυτόν ἐν αὐτοῖς ψυχικῶς καὶ σωματικῶς καθυστερεῖ. Ἡ Σιδερούντα (κατ' ἀκριβῆ ἐτυμολογίαν Γῆ σιδηρᾶ). οὐδέ σκιάν δεικνυσι τῶν ἀνθούτων καὶ παχυχλόων λειμώνων τοῦ μακαρίτου Ὀρφανίδου· τὰ κυρίως προϊόντα τῆς βραχῶδους ἐκείνης γωνίας εἰσὶν ἄνθρακες, δαδιά καὶ κρόμμυα· ἐν τούτοις οἱ συντηρητικοὶ σιδερούντιοι διὰ νὰ μὴ διαψεύσωσι τὴν παροιμίαν ἥτις εἰς τὴν φτώχίαν ἐπιβάλλει τὴν καλοπέρασιν τὴν περνοῦν οἱ φίλοι συχνὰ πυκνὰ μὲ χαράς καὶ ξεφρντώματα.

Ὁ γάμος εἶναι ἡ χαρακτηριστικωτέρα ἐορτὴ αὐτῶν. Ἀπὸ πρῶτες καλοῦνται τὰ τύμπανα τῶν γειτόνων ἀθιγγάνων (μεθ' ὧν οἱ σιδερούντιοι εὐρηγνται εἰς στενάς ἐμπορικὰς σχέσεις, ὡς πωλοῦντες τοῖς περικλητοῖς Ἡραίοις τὰ ἀπνηθρακωμένα πεῦκα των, ἅτινα λαβόντα τὸ ὄνομα τῆς ἀγορᾶς καὶ πευκοσίγγανα ἐκλήθησαν)! Οἱ οἴκοι τῶν μελλονύμφων ἀνοίγουν θύρας καὶ παράθυρα καὶ εἰς τὴν πρασινάδα ἀὶ βαθουκάνοι βράκκι τῶν μισέδων κυμαίνονται ὡς θάλασσα ἠχέσσεια θροοῦσαι... φερρ!

Κάτω ὅτῳ γιαιλό, κάτω ὅτῳ περιγιάλι.

Καὶ ἡ τιλώδης πτέρνα τῶν χορευτῶν συνθλά, συντρίβει, καταπατεῖ τὰ ὄμγα χορτάγια ποῦχαν μείνει ὅστην ἐρημῆ γῆ. κάπου κάπου καμμιά πιστολιὰ διακόπτει τὸν συρτὸν καὶ τὰς ἰαχὰς τῶν εὐθυμούντων, ὅπως θερμάνῃ τὸ αἷμα κκενὸς νταγῆ, ἀλλὰ τὰ συμ-

μάγματα πάλιν γυρίζουν ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς νεραντσούλας καὶ ὁ Ἀνακρέων χλευάζει τὸν Τυρταῖον: Ἰντα λέτε βρὲ παιδιὰ καὶ φοιτιάδες θὰ γεροῦμεν.

Τέλος φθάνει ἡ ὥρα τῆς ἱεροτελεστίας· ὁ παπᾶς τοῦ χωριοῦ φορεῖ τὸ πετραχῆλι του καὶ καλεῖ τοὺς νυμφίους· πρὸ τῶν ποδῶν του κεῖται ἄροτρον, δεξιόθεν αὐτοῦ τοποθετεῖ τὸν γαμβρὸν καὶ ἀριστερόθεν τὴν νύμφην εἶτα μετ' ἐπισημότητος ἀποτεινόμενος τῷ ἀνδρὶ ἐρωτᾷ:

Θέλεις τὴν κι' ὀρέγεσαι τὴν κι' ἀνακαρκαρίζεσαι τὴν;
Κάκεινος:

Θέλω τὴν κι' ὀρέγομαι τὴν κι' ἀνακαρκαρίζομαι τὴν!

Καὶ ὁ ἱερεὺς en conclusion:

Σὰν τὴν θεὸς κι' ὀρέγεσαι τὴν
κι' ἀνακαρκαρίζεσαι τὴν

Ποὺς τριχωτὸς, ἀλίγυστος, ἀληθῆς ποὺς ἐλέφαντος κινεῖται ὅπως ἀπειλήσῃ τὸ ἄροτρον. Μετὰ τὴν ὀρωμοσίαν τοῦ γαμβροῦ, ὁ παπᾶς ἀποτεινεί τὴν αὐτὴν ἐρώτησιν, μὲ ἀλλαγὴν μόνον τῶν γενῶν, τῆ νύμφῃ, ἥτις ἀπαντᾷ ὡς ὁ γαμβρὸς μὲ φωνὴν ὅμως ἀδύνατον καὶ διακοπτομένην πρὸ τοῦ πληθτικοῦ ἐκείνου ρήματος: ἀνακαρκαρίζομαι· τὰ λοιπὰ τελοῦνται κατὰ τὰ ἐκκλησιαστικῶς εἰωθότα καὶ παρατωθέντος τοῦ μυστηρίου ἄρχονται τὰ ἐγκώμια:

Ἐπήρες τὸν Τσοφτσᾶ μου (Σοφία μου) ἰ
τὸν αὐγαγγελη (Εὐάγγελον)
Πῶχει πευκατσιγγανα καὶ πολὺ δαί.

Ἐμορφη ποῦν ἡ νύμφη μας σὰν ἔρχετ' ἀπὸ τὸ πλῆμα Σὰν τὸ σταφύλι ροζακί ποῦ κρέμεται ὅστο κλήμα.

Καὶ οἱ μάκαρες σιδερούντιοι τζοῦζουν τὴν μαστίχην των καὶ ἐν τοῖς κόφτει διὰ τίποτε, εἰς τὸ πείσμα τοῦ Καρτεσιού, ὅστις μόνην ἀπόδειξιν τῆς ὑπάρξεώς του εὕρισκεν ἐν τῇ σκέψει. Εὐτυχῆ ὄντα!

N. ΚΑΠΗΓΙΟΔΔΑΣΗΣ.

ΑΓΡΟΤΙΚΟΝ ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ

Α'.

Ἦ κόρη.

Ἦτο Θραῖσσα. Ἐγεννήθη κατὰ τὴν λαμπροφόρον ἡμέραν τοῦ Πάσχα, διὸ ὠνόμασαν αὐτὴν Ἀναστασίαν.

Οἱ γονεῖς τῆς ἠγάπων αὐτὴν μέχρι λατρείας. Τὴν παιδικὴν τῆς ἡλικίαν διήγαγεν ἐν μέσῳ ἀπείρων προφυλάξεων καὶ θωπειῶν. Ἦν κατὰ βῆθος ἀγαθὴ, ἀλλ' ἐκ τῶν διαθρύψεων ἀπέβη ὀλίγον ὑπεροπτικὴ· εἰς τοῦτο δὲ συνέτεινον καὶ τοῦ πατρὸς τῆς ἡ μεγάλη περιουσία καὶ τῆς μητρὸς ἡ ματαιοφροσύνη.

Φύσει εύφυής και πνευματώδης πρωίμως ἤδη ἀπεαφοίτησε τῶν ἐν Φιλιππουπόλει Ζακρυφίων λαβοῦσ-τό πρῶτον ἄριστα, τοῦθ' ἄπερ τὸν ἐγωισμόν αὐτῆς ἀρκούντως ἐπέτεινε καὶ ἠύξησε τὴν πρὸς αὐτὴν ἀδυναμίαν τῶν γονέων.

Καὶ ἤδη ἤγε τὸ δέκατον ἕκτον ἔτος, ἡλικίαν καθ' ἣν πᾶσα κόρη ἀποστέρουσα πλέον ἵνα λέγεται παιδίον ἄρχεται ρεμβάζουσα καὶ ἀνεγείρει ἑαυτὴ διὰ τῆς φαντασίας χρυσοῦν μέγαρον, ὅπερ καλοῦσι μέλλον, ἄρχεται ἐπιτηδευομένη τὸν ἀμφοισμὸν αὐτῆς καὶ τὴν κόμην ἀνθεσιν ἐαρινοῖς κοσμοῦσα καὶ τὸ στήθος καλλωπίζουσα καὶ φιλαρέσκως μειδιῶσα πρὸς τὸ κάτοπτρον.

Ἦτο νεᾶνις τελεία, εἶχε κόμην μέλαιναν, ὀρθαλομοῦς ἀνθρακας ἐσθεσιμένους μὲν, πλὴν φέγγοντας, ρίνα ὀλίγον γριππὴν, λαμιὸν σύμμετρον, χεῖλη μικρά, στήθος ὡς τοῦ κύκνου καὶ ραδινὸν ἀνάστημα. Ὁ χρακτὴρ αὐτῆς ἦν λίαν παράδοξος, ἀγέρωχος ὀλίγον, μεγαλοπρεπὴς ἐν πᾶσι, ρεμβώδης τὰ πολλά, πρὸς ἑαυτὸν συνεστραμμένος καὶ ἔχων ἀντικείμενον τῶν σκέψεων τοῦ ἑαυτὸν ἀεί. Συνησθάνετο βελθῶς, ἀλλὰ σπανίως ἐξεφράζετο, ἀνεγίνωσκε πολλὰ καὶ ὠμίλει ὀλίγα· δὲν ὑπέφερεν ν' ἀκούη, εἰ μὴ σπουδαίων. Ἀπεστρέφετο τὰ μυθιστορήματα, ἀλλ' ἠγάπα τὰς τραγωδίας καὶ τὴν ποίησιν.

Ὁ πατὴρ αὐτῆς γαιοκτῆμων πλούσιος εἶχεν ἐν τῷ χωρίῳ τῆς Θράκης Β. . . ὠραίαν ἔπαυλιν, εἰς ἣν τὸ θέρος μετώκει οἰκογενειακῶς. Ἐκεῖ λοιπὸν ἡ τρυφερὰ νεᾶνις κατὰ πᾶσαν πρωίαν ἐνωρίς ἐγειρομένη καὶ κρατοῦσα ἀνά χεῖρας τομίδιον τι κλασικοῦ ἢ νεωτέρου ποιητοῦ ἐξήρχετο, ἐνῶ οἱ λοιποὶ ἐν τῇ ἐπαύλει ἐκοιμῶντο ἔτι, καὶ παρερχομένη τοὺς ἀγρούς ἐλαφρὰ ὡς ἡ δορκὰς διηυθύνετο πρὸς τὸ δασύλλιον, ἐνῶ οἱ χωρικοὶ ἐργάζετο περιέρχως ἐθεώρουν τὴν νεαράν.

Β'.

Ἐν τῷ δασύλλιῳ.

— Γιὰ ἰδέξ την Μάρω μου, ἡμέραν τινὰ ἔλεγεν ὁ ἐπιστάτης πρὸς τὴν σύζυγον αὐτοῦ. Γιὰ ἰδέξ την, ἰσκερὴ ἄν νεράζιδα τρέχει πάλι μέσ' ταῖς λόχμαϊς. Θὰ πύγω κατόπι της. Ξεύρεις ὅτι ὁ πατέρας της μοῦ ἔχει παραγγεῖλει νὰ τὴν προσέχω δίχως νὰ φανερώνομαι, κι' ὅταν φεύγη μακριὰ π' τὸν πύργο, τρέχω πάντα κατόπι της καὶ ἄμα ἐκείνη καθίσω κρύβομαι π' ἴσω ἀπ' τὰ κλαδιὰ καὶ τὴν φυλάγω.

— Μὰ τί παράξενο κορίτσι εἶν' αὐτὸ καλέ; ὄλο 'ς τὴ μοναξιά εὐχαριστιέται! ἄποροῦσα ἢ γυνὴ προσέθηκεν.

— Εἶν' ἀπ' τὰ πολλὰ γράμματα.

— Καλὰ λένε πῶς ἄμα μάθη κανεῖς πολλὰ γράμματα, λιγάκι τὰ . . . , καὶ ἐποίησε χειρονομίαν ἡττον κολακευτικὴν.

— Ὅχι δὲ! γιὰ τὴν κυρούλα δὲν ἔμπορεῖς νὰ τὸ πῆς αὐτό, εἶναι πολὺ γνωστικὸ κορίτσι. Ταῦτα εἶ-

πεν ὁ καλὸς χωρικός· καὶ ἔσπευσεν ἀκολουθῶν τοῖς βήμασι τῆς νεάνιδος.

Ἐκείνη κατὰ τὸ σύνθηες παρελθοῦσα τὴν πεδιὰδα εἰσῆλθεν εἰς τὸ δασύλλιον, ὅπερ ἀρχόμενον ἀπὸ τῶν προπόδων ἐχώρει μέχρι τῆς κορυφῆς τερπνοῦ γηλόφου. Ἐκεῖ ἐκάθισεν ἐπὶ τῆς χλόης ἐρείδουσα τὰ νῶτα ἐπὶ κορμοῦ δρυὸς καὶ ἐβυθίσθη εἰς ρεμβασμούς, ἐνῶ ὁ χωρικός βήματά τινα μακράν αὐτῆς ἐκρύπτετο ὀπισθεν θύμου θαλεροῦ.

Τὶ ἄρξ γε ἐσκέπτετο ἡ φιλάρεσκος Ἀμαρυλλίς; οὐδ' αὐτὴ ἡ ἰδία ἠδύνατο νὰ εἴπῃ ἀκριβῶς ὅ τι ἐσκέπτετο. Εἶχε μυστηριώδη τινὰ πόθον, ἀλλὰ τί ἐπόθει; οὐδ' αὐτὴ ἐγνώριζεν, εἶχεν ἡλικίαν καθ' ἣν μεταξὺ τῆς καρδίας καὶ τῆς φύσεως ὑπάρχει μεταφυσικὴ τις σχέσις καὶ ἐπίδρασις, διὸ δὴ καὶ ὑπερηγάπα τὰς ἀγρίας καλλονὰς τῆς φύσεως. Ὁ θροῦς τῶν φύλλων, ὁ βόμβος τῶν ἐντόμων, τὸ κελῆδμα τῆς ἀηδόνος διήγειρον ἐν αὐτῇ τὰ ἀρίστα ἐκεῖνα συναισθημάτων καὶ τοὺς ἠδεις, ἀλλ' ἀνεφίκτους πόθους τῶν ἐφῆδων. Εὐηρεστεῖτο πολὺ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν θρηνηδῶν ποιημάτων τοῦ Ἀχ. Παράσχου καὶ πολλὰκις ἔχουσα ἀνοικτὰς τὰς σελίδας τοῦ βιβλίου της ὠνειροπόλει. Ἐφαντάζετο παρ' ἑαυτῇ ξανθὸν νεανίαν, οὐχὶ ὅμως τοιοῦτον, οἷοί εἰσιν οἱ ἐν τοῖς γυμνασίοις φοιτῶντες ἢ οἱ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐμπορευόμενοι, οὗτοι τῇ ἐφαίνοντο ὡς μύρμηκες. Ἐφαντάζετο αὐτὸν ἀνδρεῖον καὶ ὠραῖον ὡς τοὺς ἥρωας τοῦ Ὀμήρου, χρυσόκομον, οὐρανόμορφον, νεφελοσώμον, σχεδὸν ἄυλον. Ἐπεθύμει νὰ τὸν ἐναγκαλισθῇ νὰ τὸν ὀνομάσῃ ἀγαπητὸν φίλον ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο. Ἐν ᾧ δὲ οὕτως ἐρρέμβαζεν, ἔκλειε τοὺς ὀφθαλμούς πολλὰκις, καὶ κατὰ μικρὸν εἰς ὕπνον ἐβυθίζετο, τότε δὲ ὁ ἥρωας της ἐνεσαρκουτο τῇ ἐπλησίαζε καὶ συνωμίλου ἠδέως καὶ περιεπτύσσοντο ἀλλήλους. Ἀλλὰ . . . τῶν κλάδων σφοδρὰ δόνησις ὑπὸ τῆς αὔρας ἀφύπνιζε τὴν κόρην, ἐπανῆγεν αὐτὴν εἰς τὸν πραγματικὸν βίον. Τότε στεναγμὸς ἀπὸ τοῦ βήθους τοῦ ὠραίου αὐτῆς στήθους ἠρέμα ἀνεδίδετο καὶ θεσπέσιον ἐρύθημα τὰς χνοῶδεις παρεῖας αὐτῆς ἐχρῶν-νεν. Ἡ πραγματικότης δυσηρέστε ἐαυτὴν, ἡ φύσις πᾶσα τῇ ἐφάνετο στενὴ τότε, καὶ ἐγειρομένη ἔσπευδε πρὸς τὸν πύργον.

Ἦδη καθ' ἣν πρωίαν παρακολουθοῦμεν αὐτῇ, ἀφ' οὗ ἐπὶ ἰκανὴν ὥραν ἐπλανήθη εἰς ἀπείρους ὠνειροπολήσεις τὸ πνεῦμα αὐτῆς, ἀπλήστως ἀναπνεύουσα τὸν καθαρὸν ἀέρα τοῦ δάσους, ἤνοιξε τὸ τομίδιον καὶ ἤρξατο ἀναγινώσκουσα γεγонуῖα τῇ φωνῇ:

«Τῆς ἤθης ψάλλον ὄνειρον, ὀμένιος καρδίας,

ἀνευ στεράνων καὶ πομπῶν, πλὴν ἔμπλεως θρησκειᾶς.

— Πόσον μὲ μαγεύει τὸ μικρὸν τοῦτο καλλιτέχνημα! Ὡ ἐνθεοὶ ποιηταί, εἰς ὑμᾶς λοιπὸν μόνους ἐδόθη χάρις ἵνα εἰσδύητε εἰς τὰ μυχαίτατα τῶν καρδιῶν καὶ ἀνακαλύπτοντες τὰ μυστήρια τοῦ συναισθητικοῦ βίου ν' ἀποτυπῶτε αὐτὰ καλλιτεχνικώτατα ἐπὶ τοῦ χάρτου! Ὡ τέλειοι ζωγράφοι τῶν ἰδανικότητων! Καὶ πάλιν ἔριψε τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς σελίδος καὶ ἀνέγνω:

«Καρδίας δίδυμος ἀκτὶς εἰς χεῖλη μυροβόλα,
αἰωνιότητος στιγμή καὶ βλάστησις καθ' ὅλα».

— Πόσον ἀκριβῶς καὶ χαριέντως ἅμα ἐκφράζει τὴν ἀλήθειαν! Πᾶς ἄνθρωπος φαντάζεται, ἀλλὰ μόνος ὁ ποιητὴς δύναται νὰ δώσῃ σάρκα καὶ ὄσπ' εἰς τὸ φανταζόμενον καὶ νὰ διατυπώσῃ τοῦτο κατ' ἀκριβείαν. Ὡ ποιητὰ! Ὡ ὄντα ὑπεράνθρωπα! βαθεῖς καρδιογνώσται! θεῖοι ὑψιπέται! ἔστε ἀθάνατοι! εἶπε καὶ ἔκλεισε τὸ βιβλίον. Ἀφῆρέθη, ἐβυθίσθη, ἀφέθη πάλιν εἰς συλλογισμούς.

Αἴφνης συνῆλθε, διότι ἰσχυρὸς τῶν κλάδων θροῦς τὴν προσοχὴν τῆς εἴκυσεν. Ὁ χωρικός ἀποκαμῶν νὰ ἴσταται ὄρθιος ἐκθέσθη· οἱ κλάδοι ἐθορύθησαν· ὠρθώθη ἡ νεάνις, ἐν ἀκαρεὶ τὴν χεῖρα ὠπλισε διὰ στιλπνοῦ πολυκρότου, ὅπερ περὶ τὴν ὄσφυν αὐτῆς ἐκρέματο.

Ἐν τῇ μοναξίᾳ ἐκείνῃ εἶχεν ἀνάγκην ἀπολύτου ἡσυχίας, ὅπως ἐλευθέρως ὄνειροπωλῇ· ὁ θόρυβος ἐκεῖνος ἐν τῇ ἐξημμένη φαντασίᾳ τῆς προυξένησε τρόμον καὶ τὴν κατέστησε φοβεράν ὡς τὴν Νέμεσιν· ἐνόησεν ὅτι δὲν ἦτο ψιθυρὸς ζεφύρου, ἀλλὰ ἐμφύχου ὄντος θόρυβος.

— Τίς εἶ! ἐφώνησεν ἐντόνως.

Οὐδεμία τῇ ἐδόθη ἀπάντησις. Ὁ χωρικός ἢ μὴ ἐννοήσας ἢ μὴ θέλων νὰ φανερωθῇ ἐξηπλώθη νῦν πρηνῆς ὅπως κρυφθῇ κάλλιον· καὶ πάλιν ἐταράχθησαν οἱ κλάδοι.

— Ὅν ἄθλιον ἐκράυγασεν ἡ νέα, πῶς τολμᾷς νὰ θεβήλῃς διὰ τῆς παρουσίας σου τὸ ἱερόν μου τοῦτο ἄλσος! εἶτε θηρίον εἶσαι, εἶτε ἄνθρωπος, ἀπόησε! Καὶ περυσθὺς δις ἐπίεσε τὴν σκανδάλην τοῦ πολυκρότου καὶ δύο διευθύνθησαν βολαὶ κατὰ τοῦ θύμου μετὰ κρότου, ἡ δὲ ἡχώ τοῦ κρότου μυκαμένη ἐπνέλαθεν· αἱ σφαιραὶ αἱ μολύβδιναὶ τοὺς κλάδους δρέψασαι ἠράκωσαν καὶ πρὸ τῆς νέας ἐπεράνην κάτωχρον τὸ πρόσωπον τοῦ χωρικοῦ. τρέμοντος ἔτι ἐκ τοῦ φόβου.

— Ὁὐ μὲ σκύτωνα, κορίτσι μου! ἐφέλλισεν.

Ἡ νεάνις ἐπληκίασε.

— Σὺ εἶσαι, Πικύλε; εἶπε γελῶσα ἀδιαφόρως εὐθὺν ἀέγλυτωσες.

— Μὰ πὲς μου, σὲ παρκαλῶ νὰ χωρατέψῃς ἤθελες, ἢ ἀπ' ἀλήθεια μὲ σημάδεψες; εἶπεν ἐγειρόμενος ὁ Πικύλος.

— Ἄν στέκουσον ὄρθιος τῇ στιγμή αὐτῇ δὲν θάξου ζωντανός.

— Καλὰ, καὶ τί σου ἔκαμα;

— Τὸ σφάλμα σου εἶναι μεγάλο, ἀλλὰ δὲν πταίεις ἐσὺ.

Σὲ συγχωρῶ· ἐν τῇ διακρινούσῃ αὐτὴν ὕξυνόα εἶχεν ἐννοήσει, πῶς εὐρέθη ἐκεῖ ὁ χωρικός. Θέλω νὰ μοῦ ὑποσχεθῆς ὅτι δὲν θὰ εἴπῃς εἰς κἀνένα τίποτε ἀπὸ ὅ,τι ἔγινε, ἀκούεις;

— Ὅρισμός σου κἀνέναν δὲν θὰ μάθῃ τίποτε. Τὸ βλέμμα τοῦ χωρικοῦ ἐξέφραζε τσαούτην εἰλι-

κρίνειαν, ὥστε ἡ νεάνις ἠρέσθη εἰς τὴν διαβεβαίωσιν αὐτοῦ· ἐτράπησαν ἀμφοτέροι σιωπηλῶς τὴν πρὸς τὸν πύργον ἄγουσαν.

Γ'.

Ὁ φοιτητής.

Ἦτο ἤδη τὸ δεῦτερον δεκαπενθήμερον τοῦ Μαιου· τὰ χλοερὰ σπαρτὰ ἤρξαντο ὠχρῶντα καὶ σπανιώτερον ἠκούετο τὸ ἄσμα τὸ ἠδύμπολον τῆς ἀηδόνος. Ἡ θερμότης προεχώρει ὁσημέραι αὐξοῦσα. Ἦν ἡ ἀρχὴ τοῦ θέρους.

Εἰς τὸ χωρίον Β... εἶχεν ἔλθει νέος τις, ἵνα διαμεινῇ ἡμέρας τινὰς πρὸς τέρψιν. Ἦτο φοιτητὴς τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου. Νέος κομψὸς ξανθός, ὑψηλοῦ ἀναστῆματος καὶ ρωμαλέος· πλήρης ἀφελείας, πλήρης πνεύματος· ὅλος θυμηθία, ὅλος χαρὰ· ὁ ἔρωσ μεταμορφωθείς εἰς νεανίαν.

Καὶ ὅμως οὐδέποτε εἶχεν ἀγαπήσει. Ἀπεροφημένος ὑπὸ τοῦ ζήλου πρὸς τὴν ἐπιστήμην ὀλίγην προσοχὴν ἔδιδεν εἰς ἔρωτας καὶ νεανίδων μειδιάματα καὶ ὀφθαλμῶν μαγείας καὶ χειλέων ἀμαρυγίας. Ἦτο παρθένος ἕως τότε ἡ καρδία του. Ἐν τούτοις ἠρέσκετο ν' ἀναστρέφεται μετὰ ὠραίων κορασίδων καὶ συνδιαλέγεται ἡδέως μετ' αὐτῶν! Ἡ δὲ εὐφράδεια καὶ τὸ γλυκὺ τῆς γλώσσης του εἶχόν τι τὸ τερπνὸν καὶ ἐπαγωγὸν διὰ πάντα τὸν ἀκούοντα.

Ἐλθὼν εἰς τὸ χωρίον μετέβη εἰς ἐπίσκεψιν τῶν κυρίων τῆς ἐπαύλεως. Ἐκεῖ διελέξατο περὶ διαφορῶν θεμάτων μετὰ τῆς θελακτικῆς ἐκείνης δεσποινίδος, ἧς τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ἀγγίνοια δὲν διεξέφυγον τὴν προσοχὴν τοῦ νέου. Ὁ δὲ πατὴρ τῆς Ἀναστασίας θελχθεὶς ὑπὸ τῆς συναναστροφῆς αὐτοῦ, τοῦ τρόπου καὶ τῶν λόγων προσεκαλέσατο αὐτόν, ἵνα τὴν προσεχῆ Κυριακὴν συνοδύσῃ αὐτοὺς εἰς ἐξοχικὴν ἐκδρομὴν ὅπου ἐμελλον καὶ ν' ἀριστήσωσιν· εὐχαρίστως παρεδέξατο ὁ νεανίας καὶ μετ' ὀλίγον ἀφῆκε τὸν πύργον.

Μετὰ τὴν ἀποχώρησιν αὐτοῦ ἡ Ἀναστασία ἤρξατο καὶ πάλιν νὰ ρεμβάζῃ. «Ἰδοὺ εἰς νέος, διενότηθη, ὅστις νῦν μὲν εἶναι ἄσημος, καὶ ὅμως δύναται ποτε νὰ γίνῃ τι. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἠυχαριστεῖτο νὰ ἀκούῃ συνεχῶς περὶ αὐτοῦ.

Παράδοξον! ἐν ᾧ ὁ Ἀρίστων ἀπεμακρύνετο τοῦ πύργου, δις, τρίς ἔστρεψεν ὀπίσω ἀκουσίως καὶ παρετήρησε τὰ παράθυρα. Πρὸς τούτοις ἐγένετο σκυθρωπός. Τί εἶχεν; οὐδ' αὐτὸς ἐγίνωσκεν εἰς τὰ ὠτὰ του ἦν ἐγκαυλὸς εἰσέτι ἡ ἀργυρόσημος φωνὴ τῆς κόρης, τῆς σοβαρᾶς ἐκείνης κόρης, ἧτις ὠμίλει οὐχὶ ἐπιπολαιῶς, ἀλλ' ὡς ἐμβριθῆς ἀνὴρ. Οἱ δὲ ὀφθαλμοί, οἱ κροσσῶτοι, οἱ μέλανες, οἱ μετὰ τῶν χειλέων ὀμιλοῦντες ἐκφραστικώτατα, ἀνεξάλειπτοι ἔμμενον πρὸ τῶν αὐτοῦ ὀμμάτων. Ἐν ᾧ περιεπάτει οὕτω κάτω νενευκῶς, συνήντησαν τὰ βλέμματὰ του ἐπὶ τῆς ὁδοῦ μικρὸν τετράδιον μετὰ ἐξωφύλλου ἐρυθροῦ. Ἀνέλαβεν αὐτὸ καὶ περιέργως ἀνοίξας ἀνεγνώ τὴν ἀρχὴν. Οἱ ὀφθαλμοί του ἤστραψαν τὸ εὖρημα

ἦν πολύτιμον. Ἐστρεψε δύο φύλλα γεγραμμένα, τὰ λοιπὰ ἦσαν λευκά. Τὸ ἔργον ἦτο ἀτελές· ἀναντιρρήτως ὁ γράφας εἶχεν ἀπωλέσει τὸ τετράδιον πρὶν ἢ τὸ συμπληρώσῃ. Ἐκρυψεν αὐτὸ ὁ νέος ἐν τῷ θυλακίῳ καὶ ἔσπευσεν εἰς τὴν κατοικίαν του. Ἦν αὕτη ἰσόγειος οἰκία κῆπον ἔχουσα τερπνὸν καὶ σύνδενδρον, ἀνῆκε δὲ εἰς ἀγαθὸν χωρικόν, ὅστις συχνάκις ἐφιλοξενεῖτο ἐν τῇ πόλει παρὰ τοῖς γονεῦσι τοῦ Ἀρίστωνος καὶ ἦδη ἀνταπέδιδεν αὐτῷ τὰ ἴσα.

Εὐθὺς ὡς ὁ φοιτητὴς εἰσῆλθεν εἰς τὸν ὄρσιον κῆπον ἐκάθησεν ἐπὶ ριπὸς ὑπὸ τὴν σκιὰν βερυκοκκίας παλαιᾶς, τοὺς ὤμους καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ δένδρου ἐπερείδων καὶ ἐξήγαγεν ἀπὸ τοῦ θυλακίου τὸ τετράδιον· καὶ πάλιν εἰς τὴν πρώτην σελίδα προσήλωσε τὰ ὄμματα. Ἡ ἐπιγραφὴ ἦν καλλιγραφικωτάτη· γράμματα ὠσεῖδῃ, συνδεδεμένα, ὀλίγον κλίνοντα πρὸς τὰ δεξιὰ ἀπετέλουν τὸ χειρόγραφον· χεῖρες καλλιτεχνικώταται ἐχάραζαν τὰ γράμματα ἐκεῖνα, χεῖρες λεπταὶ καὶ ἡσκημέναι. Ἀμφιβολία δὲν ὑπῆρχε τὸ χειρόγραφον ἀνῆκε τῇ ὥραϊζι Ὀρειάδι, τῇ κορασίδι τοῦ πύργου.

Σφοδρὰν θὰ δοκιμάσῃ λύπην διὰ τὴν ἀπώλειαν αὐτοῦ ἡ χαριτόβρυτος· καὶ ὅμως ἡ χαρὰ τοῦ νεανίου διὰ τὸ εὑρημα αὐτὸ ἦτο μεγάλη· ἐθεώρησε τοῦτο δῶρον τοῦ οὐρανοῦ δι' αὐτόν. Καίτοι δὲ ἦν ἀτελές, ἐν τούτοις ἦτο δι' αὐτόν πολύτιμον κειμήλιον. Τὸ βλέμμα πάλιν ἐπὶ τῆς σελίδος ἔρριψε καὶ ἀνέγνω: « Ἡ αὐτογραφία μου ».

Ἡ αὐτογραφία τῆς εἶπε καὶ ἐμεδίασε προτείνων τὸ κάτω χεῖλος. Εἶτα συνωφρυνώθη καὶ κατέστη σύννουσ. Ἐπρεπεν ἄρα γε ν' ἀναγνώσῃ αὐτήν; τοῦτο δὲν θὰ ἦτο παραθίσις; δὲν θὰ ἦτο ἀντικρυς ἀμάχημα κατὰ τοῦ συνειδότης; Μικρὰ κόρη ἐμπιστεύεται ἐπὶ τοῦ χάριτου τὰ διανοήματά της, καὶ τίς ὁ ἀδιάκριτος ἐκεῖνος ὅς πολυμᾶ νὰ ρίψῃ βλέμμα ἱερόσυλον ἐπὶ τῶν μυστικῶν ἐκείνων σελίδων! Τοιαῦτα σκέψεις κατὰ πρώτον διήλθον διὰ τοῦ νοῦ αὐτοῦ, ἀλλ' ἐν ἀκραιεὶ κατέπνιξεν αὐτὰς ὡσεὶ ἰδύναμις τις ἀνωτέρα ἠνάγκαζεν αὐτόν, νὰ παραβῇ τὴν φωνὴν τοῦ καθήκοντος· καὶ ἦν ἡ ἰσχύς αὐτῆς ἀκαταμάχητος, δὲν ἦτο αὕτη ἡ περιέργεια, ἀλλ' αὕτη ἐπέτεινε τὴν περιέργειαν, ὥστε ὁ Ἀρίστων ἐνέδωκεν εἰς τὰς πιέσεις αὐτῆς καὶ ἤρξατο ἀναγινώσκων.

(Ἀκολουθεῖ).

ΜΕΝ. Η. ΦΙΑΝΘΙΑΗΣ.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΑ.—Ἡ περὶ τῆς ὀλικῆς ἐκλείψεως τῆς 4)16 ἀπριλίου ἐκδοσις τοῦ κ. Pasteur καὶ ἡ ἐξ ἀφορμῆς ταύτης ἀνακοίνωσις τοῦ κ. Janssen.—Ἡ ἀτμόσφαιρα τοῦ Διός.—**ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ.**—Ἡ ἐντασις τῆς θαλάσσης ἐπὶ τῆς ἑπτανεῖας τῆς 175.—**ΓΕΩΛΟΓΙΚΑ.**—Ἀνάλυσις μεταωρεῶν ὑπὸ τοῦ κ. Stanislas Meunier.—**ΧΡΟΝΙΚΑ.**—Ἡ εἰς τοὺς ἀσθενεῖς ἀπαγόρευσις τοῦ καπνίσματος.

Ἐν τισὶ τῶν προηγουμένων Ἐπιστημονικῶν ἡμῶν Ἐπιθεωρήσεων ἀνεγράψαμεν τὰς ἐκάστοτε διαβιβαζόμενας εἰδήσεις περὶ τῶν ὑπὸ τῶν διαφόρων ἀστρο-

νομικῶν ἀποστολῶν γενομένων παρατηρήσεων κατὰ τὴν σημαντικὴν ὀλικὴν ἐκλείψιν τῆς 4)16 ἀπριλίου ἐ. ἔ. Συνεχίζοντες τὴν ἐν ταῖς στήλαις ταύταις ἀναγραφὴν τῶν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀνακινώσεων, δημοσιεύομεν σήμερον περιλήψιν τῆς ὑπὸ τοῦ κ. A. de la Baume Pluvinel—ἀποσταλέντος, ὡς γνωστὸν, εἰς Σενεγάλην πρὸς φωτογραφικὴν καὶ φασματοσκοπικὴν μελέτην τοῦ ἡλιακοῦ στεφάνου, κωλυθέντος δὲ νὰ μεταβῇ ἐκεῖσε—πεμφθείσης τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν τῶν Παρισίων ἀνακινώσεως αὐτοῦ,¹ ἐπὶ τῶν ἐκτελεσθέντων ἔργων ὑπὸ τοῦ κ. Pasteur, ἀρχηγοῦ τῆς φωτογραφικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου τοῦ Meudon, ἀποσταλέντος, ὡς γνωστὸν! ἀντὶ τοῦ κ. Pluvinel καὶ ἐπιφορηθέντος τὴν ἐκ Joal (Σενεγάλη) μελέτην τῆς ἐκλείψεως δι' ὀργάνων πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον κατασκευασθέντων, ἰδίᾳ δὲ τὴν διὰ τῆς φωτογραφίας μελέτην τῆς ὑψῆς τοῦ στεφάνου, τοῦ φάσματος αὐτοῦ καὶ τῆς φωτεινῆς αὐτοῦ ἐντάσεως.

Ἐκ τῆς ἀνακινώσεως ταύτης μανθάνομεν ὅτι ὁ κ. Pasteur ἔλαβεν 9 φωτογραφικὰς εἰκόνας τοῦ στεφάνου δι' 9 ἀντοφθαλμίων ἔχοντων τὴν αὐτὴν μὲν ἐπαισθητῶς ἐστιακὴν ἀπόστασιν (1, 50 μ.) διάφορον δὲ τὸ ἀνοίγμα, ὅπερ ποικίλλει ἀπὸ 155 μέχρι 5 χιλιοστομέτρων. Ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῶν εἰκόνων τούτων συνάγεται:

α) Ὅτι ἀρκεῖ ἡ φωτογραφικὴ διάρκεις 4' διαρκείας πρὸς ἐπιτυχίαν ὁσῶν τὸ δυνατόν πληρεστέρας παραστάσεως τοῦ στεφάνου. Ἡ δὲ αὕτη διάρκεις νὰ ἐπιτευχθῇ δι' ἐκθέσεως 6" μόνον διαρκείας δι' ἀντοφθαλμίου ἔχοντος ἐστιακὴν ἀπόστασιν ἐξισουμένην πρὸς τὸ δωδεκαπλάσιον τῆς διαμέτρου τοῦ ἀνοίγματος αὐτοῦ.

β) Ὅτι ἡ ὑψὴ τοῦ στεφάνου δὲν παρουσιάζει τὴν ὄψιν, ἣν ἐνόμιζον ὅτι ἐν αὐτῷ θὰ ἀνεύρισκον.

Ἐξ ἑτέρου δὲ, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὀλικῆς φάσεως ἦσαν ἐν ἐνεργείᾳ δύο φωτογραφικὰ φασματοσκόπια, ἡ δὲ ἐν τῷ φάσματι τοῦ στεφάνου παρουσία τῶν ραδδώσεων τοῦ Fraunhofer ἐπιβεβαιῶται τὰς ὑπὸ τοῦ κ. Janssen γενομένης τῷ 1871 καὶ 1883 παρατηρήσεις, ἐξ ὧν συνεπέσανεν οὗτος ὅτι ὑψίσταται ἐν τῷ στεφάνῳ ἐξ ἀντακλάσεως τὸ ἡλιακὸν φῶς.

Ἡ δὲ μέτροσις τῆς ἀκτινοβολίας τοῦ στεφάνου, καίτοι αὕτη λείπεται τῆς ἐπιδικωμένης ἀκριβείας ἐνεκα τῶν ἐλαφρῶν νεφῶν τῶν καλυψάντων τὸν οὐρανὸν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκλείψεως, δευκνεῖ ὅτι τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐκπεμπόμενον φῶς εἶνε ἀρκούντως ἔντονον. Εἰς ταῦτα προσθετέον ὅτι λίαν εὐαίσθητον θερμομέτρον ἐσημείωσε κατὰπτωσιν θερμοκρασίας 1^ο, 8 κατὰ τὴν στιγμήν τῆς ἐκλείψεως, ὅτι δὲ ἡ κατὰψυξις αὕτη θὰ ἦτο βεβαίως μεγαλειτέρα ἂνευ τοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην πνεύοντος βορειοδυτικοῦ ἀνέμου, ὅστις ἀνεμίγνυε τὰ στρώματα τοῦ ἀέρος, καὶ ἂνευ τῆς ὀμυλῶδους καταστάσεως τῆς ἀτμοσφαιρας, ἥτις ἐξησθένει τὴν ἀκτινοβολίαν.

Κατὰ δὲ τὴν συνεδρίαν τῆς 5)17 ἰουλίου ὁ κ. J. Janssen ἀνέγνω ὑπόμνημα, ἐν ᾧ ἱστορικῶς ἀνα-

1) Συνεδρία τῆς 28)10 ἰουλίου.

1) Βλέπε «Ἐβδομακδικίας Ἐπιθεωρήσεως» ἀριθ. 27, ἐν σελ. 534.

φέρονται τὰ γεγονότα, δι' ὧν ἀπεδείχθη ἡ ὑπαρξις τῆς ἀποτελούσης τὸν ἡλιακὸν στέφανον ἀτμοσφαιρας, ἥτις ἐτέθη ἐν ἀμφιβόλῳ πολὺ μετὰ τὴν σημαντικὴν ὀλικὴν ἐκλειψιν τοῦ 1868, δι' ἧς, ὡς καὶ ἀλλοτε ἀνεγράψαμεν¹, νέοι ἀνεώχθησαν ὀρίζοντες, ἐνεκαίνισθη δὲ ἡ ἀξιολογώτατη σειρά τῶν συγχρόνων σχετικῶν πρὸς τὴν σύστασιν τοῦ Ἡλίου ἀνακαλύψεων. Διὰ τῆς αὐτῆς ἐκθέσεως αὐτοῦ ὁ κ. Janssen ἀποδεικνύει ὅτι αἱ ὑπ' αὐτοῦ γενόμεναι παρατηρήσεις κατὰ τὴν ὀλικὴν ἐκλειψιν τοῦ δεκεμβρίου τοῦ 1871 καὶ ἐξ ὧν συνεπέρανε τὴν ὑπαρξιν νέας περὶ τὸν Ἡλιον ἀτμοσφαιρας, ἣν προέτεινε νὰ καλέσῃ ἀτμοσφαιρον τοῦ στεφάνου (atmosphère coronale), εὐρίσκονται σήμερον ὀλοσχερῶς ἐπιβεβαιωμένα διὰ τῶν φασματικῶν φωτογραφιῶν, ἃς τοσοῦτον καλῶς ἐπέτυχεν ὁ κ. Pasteur κατὰ τὴν τελευταίαν ὀλικὴν τοῦ Ἡλίου ἐκλειψιν.

Ἐτέρα δὲ ἀστρονομικὴ μελέτη, ἀξία ἀναγραφῆς ἐν ταῖς στήλαις ταύταις, εἶνε ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Marsden Manson διατυπωθεῖσα ἐν τῷ Ciel et Terre περὶ τῆς ἀτμοσφαιρας τοῦ πλανήτου Διός, ὅστις, ὡς γνωστὸν, παρέχει τὴν μείζονα εὐχέρειαν πρὸς μελέτην τῆς ἀτμοσφαιρικῆς αὐτοῦ κυκλοφορίας. Καὶ ἐν πρώτοις μὲν εἶνε φανερὸν ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος κυκλοφορία τῆς ἀτμοσφαιρας τοῦ γίγατος τῶν πλανητῶν δὲν εἶνε ἐντελῶς ἢ αὐτὴ πρὸς τὴν τῆς ἡμετέρας, διότι ἡ ἐπιφάνεια τοῦ πλανήτου τούτου πλὴν τῆς ἡλιακῆς θερμότητος, ἥτις εἶνε πολλῶ ἐλάσσων τῆς ἀντιστοιχούσης εἰς τὴν ἡμετέραν Γῆν ὑπὸ ἴσην ἐπιφάνειαν, ἐξιδουμένη μόλις πρὸς τὸ 1]27 ἐκείνης², θερμαίνεται καὶ ὑπὸ τῆς ἰδίας τοῦ πλανήτου θερμότητος, ὡς τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ταχειῶν μεταβολῶν, ἃς ὑφίστανται αἱ μάζαι τῶν νεφῶν. Οὐδὲν ἥττον δέον νὰ θεωρηθῇ ἡ κίνησις τῆς τοῦ Διός ἀτμοσφαιρας ὡς προερχομένη πρώτιστα ἐκ τῆς ἐνεργείας τοῦ Ἡλίου, ἐπὶ τούτου δὲ σθηριζόμενος ὁ Marsden προσεπάθει νὰ διατυπώσῃ τοὺς νόμους τῆς κινήσεως τῆς ἀτμοσφαιρας τοῦ ἐνλόγῳ πλανήτου, συνενώσας πρὸς τοῦτο πολλὰ γεγονότα γενικῶς παραδεδειγμένα ἐν σχέσει πρὸς τὸ σύστημα τῶν ἡμετέρων νεφῶν καὶ τὴν κίνησιν, ἣν ἀκολουθοῦσι τὰ ἐκ κονιοροῦ νέφη. Εἶτα ἠσχολῆθη εἰς τὰς παρατηρουμένας ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ Διός κηλίδας καὶ διέγραψε πίνακα τῶν περιόδων τῆς περιφορᾶς αὐτῶν καὶ τοῦ γεωγραφικοῦ αὐτῶν πλάτους, ἐξ οὗ συνεπέραναν ὅτι αἱ μέσαι περίοδοι τῆς περιφορᾶς κατὰ τὰ διάφορα πλάτη ἔχουσιν ὡς ἐξῆς:

Πλάτη.	Χρόνος περιφορᾶς.
120 B., ἐπὶ τῇ βῆσει 17 κηλίδων.	9 ὥρ. 55' 36", 49
40 B., » » » 5 »	9 50 40, 06
80 N., » » » 21 »	9 50 22, 04
300 N., » » » 3 »	9 55 17, 01

1) Βλέπε Ἐβδομαδιαίας Ἐπιθεωρήσεως ἀριθμ. 24, ἐν σελ. 414 — 415.

2) Ἡ θερμότης καὶ τὸ φῶς, ὅπερ προσπίπτει ἐπὶ ἴσης ἐπιφανείας τῶν πλανητῶν, εὐρίσκονται εἰς ἀντίστροφον λόγον τῶν τετραγώνων τῶν ἀπὸ τοῦ Ἡλίου ἀποστάσεων, τῆς ἀποστάσεως δὲ τοῦ Διός ἐξισουμένης πρὸς 5,2, ἢ ἐπὶ ἴσης ἐπιφανείας αὐτοῦ προσπίπτουσα ἡλιακὴ θερμότης ἰσοῦται πρὸς 100² : 52² ἤτοι πρὸς 1]27.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ αὐτάς ταύτας τὰς κηλίδας, ὁ κ. Manson θεωρεῖ ὅτι ἐκ τούτων αἱ μὲν φαινόμεναι λευκαὶ ἀποτελοῦνται ἐκ μαζῶν ἀέρος θερμοῦ ἐν ἀνιούσῃ κυκλήσει (giration ascendante), ἐκ κατωτέρων προερχομένων χωρῶν, ἐνῶ αἱ φαινόμεναι σκοτειναὶ εἶνε ἀπλῶς στήλαι ψυχροῦ κατιόντος ἀέρος, συννηωμένα δὲ ἀποτελοῦσι μέρη συστήματος καθέτου κυκλοφορίας. Ἐπίσης θεωρεῖ τὴν ἐρυθρὰν κηλίδα ὡς ἀποτελεσμα ἐκφυγῆς τῆς ἐσωτερικῆς θερμότητος, τὴν δὲ ἀπωστικὴν δύναμιν, ἣν αὕτη φαίνεται ἔχουσα, ὡς ὀφειλομένην εἰς τὴν διαστολὴν τῶν θερμῶν ρευμάτων, καθ' ὅσον ταῦτα ἀνέρχονται. Ἐπίσης ἐρμηνεύει τὴν ἐπιβράδυνσιν καὶ τὴν ἐπιτάχυνσιν τῆς περιόδου τῆς περιφορᾶς τῶν κηλίδων διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς ταχύτητος τῶν δυτικῶν ἀνέμων, κτλ.

Καὶ ταῦτα μὲν εἶνε ἐν περιλήψει τὰ σημαντικώτερα τῶν προσιτῶν ἡμῖν ἀστρονομικῶν γεγονότων τοῦ λήξαντος μηνός, εἰς ᾧ ἠδύνατό τις νὰ προσθέσῃ καὶ τινὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν κατὰ τὸν 8 καὶ 9 ἰουλίου (v. ἡμ.) γενομένην ἀνακάλυψιν τοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Tisserand ὀνομασθέντος κομήτου Rordame-Quénisset, οὗτινος τὴν ἐν τῷ οὐρανῷ παρουσίαν ἀνήγγειλε διὰ τηλεγράφηματος πρὸς τὸν κ. Tisserand ὁ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἀστεροσκοπείου τοῦ Juvisy προσκεκολλημένος κ. Quénnisset ὡς παρατηρηθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ τὴν ἐσπέραν τῆς 27]9 ἰουλίου, ἀνεκάλυψε δὲ πράγματι κατὰ τηλεγράφημα τοῦ κεντρικοῦ σταθμοῦ τοῦ Kiel μίαν ἡμέραν πρότερον (26]8 ἰουλίου) ἐν Utah (Ἡνωμένας Πολιτείας) ὁ κ. Rordame. Τὸν κομήτην τοῦτον, ὅστις ἀνεφάνη κατὰ τὸ ὄριον τῶν ἀστερισμῶν τῆς Μεγάλης Ἀρκτου καὶ τοῦ Μικροῦ Λέοντος, καὶ οὗτινος ἡ λάμψις ταχέως φθίνει, καθ' ὅσον ἀπομακρύνεται ἀφ' ἡμῶν βαίνων πρὸς τὴν κόμην τῆς Βερενίκης, παρικολοῦθησαν, πλὴν τῶν κ. Rordame καὶ Quénnisset, καὶ οἱ ἀστρονόμοι κ. Bigourdan, διὰ τοῦ ἰσημερινοῦ τηλεσκοπίου τοῦ δυτικοῦ Πύργου τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῶν Παρισίων, G. Rayet καὶ L. Picart, διὰ τοῦ μεγάλου ἰσημερινοῦ τηλεσκοπίου τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῆς Bordeaux, καὶ ἄλλοι. Κατὰ τὰς εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν τῶν Παρισίων γενομένας ἀνακοινώσεις περὶ τῶν ἐπὶ τοῦ κομήτου τούτου παρατηρήσεων συνάγεται ὅτι, κατὰ μὲν τὴν πρώτην ἐκ τοῦ Ἀστεροσκοπείου τοῦ Juvisy παρατήρησιν τοῦ κ. Quénnisset ἡ μὲν κόμη τοῦ ἀστέρος, ἥς ἡ διάμετρος ἐξισοῦτο πρὸς 10' μέχρι 15', ἥτο λαμπρότατη, ἡ δὲ ὀλικὴ αὐτοῦ λάμψις ἦτο κατωτέρα τῆς τοῦ τετάρτου μεγέθους, παρετηρήθη δὲ ἀντιθέτως πρὸς τὸν Ἡλιον κειμένη οὐρὰ 3⁰ μῆκου, ὁ δὲ λαμπρότατος τοῦ ἀστρου πυρὴν εἶχε διάμετρον 4'', ὅτι δὲ τὴν 4]16 ἰουλίου ἡ λάμψις τῆς οὐρᾶς ἦτο ἀσθενής, μὴ ἔχουσα μῆκος πλέον τῆς 1⁰, κατὰ δὲ τὰς ὑπὸ τοῦ κ. Bigourdan παρατηρήσεις τῆς 4]16 ἀπριλίου, ὁ κομήτης οὗτος ἦτο ὄρατος διὰ τοῦ ἀόπλου μὲν ὀφθαλμοῦ ὡς ἀστὴρ τετάρτου μεγέθους καὶ ἄνευ οὐρᾶς, διὰ τῆς διόπτρας δὲ, μεγεθυνομένη τὰ ἀντικείμενα 158κις, ἐφαίνετο οὗτος ὡς νεφελότης στρουγγύλη, ἔχουσα ὀλικὴν διάμετρον 3, 5' μετὰ πυρῆνος 2'' μέχρι 3'' διαμέτρον, περιβαλλομένου ὑπὸ λαμπρᾶς νεφελότητος, ἥτις ἐσχημάτιζε κυκλοειδῆ ἐπιφάνειαν 20'' περίπου διαμέτρον, ἐντελῶς δια-

κεκριμένην τῆς λοιπῆς κόμης, ἥς ἡ φωτεινὴ ἔντασις ἔφθινεν ὁμοιομόρφως πρὸς τὰ πέρατα.

Μεταξὺ τῶν ἐσχάτως γενομένων ἐρευνῶν καὶ μελετῶν ἐπὶ τῆς ἐντάσεως τῆς βαρύτητος ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς πολλοῦ λόγου ἀξιοὶ εἶνε αἱ ἐσχάτως γενομεναὶ ὑπὸ τοῦ κ. Alphonse Berger, προπαρασκευαστοῦ τοῦ Lippman ἐν τῇ Σορβόνη, καὶ τοῦ ταγματάρχου Defforges. Καὶ ἡ μὲν τοῦ πρώτου ἐργασία, ὑποβληθεῖσα δι' ὑπομνήματος τοῦ κ. Berger εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν τῶν Παρισίων ὑπὸ τοῦ κ. Tisserand¹, ἀναφέρεται εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς μέσης πυκνότητος τῆς Γῆς. Πρὸς τοῦτο ἐχρησιμοποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Berger λίμνη τις τοῦ βελγικοῦ Λουξεμβούργου, ἥς ἡ ἐπιφάνεια, ὀλίκις ἐκτάσεως 32 ἑκταρίων, δυνατόν νὰ ὑψωθῆ ἢ νὰ ταπεινωθῆ κατὰ βούλησιν καθ' ἕνα ὅλον μέτρον, οὗτω δὲ προστίθεται ἢ ἀφαιρεῖται ἀπ' αὐτῆς ἑλκουσα μάζα βάρους 320000 χγ. Διὰ τῆς μεθόδου ταύτης ὁ κ. Berger εὑρεν ὡς μέσθν πυκνότητα τῆς Γῆς τὸν ἀριθμὸν 5,41, ἐνῶ, ὡς γνωστὸν, διὰ τῶν ἐργασιῶν τοῦ Cornu ὑπελογίσθη αὕτη εἰς 5,46. Ἡ δὲ τοῦ κ. Defforges ἐργασία, ἀνακοινωθεῖσα τῇ αὐτῇ Ἀκαδημίᾳ κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 5|17 ἰουλίου, εἶνε τὸ ἐξαγόμενον σειρᾶς προσδιορισμῶν τῆς ἐντάσεως τῆς βαρύτητος, αἵτινες ἐγένοντο ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ 1884 γεωγραφικὴν αὐτοῦ ὑπηρεσίαν. Κατὰ τὴν δοδαρὰν ταύτην καὶ μακρὰν ἐργασίαν ἐγένοντο διὰ διαφόρων μεθόδων 41 προσδιορισμοὶ τῆς ἐντάσεως τῆς γῆνης βαρύτητος ἐν 35 διαφόροις σταθμοῖς, τῶν δὲ οὕτως εὑρεθεισῶν τιμῶν ἐγένετο σύγκρισις πρὸς τὴν τῶν Παρισίων, ἥτις ἐθεωρήθη ὡς βᾶσις, καὶ ἡ ἐν ἐκάστῳ τῶν 35 σταθμῶν ἀναγωγὴ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Αἱ τοῦ πίνακος τούτου ἄκραι ἐντάσεις τῆς γῆνης βαρύτητος ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τοὺς σταθμοὺς: Ἐδιμβούργον (9,81680 μ.)¹ καὶ Laghouat (9,79549 μ.), ἡ δὲ μέση ἔντασις αὐτῆς εἰς τοὺς Παρισίους 9,81012 μ.). Ἐπειδὴ δὲ μεταξὺ τῶν 35 σταθμῶν, ἐν οἷς αἱ ὑπ' αὐτοῦ μετρήσεις ἐγένοντο, ὑπάρχουσι καὶ τινες κοινοὶ πρὸς τοὺς προγενεστέρων προσδιορισμῶν, οἵτινες ἐγένοντο ὑπὸ τῶν Biot, Kater καὶ Albrecht (καὶ κατὰ συνέπειαν πρὸς τοὺς τῶν Bessel καὶ Petters), ὁ κ. Defforges ἠδυνήθη νὰ συγκρίνη τὰς ἰδίας αὐτοῦ πρὸς τὰς τῶν προγενεστέρων μετρήσεις καὶ νὰ εὕρῃ οὕτω, τὰς ἐν τοῖς αὐτοῖς σημείοις διαφορὰς τῆς ἐντάσεως τῆς βαρύτητος. Οὕτως αἱ πρὸς τὰς μετρήσεις τοῦ Biot διαφορὰ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Defforges εὑρεθεισῶν ἀριθμῶν εἶνε αἱ ἐξῆς: Ἐδιμβούργον, 0,00111 μ., Γρενουάνδιον, 0,00112 μ., Δουνκέρκη, 0,00120, Παρίσιοι, 0,00119 μ. ἠδυνήθη. Ὅθεν οὗτος διὰ συγκρίσεως τῶν ἐν τοῖς κοινοῖς σταθμοῖς εὑρεθέντων ἀριθμῶν καὶ διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἐκ τῶν συγκρίσεων τούτων προκυπτουσῶν διορθώσεων, νὰ σχηματίσῃ ὁμογενές τι ὅλον συγχωνεύων τὰς μετρήσεις τῶν ἀρχαίων παρατηρητῶν μετὰ τῶν τῆς γεωγραφικῆς ὑπηρεσίας.

1) Συνεδρία τῆς 14|26 ἰουνίου.

2) Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι ἐκφράζουσιν, ὡς γνωστὸν, τὴν σταθερὰν ἐπιτάχυνσιν (γ), ἥτις τὴν προτιθεμένην ταχύτητα εἰς τὸ τέλος ἐκάστου (τοῦ πρώτου) δευτερολέπτου τῆς πτώσεως τῶν ἀπὸ τῆς ἡρεμίας πρὸς τὸ κέντρον τῆς γῆς ἐνεργεῖ τῆς βαρύτητος πιπτόνων σωμάτων.

Αἱ ἀνωμαλῖαι τῆς ἐντάσεως τῆς βαρύτητος ἀπεδίδοντο ὑπὸ τινῶν μὲν εἰς ἀντιστοιχοῦς ἀνωμαλίας τοῦ σχήματος τῆς Γῆς, ὑπὸ ἄλλων εἰς τὸ ἀτελές τῶν τύπων τῆς ἀναγωγῆς εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης τῶν ἐκ τῆς ἀμέσου μετρήσεως τῆς ἐντάσεως τῆς βαρύτητος προκυπτόντων ἀριθμῶν, ὑπὸ ἄλλων δὲ εἰς τὴν ἀνίσον διανομὴν τῆς μάζης ἐν τῷ γήινῳ ἕλειθῳ, ὑπὸ τῶν πλείστον δὲ εἰς τὸ ἐλαττωματικὸν τῶν μετρήσεων. Ἐκ τοῦ συνόλου δὲ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Defforges γενομένων μετρήσεων καὶ ἐκ τῆς διορθώσεως τῶν ἀρχαίων τιμῶν ἔπεται, κατὰ τὸν συγγραφέα, ὅτι ἡ βαρύτης διανέμεται λίαν ἀνωμάλως ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς. Ἐπὶ τῶν νῦσον σημαῖται σημαντικὴ αὔξησις τῆς βαρύτητος, ἐλάττωσις δὲ αὐτῆς ἐπὶ τῶν ἡπειρῶν, ἡ δὲ ἐλάττωσις αὕτη εἶνε τόσῳ ἐπαισθητοτέρα, ὅσῳ οἱ σταθμοὶ κείνται εἰς μείζον ὕψος καὶ εἰς μείζονα ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀπόστασιν. Αἱ διαφοραὶ αὗται καθίστανται ὑπὸ τοῦ κ. Defforges καταφανεῖς διὰ διαγράμματος γραμμῆς ἀρχομένης ἀπὸ τῆς Σπιτζδέργης καὶ ληγοῦσης εἰς Biskra, ἐνῶ παρατηρεῖται ὅτι αἱ ἀνωμαλῖαι τῆς ἐντάσεως τῆς βαρύτητος, θετικαὶ ἐν Σπιτζδέργῃ, ἐν Σκωτίᾳ καὶ ἐν Κορσικῇ, εἰσὶν ἀρνητικαὶ ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἀλγερίᾳ, εὐκρινῶς παρακολουθοῦσαι τὴν αὔξησιν τοῦ ὕψους καὶ τῆς ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀποστάσεως. Κατὰ τὸν κ. Defforges αἱ ἀνωμαλῖαι αὗται οὐδὲν ἄλλο εἰσὶν ἀποδοθῶσιν εἰς ἀνωμαλίας τοῦ σχήματος τῆς γῆνης σφαιρας.

Ἄξιον ἀναγραφῆς γεγονός, σχετιζόμενον πρὸς τὰ ἐκάστοτε ἐν ταῖς στάλαις ταύταις καταχωριζόμενα περὶ τῆς φύσεως τῆς ἐκτὸς τοῦ ἡμετέρου πλανήτου ὕλης, εἶναι ἡ ἐσχάτως ὑπὸ τοῦ διαπρεποῦς γεωλόγου κ. Stanislas Meunier γενομένη ἀνάλυσις δύο δειγμάτων μετεωριτῶν προσενεχθέντων εἰς τὴν συλλογὴν τοῦ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἐκείνου μουσείου ὑπὸ τοῦ Halid Edhem Pacha. Πρὸ τῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ θέσει κατατάξεως τῶν δειγμάτων τούτων, ὁ κ. Meunier προέβη εἰς λιθολογικὸν αὐτῶν προσδιορισμὸν, ἐθεώρησε δὲ τὴν ἀνακρίνωσιν τῶν πορισμάτων τῆς ἐρεῦνης ταύτης τοσοῦτο μᾶλλον ἐνδεειγμένην, ὅσῳ διότι οὐδεμία περὶ τῶν λίθων τούτων ἐγένετο μέχρι τοῦδε δημοσιεύσις.

Ὁ πρῶτος τῶν ἀερολίθων τούτων κατέπεσε παρὰ τὴν Τέρνοβαν, ἐν Ρωμανίᾳ, εἰς ἐποχὴν μὴ ὀρισμένην, συνελέγη δὲ περὶ τὸ 1873. Τὸ δείγμα περιβάλλεται ἐν μέρει ὑπὸ μέλανος ἐπιπάγου, πάχους 1 χιλιοστομέτρου. Ἡ κτηδὼν αὐτοῦ δεκνύει λίθον ἀνοικτοῦ τεφροῦ χρώματος, διακρινομένην ἰδίᾳ ἐκ τῆς διεσχιόμενης αὐτῆς ὕψης (structure fragmentaire). Τὸ εἰδικὸν αὐτοῦ βᾶρος ἰσοῦται πρὸς 3,690. Εὐχερῶς δὲ χωρίζεται ὁ μετεωρικὸς οὗτος λίθος εἰς δύο διακεκριμένα πετρώματα, μωμιγμένα ὑπὸ μορφῆν τεμαχίων, ὧν ἕκαστον ἰδίᾳ παρουσιάζει τοὺς χαρακτηρισμοὺς δύο διακεκριμένων τύπων.

Ὁ δὲ δεῦτερος μετεωρικὸς λίθος κατέπεσε τὴν 21/2 ἰουνίου τοῦ 1883 εἰς δάδος τι κείμενον παρὰ τὸ χωρίον Urba, ἐν τῷ νομῷ τοῦ Belgrade—Djik. Εἶνε ὁμοιομόρφως λευκὸς καὶ ἔχει πυκνότητα 3,427 ἀποτελεῖται δὲ ἐκ λεπτοτάτων κόκκων καὶ διὰ τοῦ μικροσκοπίου ἐξεταζόμενος παρουσιάζει σχεδὸν ὅλοσχερῶς κρυσταλλωδὴ ὑφήν.

ΧΡΟΝΙΚΑ. — Καθηγητὴς τοῦ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ νοσοκομείου Bellevue εἰς ἰδίᾳς πείρας ἐβεβαίωθη ὅτι εἰς τὰ χρόνια νοσήματα καὶ ἰδίᾳ εἰς τὰ καρδιακά, δὲν εἶνε πάντοτε ἔργον φρονήσεως τὸ νὰ ἀπαγορεύῃ τις τὴν κάπνισμα εἰς τοὺς ἐκ τῶν ἀσθενῶν τυγχόν καπνίζοντας. Πολλὰκις παρατηρήθη ὅτι ἡ ἄμεσος τοῦ καπνισματος ἐγκατάλειψις ἐπιφέρει δύσπνοιαν, ἀγωνίαν καὶ παλμούς, ἅτινα ἐξαφανίζονται ἅμα ὡς ὁ ἀσθενὴς ἐκ νέου καπνίσῃ. Μεταξὺ τούτων δὲ ἀναφέρεται ἡ περίστασις νέου τινὸς προσδληθέντος ὑπὸ βαρείας ἀλλοιώσεως τῶν καρδιακῶν βαλβίδων, εἰς ὃν ὁ ἰατρὸς ἐδήλωσεν ὅτι ὀλίγιστα μόνον θὰ ἔζη ἔτη. Ὁ νέος ἐσκέφθη τότε ὅτι, οὕτως ἐγόντων τῶν πραγμάτων, προτιμώτερον θὰ ἦτο νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς ὑπολειπομένης αὐτοῦ ζωῆς, καὶ ὡς ἀγαπῶν τὸ κάπνισμα, ἐπεδόθη εἰς ἄφρονον καπνοῦ χρῆσιν. Τοῦτο ἐξακολουθεῖ γινόμενον ἀπὸ δεκαετίας, ὁ δὲ ἀσθενὴς εὐρίσκειται εἰς καλλιτέραν ἢ κατ' ἀρχῆς κατάστασιν. Τοῦτο δὲν σημαίνει βεβαίως ὅτι τὸ κάπνισμα ἐνήργησεν ὡς θεραπευτικὴν μέσον, ἀλλ' ὅτι μεγάλη ἀπαιτεῖται προσοχὴ κατὰ τὴν ἀπαγορεύσιν τοῦ καπνισματος εἰς τοὺς συνειθισμένους εἰς τοῦτο.

ΗΛ. Γ. ΒΑΛΣΑΜΑΚΗΣ.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΘΕΑΤΡΑ ΑΘΗΝΩΝ. — ΘΕΑΤΡΑ ΠΑΡΙΣΙΩΝ. *Η* despoines Reichenberg. — ΧΡΟΝΙΚΑ.

Γράφοντες περὶ τῶν θεάτρων Ἀθηνῶν πρὸ δεκαπενθημερίας τοσαύτην λύπην ἠσθάνθημεν ἐπὶ τοῖς πρωτοτύποις ἐκείνοις ἔργοις, ἅπερ κατεπλημύρθαν τὴν ἀτυχή ἡμῶν σκηνὴν, ὑποῦ ἀκρατήτου ἐπελθόντος τῶν δόξαν μὲν ζηλούντων Schibe καὶ εἰ τινοὺς ἄλλου, παρφοδόντων δ' αὐτὸν εἰς μείζονα βαθμὸν, ἢ ἡ Βατραχομαχία τὴν Ὀμήρου Ἰλιάδα, τοσαύτην ἠσθάνθημεν λύπην ἐφ' οἷς ἀνέγνωμεν ἐν ταῖς ἐφημερίσιν, ὥστε οὔτε τὰ ὀνόματα αὐτῶν μνημονεύσαι ἠδυνήθημεν.

Ἐπιβλῶν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐντεῦθεν μὲν Γέρω-Ξοῦρ ἦδες καὶ Θυμιουῦλαι Γαλαξειδιώτισσαι, ἐκείθεν δὲ Κωμειδύλλια καὶ Προικοθηραί, εἰς οἰκτρὸν μεταβαλοῦσα Κατάστρομα αὐτήν, ἐφ' ἧς οὐχὶ Λευκόν, ἀλλ' ἀληθῶς Οἰκτρὸν δράμα τελεῖται, καὶ ἡ πλήμυρα παρίσταται ἀπειλοῦσα ἡμᾶς ὀρυκτικώτερα εἰς τὸ ἐξῆς καὶ οὐδὲ τῆς κιβωτοῦ φειδομένη, διότι τριακοντάς — Θεὸς φύλαξον! — ἐκ τοιούτων ἔργων, τῶν λεγομένων αὐτῶν κωμειδυλλίων, σπεύδουσι νὰ εἰσρεύσουσιν εἰς τὸν ἱερόν μὲν ἀλλ' ἀτυχή ναὸν τῆς Θεαλείας. Ἀλλὰ τὸ κακὸν τοῦτο οὐχ ὑπῆρξεν ἄμικτον καλοῦ, διότι ἐξήγειρεν ἐπὶ τέλους τὴν ἀγανάκτησιν πολλῶν, οἵτινες, τὸ ὀλέθριον τοῦ πράγματος διακηρύσσοντες, τὴν ἀποστροφὴν ἀπ' αὐτῶν πάντων προκαλοῦσιν. Ὅτε πρὸ τριῶν ἐτῶν δημοσίᾳ τε καὶ ἐν ἐφημερίσιν ἀπεδείξαμεν ὁποῖά εἰσι τὰ ἔργα ταῦτα, ἅπερ ὡς ἑλληνικὰ θεωροῦνται, ξενικώτερα δ' εἰσι πολλῶν ξένων, ἅτινα τὰς ὀξυὰς αὐτῶν ἔχοντα ἐν αὐτῷ τῷ ἀρχαίῳ καὶ καθαρῶς ἑλληνικῷ δράματι, εἰσι τὴν τε τέχνην καὶ τὸν νοῦν ἑλληνικά, εἶπομεν

δὲ ὅτι ἡ ῥοπή ἐπὶ τοῦ ἀναγεννωμένου ἡμετέρου θεάτρου, τοῦ οὐπω ἰδόντος ἀκμὴν, τῶν ἔργων αὐτῶν τῆς παρακμῆς, ἐγένετο ὀλεθρία καὶ μείζονα ἐτι καταστροφὴν ἀπειλεῖ, οὐδόλωξ ἀνεμένομεν ὅτι αἱ προσοχῆς ἡμῶν ἐκείναι οὕτω ταχέως θὰ ἐπραγματοποιούντο, τὰ δὲ τότε ρηθέντα ἐκ τῶν ὑστέρων καὶ τῶν πραγμάτων ἀσφαλῆ θ' ἀπεδείκνυτο.

Ἦδη ὅτε τὰ ἄτοπα φανερά ἐγένοντο, πανταχόθεν φωνὴ ἀκούεται κατ' αὐτῶν. Διατριβαὶ ποικίλαι καὶ κρίσεις θεατρικαὶ, δημοσιευθεῖσαι ἐν ταῖς ἀθηναίκαῖς ἐφημερίσιν, κατὰ τῶν λεγομένων κωμειδυλλίων ἀποφαίνονται. Ἦν καιρὸς ὅπως ἐπέβη ἡ ἀντίδρασις ἐναντίον τῶν ἀπομιμήσεων τῶν ξενικῶν ἐκείνων ἔργων, ἅτινα κατὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ μακαρίτου Queux de Saint-Hilaire οὐδ' ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ ἐν ἡ ἐγεννήθησαν καὶ ἀνετράφησαν, καίπερ κερτημένα τέχνην καὶ πρωτοτυπίαν καὶ λεπτότητα καὶ ἐπὶ πᾶσι χάριν, μέγα τι ὄλωξ λογιζονται, ἀλλ' ὑπὸ τῶν φρόνησιν ἀσκούτων παρορῶνται καὶ περιφρονοῦνται. Ἡ ὑποστήριξις τῶν ἔργων τούτων ἔχει ἐκεῖ πλὴν ἄλλων καὶ τοπικοὺς λόγους, οἷός ἐστιν ὅτι οἱ Παρίσιοι προσελκύνουσι καθ' ἑκάστην ξένους πολλοὺς πρὸς τέρψιν μεταβαίνοντας αὐτοῖς, οἱ δὲ ξένοι οὗτοι πληροῦσι μάλιστα τὰ θέατρα ἐκεῖνα, ἅτινα σκοποῦσι τὴν τέρψιν μόνον. Ἡ ἀληθὴς ὅμως κριτικὴ κατεξάνεσθαι ἐναντίον αὐτῶν, αὐτοὶ δὲ οἱ διαπρύσιοι κήρυκες τῆς ἐλευθερίας τοῦ θεάτρου ἠναγκάσθησαν νὰ μετανοήσωσιν ἰδόντες τὰ ἀποτελέσματα τῶν pièces à spectacle καὶ pièces à femmes. Μὴ τὰ ἡμέτερα κωμειδύλλια οὐκ εἰσι τοιαῦτα καὶ προάγονται ἐν τούτῳ καθ' ἃ φαίνεται ἐκ τοῦ τελευταίου ἐκτελεσθέντος τοιούτου Ἐπὶ τοῦ καταστροφάματος: Τὰ ἔργα ταῦτα καὶ ἄλλοτε παρεστρέφθημεν καταστρέφουσι καὶ αὐτοὺς τοὺς ὑποκριτὰς καὶ ἀξίαν τινὰ ἔχοντας, μεταβάλλουσι δὲ καὶ αὐτοὺς τοὺς πρωτογωνιστάς εἰς comparses καὶ figurants. Εἶνε δὲ γνωστὴν ὅτι ἰδίᾳς τιμῆς ἀξίος ὑποκριτῆς ἐστὶν ὁ δραματικὸς οὐχὶ δὲ ὁ τῶν μελοδραματίων (oprettes), διότι δύναται τις ἐντὸς τριῶν μινῶν νὰ παρουσιασθῇ ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐν μελοδραματίῳ καὶ νὰ παίξῃ καλῶς δὲν δύναται ὅμως νὰ πράξῃ τὸ αὐτὸ ἐν δράματι. Τὸ δράμα ἀπαιτεῖ μελέτην, κόπους καὶ μόχθους. Ἐάν τις ἐρωτήσῃ τὴν δεσποινίδα Bartel, θὰ μάθῃ παρ' αὐτῆς ὅτι ὅπως κατάσκη ἦν κατέχει θέσιν ἐν τῇ Γαλλικῇ-Κωμῳδίᾳ εἰργάσθη, ἐκοπιάσε, ἐμόχθησε, διαρκῶς ἐμελέτα καὶ μελετᾷ ἐπὶ χρόνον πολύν. Οὕτως ἐγένετο αὕτη ἡ κρατίστη ἀντιπρόσωπος τῆς νεωτέρας ὑποκριτικῆς τέχνης, ἡ πανταχοῦ προκαλοῦσα τὸν θαυμασμόν. Οἱ ἐκ τῶν ἡμετέρων ἰδίᾳ ὑποκριταί, οἱ ἔχοντες συναίσθησιν τοῦ ἐγὼ αὐτῶν, ὀφείλουσι πρὸ παντὸς ν' ἀποκρούωσι τὰ ἔργα ταῦτα, ἐν ὅσῳ τοῦλάχιστον ταῦτά εἰσιν οἷα τὰ ἄρτι ἐκτελεσθέντα. Εὐχόμεθα τὰ μέλλοντα νὰ ἐκτελεσθῶσι νὰ ᾧσι τοῦλάχιστον κρειττονα.

Ὡς ἐν τῇ προτέρᾳ ἐπιθεωρήσει ἡμῶν εἶπομεν ἐδιδάχθη ὑπὸ τῆς δεσποινίδος Αἰκατερίνης Βερῶνι ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Ὀμοιοῖας τὸ πολύτεκτον ἔργον τοῦ γαλάτου δραματικοῦ Sardou Φαιδώρα. Τὸ πρόπαιον τοῦτο οὐκ εἶα καθεῦθεν τὴν κυρίαν Παρασκευοπούλου, διδάσκουσαν ἐν τῷ θεάτρῳ Παραδείσω, ἐφ' ᾧ καὶ ἀνέλαβε τὴν διδασκαλίαν τοῦ αὐτοῦ

δράματος. Ἐπὶ τούτῳ ὁ κ. Ξενοπούλος ἐν τῷ Ἄστει τῆς 24 Ἰουλίου, ἐκτενῆ δημοσιεύσας κρίσιν περὶ τῶν δύο ὑποδυσάμενων τὸ σχῆμα τῆς ρωσίδος πριγκιπίσσης, ἀποφαίνεται ὑπὲρ τῆς δεσποινίδος Βερώνη, ἀνωτέρας, ὡς λέγει, ἐπίσης τῆς κυρίας Παρασκευοπούλου καὶ ἐν τῇ Φρουφροῦ καὶ πρὸ πάντων ἐν τῇ Ἀδριανῇ Δεκουβρέρ.

Σὺν αὐτῷ δὲ ἔτι θερμότερα ἔγραψεν ἡ Ἐπιθεώρησις (19 Ἰουλίου) λέγουσα ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς κ. Παρασκευοπούλου ὑποδυθεῖσα Φαιδώρα «ὑπῆρξεν ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ ὑποδεστέρα τῆς ὑπὸ τῆς δ. Βερώνη ὑποδυθεῖσας ἐπανειλημμένως ἐν καταπληκτικῷ καλλιτεχνικῷ θριάμβῳ.» Ἡ δὲ Ἐστία ἐν τῷ τελευταίῳ αὐτῆς τεύχει, 25 Ἰουλίου, ἐπίσης ὑπὲρ τῆς δεσποινίδος Βερώνη, «ἀπαραμιλλοῦ εἰς τὸν ῥόλον τοῦτον» ἀποφαίνεται. Ἐπίσης ἐδιδάχθη καὶ τὸ γνωστὸν τρίπρακτον δράμα τῶν Guy de Maupassant et Jacques Normand *Mousette*, ὅπερ κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 1891 ἐδιδάχθη ἐν Γυμνασίῳ τῶν Παρισίων, ἐπανεληφθῆν δὲ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος τυχὸν λαμπροῦ θριάμβου. Τὴν Musotte ἤτις ἐν μόνῃ τῇ δευτέρᾳ πράξει παρίσταται καὶ ταῦτα ἐπιθανάτιος ἐπὶ τῆς κλίνης, ὑπεδύσατο μετὰ πλείστης ἐπιτυχίας ἐπίσης ἡ δεσποινὴς Βερώνη.

Ἡ διδασκαλία τοιούτων δραμάτων ὑπὸ δύο θιάσων καὶ ἡ ἐπανάληψις αὐτῶν ἀποδεικνύσιν ὅτι τὸ δράμα οὐδαμῶς ὡς τινες νομίζουσιν ἐξέπεσεν ἐν Ἑλλάδι.

Προσεχῶς ἀναδιβάσεται ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου Ὁμοιοῖας ἢ ὡς τὸ ἀριστούργημα τοῦ Sardou θεωρουμένη *Patrie*. Ἐν δὲ τῷ θεάτρῳ Παραδεισῷ προγγυμάζεται νέον ἔργον τοῦ κ. Δ. Κορομηλά ἐπιγραφόμενον ἡ Ἀκτίς ἐν Σκότει.

Μεγάλως συνεζητήθη καὶ συζητεῖται ἔτι ἡ ἀποχώρησις τῆς πρυτάνεως τῆς Γαλλικῆς-Κωμωδίας δεσποινίδος Reichenberg. Ἡ χάρις καὶ μεθ' ὅλα τὰ τσοσαρδάνοντα αὐτῆς ἔτι νεάζουσα ἔτι καλλιτεχνικῶς αὐτὴ κατὰ τὴν ἐν Λονδίῳ μετάβασιν τοῦ Οἴκου τοῦ Μολιέρου παρεπονεῖτο ὅτι ἐνεπιστεύθησαν αὐτῇ μικροῦς ρόλους, μὴ ὑπερβαίνοντες τοὺς εἰκοσι στίχους, ὅτι ἠρνήσαντο αὐτῇ νὰ παίξῃ τοὺς ἑαυτῆς «*rolles à succès*», τοῦναντίον δὲ παρέσχον αὐτῇ ρόλους γελοίους καὶ οὐχὶ ἀναλόγους πρὸς ἣν κατέχει θέσιν ἐν τῇ Γαλλικῇ Κωμωδίᾳ, ὡς τὸν τῆς Marianne ἐν τῷ *Acare* καὶ Lucinde ἐν τῷ *Medecin malgré lui* τοῦ Μολιέρου. Περὶ τούτου ἀπετάθη τῷ διευθυντῇ τῆς Γαλλικῆς-Κωμωδίας κ. Claretie, ἀλλὰ τὰ ἀνταλλαγέντα μεταξὺ αὐτῶν εἰς οὐδὲν ὀριστικὸν κατέληξαν ἀποτέλεσμα. Ἡ Γαλλικὴ-Κωμωδία ἀπέρχεται τοῦ Λονδίνου καὶ ποιεῖται ἑναρξίν, εἰς δύο τμήματα διααιρεθεῖσα, τὸ τῆς κωμωδίας καὶ τὸ τῆς τραγωδίας, τῆς ἀνὰ τὰς γαλλικὰς ἐπαρχίας, περιοδείας αὐτῆς. Ἐν Bordeaux ἐπειδὴ αὐτὴ ἀνέτεθῆ αὐτῇ τὸ σχῆμα τῆς Marianne, ἦλθεν εἰς λόγους μετὰ τοῦ κ. Claretie, τῇ δὲ ἐπομένῃ μὴδὲν εἰποῦσα ἀπῆλθεν εἰς Παρισίους. Ἐκτοτε ἡ petite doyenne κατὰ διακίρησιν τοῦ κ. Claretie ἔπαυσε καταλεγομένη ἐν τοῖς ἑταίροις τῆς Γαλλικῆς Κωμωδίας. Ἡ ἀποχώρησις αὐτῆ τῆς ἐξόχου, θαυμασίας καὶ θελητικῆς ἡρωίδος τοῦ *Mariage Blanc*, προῦκάλεσε πολλὰ σχόλια, ὧν τὰ πλείστα κατ' αὐτῆς. Οὐ μόνον δὲ ὁ διευθυντὴς τῆς Γαλλικῆς Κωμωδίας

ἀμειλίκτως ἔψεξεν αὐτὴν ἐπὶ τῇ διαγωγῇ αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ οἱ συνάδελφοι προεξάρχοντος τοῦ πρυτάνεως αὐτῶν κ. Gof, ὅστις ἐδήλωσεν, ὅτι ἐν περιπτώσει καθ' ἣν αὐτὴ ἐλθοῦσα εἰς Μασσαλίαν θελήσει νὰ ὑποδυθῇ τὸ σχῆμα τῆς Blanche ἐν τῇ *Joie fait paul*, αὐτὸς ἀρνηθήσεται νὰ μετὰσχῃ τῆς διδασκαλίας τοῦ ἔργου τούτου. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἡ ὀργὴ τῶν συναδελφῶν αὐτῆς προῆλθε καὶ ἐκ τοῦδε : ὅτε προηγγέλθη ὅτι διδαχθήσεται ὁ *Acare*, ὑποδυομένης τὸ πρόσωπον τῆς Marianne τῆς δεσποινίδος Reichenberg, ἔνεκα δὲ τῆς ἀναχωρήσεως αὐτῆς ἡ διδασκαλία δὲν ἐγένετο καὶ ὁ οἶκος τοῦ Μολιέρου ἠναγκάσθη νὰ παραβῇ τὴν ὑπόσχεσιν αὐτοῦ. Ἀλλὰ πλὴν τῶν συναδελφῶν καὶ αὐτοὶ οἱ κριτικοὶ ἐκηρύχθησαν κατ' αὐτῆς, ὁ δὲ Sarcay ἔγραψεν ὅτι οἱ λόγοι τῆς ἀποχωρήσεως αὐτῆς «δὲν περιποιοῦσιν αὐτῇ πολλὴν τιμὴν.» Φαίνεται ὅτι καὶ ἡ Reichenberg ἐξήλευσε δόξαν Σάργου καὶ ἐπεθύμησε περιοδείας. Εἰς τὴν Γαλλικὴν Κωμωδίαν εἰσῆλθεν ἡ Suzette Reichenberg τῇ 14 δεκεμβρίου 1868.

ΧΡΟΝΙΚΑ.— Ὁ διευθυντὴς τοῦ αὐτοκρατορικοῦ Μελοδράματος τῆς Βιέννης κ. Jahn παρητήθη ἕνεκα τῆς οὐχὶ εὐχέρστου οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ θεάτρου τούτου. Ὁ κ. Jahn ἦν διευθυντὴς τοῦ Μελοδράματος ἀπὸ τοῦ 1881. Διεδέξατο δ' αὐτὸν ὁ κ. Hans Richter.

— Κατὰ τὴν προσεχῆ περίοδον ἀνοίγει τὰς θύρας αὐτοῦ ἐν Παρισίῳ νέον θέατρον κληθὲν Παρισινῆ-Κωμωδία (*Comedie Parisienne*), διευθυντὴς δ' αὐτοῦ ἔστιν ὁ κ. Koning.

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἐξ Ἀθηνῶν οὐδὲ κατὰ τὴν λήξαν ἐβδομάδα ἠγγέλθη ἡμῖν τι ἄλλοιοῦν οὕτως ἢ ἄλλως τὴν ἐν Ἑλλάδι πολιτικὴν ἢ οἰκονομικὴν κατάστασιν, ἣτις διαπολεῖ ἔτι στάσιμος. — Ἄλλ' ὅτι ἡ στασιμότης αὐτὴ βελτίωσιν μᾶλλον ἢ δεινώσιν δύναται νὰ ἀναμῆν. τοῦτο ἐπιτρέπεται, νομιζομέν, νὰ εἰκάσωμεν ἐκ τῆς ἀποφάσεως τοῦ βασιλέως νὰ μὴ παραλίπη οὐδὲ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὴν τακτικὴν χάριν τῆς ὑγείας αὐτοῦ εἰς Αἴξ Λεμπαῖν ἀποδημίαν. Ἡ ἀναχώρησις αὐτοῦ καὶ ἡ ἀνάθεσις μεταξὺ τῶν βασιλικῶν καθικόντων τῷ διαδόχῳ ὡς ἀντιβασιλεῖ δεικνύει πάντοτε ὅτι ἐπὶ τινὰ χρόνον θὰ παραταθῇ ἡ στάσιμος αὐτὴ κατάστασις, ἀναμενομένων μόνον τῶν πρὸς βελτίωσιν τῶν οἰκονομικῶν πραγμάτων ἀποτελεσμάτων τῶν κυβερνητικῶν ἐνεργειῶν, αἵτινες ὅμως δυστυχῶς μέχρι τοῦδε δὲν ἀπέδωσαν γόνυμοι εἰς τοιαῦτα ἀποτελέσματα, ματαίως ἀποδειχθεῖσάν τῶν ἐλπίδων, ἃς περὶ ἐνάργεως βελτιώσεως ἐσθνηξίσαμεν ἐπὶ τῆς κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἐβδομάδα παρατηρηθείσης μικρᾶς ὑψώσεως τῶν ἐλληνικῶν ἀξιών. — Καὶ ὅμως οὐδὲν ἀποχωρόντως δικαιολογεῖ τὴν τοιαύτην πρὸς τὰς ἀξίας ταύτας δυσπιστίαν τῶν εὐρωπαϊκῶν χρηματιστηρίων, ἀφοῦ εἶνε ἀνεπίδεκτον ἀμφιβολίας ὅτι ἡ Ἑλλάς καὶ προῦπολογισμὸν νῦν ἰσοσκελῆ ἔχει καὶ τὸ ποσόν, ὅπερ

ή υπηρεσία τοῦ δημοσίου χρέους αὐτῆς ἀπαιτεῖ, δὲν εἶνε μέγα σχετικῶς πρὸς τὰς ὅλας προσόδους τοῦ κράτους, ἐν συγκρίσει μάλιστα πρὸς τὴν ἐν τοῖς προϋπολογισμοῖς ἄλλων εὐρωπαϊκῶν κρατῶν ὑπάρχουσαν σχέσιν τῶν ἐσόδων πρὸς τὰς ὑπὲρ τοῦ δημοσίου χρέους δαπάνας. — Ἴδωμεν μέχρι τίνος παραταθῆσεται ἢ παντελῶς ἄδικος αὕτη τῶν εὐρωπαϊῶν κεφαλαιούχων πρὸς τὴν δημοσίαν πίστιν τῆς Ἑλλάδος συμπεριφορά.

Ἡ σερβικὴ ἀνακριτικὴ κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ ἐπέγρανε τὸ ἔργον αὐτῆς, ἠτοίμησε δὲ καὶ τὴν ἐκθεσιν, ἣν θὰ ὑποβάλῃ τῇ Σκοπινα περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν ἀνακρίσεων αὐτῆς ὡς πρὸς τὰς ἐναντίον τῶν πρώην φιλελευθέρων ὑπουργῶν διατυπωθείσας κατηγορίας. — Ἄν αἱ περὶ τοῦ περιεχομένου τῆς ἐκθέσεως ταύτης μεταδιδόμεναι ἐκ Βελιγραδίου εἰδήσεις ἐπαληθεύσων, ἀνάγκη νὰ πιστεύωμεν ὅτι ὁ τε κ. Ἀβακούμοβιτς καὶ οἱ συνάδελφοί αὐτοῦ θὰ παραπεμφθῶσιν ἀνυπεροθέτως εἰς τὸ εἰδικὸν δικαστήριον λέγεται μάλιστα ὅτι ἐν τῇ ἐκθέσει ἀπαιτεῖται καὶ ἡ προφυλάκισις τεσσάρων ἐκ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ὑπουργῶν. — Ἐν τούτοις τοῖς ἀντιπροσώποις τοῦ σερβικοῦ λαοῦ ἀπόκειται νὰ μὴ ἀσπασθῶσιν τὴν γνώμην ταύτην τῶν ἀδιαλλάκτων μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς ὑψίστην δὲ ἴσως ὑπηρεσίαν πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὴν μερίδα αὐτῶν ὁ ἀπέδιδον, ἂν, συμμορφούμενοι πρὸς τὰς παραινέσεις τῆς κυβερνήσεως, ἀποτρεπούσης ἀπὸ τῆς προσφυγῆς εἰς τὸ ἀκρότατον ἐκεῖνο μέτρον κατὰ τῶν ἐπιλαθομένων τῶν καθηκόντων αὐτῶν πρὸς τὸ πολίτευμα τῆς χώρας, ἠρκοῦντο εἰς τὴν ἀποδοκιμασίαν τῶν κατηγορουμένων πολιτικῶν ἀντιπάλων αὐτῶν ἄνευ παραπομπῆς αὐτῶν εἰς δίκην. — Τὴν γνώμην ταύτην προεδρεύουσι τὰ μετροπαθῆ στοιχεῖα τῆς χώρας, καὶ αὐτοῦ τοῦ νεαροῦ βασιλέως περιλαμβανομένου, καίπερ τούτου ἔχοντος πλείονας ἢ πᾶς ἄλλος λόγους δυσαρδεκείας πρὸς τοὺς δημογγοῦς καὶ τὰ ὄργανα τοῦ πραξικοπηματικοῦ ἐκείνου συστήματος, εἰς ὃ αὐτὸς ἠναγκάσθη αὐτεπαγγέλτως καὶ μετ' ἀξιολόγου εὐτολμίας νὰ θέσῃ τέτρα: τὰ αὐτὰ δὲ παρήνευεν ἅπας ὁ εὐρωπαϊκὸς τύπος ἀνεξαιρέτως. — Ἄν εἰς οὐδὲν πάντα ταῦτα ἰσχύσῃ παρὰ τῇ πλειονοψηφίᾳ, ἀδιαλλάκτως δ' αὕτη θεσπίσῃ τὴν παραπομπὴν καὶ προκαλέσῃ οὕτω τὸν πολιτικὸν θάνατον τῶν ἀντιπάλων αὐτῆς, βεβαίως δὲν θὰ δύναται ἐφεξῆς νὰ λαλήσῃ περὶ γενναϊοφρονος συμπεριφορᾶς, ὃ δὲ μέγιστον, θὰ παρῶσῃ ἀφορμὴν εἰς μείζονα τῶν ἐν τῇ χώρᾳ πολιτικῶν παθῶν ἐκτροχίσιν καὶ, πρὸς τῷ ὅτι θὰ παρασκευάσῃ ἑαυτῇ ἀναλόγησιν ποτὲ δυσχερείας καὶ ἀντίποινα, θὰ ταράξῃ τὴν ἐνεστῶσαν τοῦ τόπου γαλιναίαν κατάστασιν, ἥς τοσαύτην ἔχει χρεῖαν εἰς ἐπιτέλειαν τῶν ὑψηλῶν καθηκόντων αὐτῆς πρὸς τὴν χώραν, ἥτις, διὰ παντοδυναμικῆς πλειονοψηφίας περιβάλλουσα κατὰ τὰς τελευταίας ἐκλογάς, ἀνεκάλεσεν αὐτὴν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν πρὸς ἀνόρθωσιν τοῦ κράτους ἀπὸ τῆς πολλαπλῆς καταπτώσεως, εἰς ἣν περιέστησαν αὐτὸ ποικίλοι περιπτώσεις, ἐκλιπούσαι ἤδη κατὰ τὸ πλεῖστον εὐτυχῶς. — Ἐλπίζωμεν ὅτι ὁ γνωστὸς πατριωτισμὸς τῆς ἔθνικῆς ταύτης μερίδος θὰ κατισχύσῃ ἐπὶ τέλος τοῦ πολιτικοῦ πάθους καὶ θὰ ἐμπνεύσῃ αὐτῇ

τὰς μάλιστα πρὸς τὸ συμφέρον τῆς χώρας συναδούσας ἀποφάσεις.

Τὸ κυριώτατον φαινόμενον τῆς ληξάνουσας ἑβδομάδος ἐν τῇ διεθνείᾳ πολιτικῇ καταστάσει ἀποτελεῖ ἡ μετ' ἐπιτάσεως θρυλλουμένη ὡς κρύφα συντελεσμένη ρωσοῖταλικὴ προσέγγισις. Εἰς τὴν διαθρύλλησιν τοῦ ἀπιθάνου μὲν ἀλλὰ καὶ μὴ ὄλως ἀδυνάτου — δεδομένου τοῦ παραδείγματος τῆς Αὐστρουγγαρίας — γεγονότος ἀφορμὴν κατὰ πρότον παρέσχον τοιαῦται δηλώσεις τῶν «Ἀμβουργείων εἰδήσεων», ὄργανου, ὡς γνωστόν, τοῦ πρίγκιπος Βισμαρκ, ὃς ἰσχυρίσθη ὅτι ἡ Ἰταλία, δυσπίστως ἔχουσα πρὸς τὴν ἀπὸ τῆς Ἀγγλίας προσδοκωμένην ναυτικὴν συνδρομὴν, διωμολόγησε μυστικῆν πρὸς τὴν Ρωσίαν συνθήκην· μείζονα δὲ εἶτα ὑπόστασιν εἰς τὴν φήμην ἔδωκεν ἡ εἰδησις, καθ' ἣν ἡ τῆς Μεσογείου ρωσικὴ μοῖρα, μέλλουσα κατ' αὐτὰς ν' ἀποδώσῃ ἐν Τουλῶνι τὴν εἰς Κρονστάδην ἐπίσκεψιν τοῦ ρωσικοῦ στόλου, προστίθεται νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ τινὰς ἰταλικούς λιμένας καὶ ὅτι οἱ τοῦ ἰταλικοῦ ναυτικοῦ ἀξιωματικοὶ παρασκευάζουσιν ἐν Σπετσιᾷ ὡς οἶόν τε λαμπρὰν τῷ ρωσικῷ στόλῳ ὑποδοχὴν. Ἄληθές ὅτι ὑπερβολὴν αἰσιοδοξίας ὁ ἀπετέλει παρὰ τοῖς ἐν Ρώμῃ ἡ ἰδέα, ὅτι ἡ ἀγγλικὴ πολιτικὴ ὁ ἀπεφάσισε νὰ κατέλθῃ εἰς πραγματικὸν πρὸς τὴν Γαλλίαν ἀγῶνα ὑπὲρ τοῦ ναυτικοῦ ἐν τῇ Μεσογείᾳ ἰταλικοῦ ἰδεώδους, ὅτι δὲ πολλὴν πολιτικὴν ἀμβλυωπίαν θὰ ἐξηγγέλλον οἱ τὰς τύχας τῆς Ἰταλίας ἰθύνοντες, ἂν καὶ μετὰ τὴν μόνωσιν, εἰς ἣν ἡ αὐστορρωσικὴ προσέγγισις καὶ ἡ διασκέδασις τῶν ἀπὸ τῆς Ἀγγλίας ἐλπίδων περιέστησε τὴν Γερμανίαν, ἐξηκολούθουν νὰ θυσιάζωσι τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τῆς εὐμερείας τῆς χώρας εἰς τὸν βωμὸν τῶν συμφερόντων τῆς ἐτέρας τῶν τευτονικῶν Δυνάμεων τῆς κατὰ τύπον μόνον ὑψίστατης πλέον τριπλῆς συμμαχίας. Ἀτυχῶς οὕτω πεισματωδῶς ἡ παρὰ τὸν Τίβεριν πολιτικὴ ἐνέμεινε μέχρι τοῦδε ἐν τῇ ὁδῷ, εἰς ἣν εἰσήγαγον αὐτὴν μεγαλομανεῖς ἡμᾶ καὶ σκιοδαεῖς πολιτευταί, ὥστε δυσκολευόμεθα πάντοτε νὰ πιστεύσωμεν ὅτι αἰθνης οὕτω ριζικῶς πάλιν ἐσωφρόνουν, ὥστε νὰ εὐρεθῇ ἀποτόμως ἐπὶ τοῦ ἐτέρου ἄκρου καὶ ἄνευ μεταβατικῆς τινος περιόδου, οἷα π. χ. ἐκείνη, ἣν σήμερον διατρέχει ἡ αὐστρουγγρικὴ πολιτικὴ, νὰ διομολογήσῃ συνθήκην συμμαχίας πρὸς τὴν Ρωσίαν, πρὶν ἢ ἐτι διαρρήξῃ τοὺς πρὸς τὴν Γερμανίαν συμμαχικούς δεσμούς αὐτῆς. Ἐν τούτοις τὸ πρᾶγμα ὡς μὴ ἀπίθανον μὲν θεωρεῖται ἐν Βερολίνῳ καὶ Βιέννῃ, ὡς τετελεσμένον δὲ ἤδη γεγονὸς διακηρύττει ἡ «Ἐφημερίς τοῦ Μονάχου», διατυπούσα μάλιστα καὶ εὐχὴν, ὅπως καὶ αἱ τῆς Γερμανίας πρὸς τὴν Ρωσίαν σχέσεις ἀπέβαινον τοιαῦται, οἷα τυχάνουσι σήμερον αἱ ἰταλορρωσικαί. — Μόνον ὁ φερόμενος ὅρος τῆς φερομένης ἰταλορρωσικῆς συνθήκης χρήζει ἐρμηνείας τινός. Κατὰ τὰς κυκλουμένας φήμας διὰ τῆς συνθήκης ταύτης ἡ Ρωσία ἀναδέχεται νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν Ἰταλίαν κατὰ πάσης γαλλικῆς ἐπιθέσεως. Διὰ τοῦ ὅρου τούτου νομιζόμεν ὅτι κάλλιστα δυνάμεθα νὰ ἐννοήσωμεν τὸ ἐξῆς· ὅτι ἡ Ἰταλία, ἀπολέσασα πᾶσαν ἐλπίδα ὅτι ἡ Ἀγγλία θὰ καθόρχετο εἰς πραγματικὸν πρὸς τὴν Γαλλίαν ἀγῶνα χάριν τοῦ ἐν τῇ Μεσογείᾳ ἰταλικοῦ ἰδεώδους, ὅτι δὲ, πολιτενο-

μένν, ὡς ἐπολιτεύετο, ἐπὶ μᾶλλον ὁσημέραι ἐξεπολέμου πρὸς αὐτὴν τὴν μεγάλην Δημοκρατίαν, ἐσκέφθη ὅτι, συμμαχοῦσα τῇ συμμάχῳ τῆς Γαλλίας, ἀπετρέπετο πάντα κίνδυνον ἀπὸ τῆς πρὸς αὐτὴν ἐχθρας ταύτης, ὅπερ ἐξίσου σημαίνει ὅτι ἢ πρὸς τὴν Ρωσίαν συμμαχία ἐξασφαλίζει αὐτὴν ἀπὸ πάσης γαλλικῆς ἐπιθέσεως, κινδύνου, κατὰ τὸ πλεῖστον μὲν ἐν τῇ φαντασίᾳ τῆς ἰταλικῆς σκοφοβίας ὑψίστατον, ἀλλὰ τὸν ὅποιον καὶ τοιοῦτον δὲν ἰσχυρὰν νὰ διασκεδάσωσιν αἱ τῶν ἀγγλῶν συντηρητικῶν ὑποσχέσεις, ὑποσχέσεις ὅμως, εἰρήσθω καὶ τοῦτο χάριν τῆς ἀληθείας, ἃς ἐλάχιστη ἐνίσχυσεν ἢ τοῦ ἐνεστώτος φιλελευθέρου ὑπουργείου ἐξωτερικῆ πολιτικῆς, ἢς πρῶτον κήρυγμα ἐγένετο ἢ ἐπιθυμία νὰ διακεδάσῃ πᾶσαν ἐν Γαλλίᾳ κατ' ἀκολουθίαν τῆς σαλισβουρείου πολιτικῆς γεννηθεῖσαν ὑποψίαν ὡς πρὸς τὰς ἀγγλικὰς πρὸς τὴν Δημοκρατίαν διαθέσεις. — Τὸ ζήτημα τῶν ἐμπορικοπολιτικῶν σχέσεων Γερμανίας καὶ Ρωσίας διατελεῖ ἐν τῷ αὐτῷ σημείῳ. Ἡ Γερμανία, κατιδοῦσα ὅτι αὐτὴ μᾶλλον ἢ ἡ Ρωσία ἔχει νὰ ζημηθῆ ἔκ τοῦ πεισματώδους τελωνειακοῦ πολέμου, τῶν μὲν ρωσικῶν δημοπρατικῶν δυναμένων καὶ δι' ἄλλων χωρῶν νὰ εἰσελθῶσιν εἰς Γερμανίαν, τῶν δὲ γερμανικῶν βιομηχανημάτων ἀποκλεισθέντων καὶ ἀπὸ τῆς Φιλλανδίας, δι' ἢς θὰ ἠδύναντο νὰ εἰσχωρήσωσιν εἰς τὸ ρωσικὸν κράτος, νέας ὑπέβαλε προτάσεις· ἀλλὰ καὶ αὗται, μὴ ἐλαρκῶς ἀπομακρυνόμεναι ἀπὸ τῶν κρατουσῶν ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ ἄκρων προστατευτικῶν ἀρχῶν, ἐλαχίστας παρέχουσιν ἐλπίδας περὶ αἰσιωτέρας ἐκβάσεως τῶν κατ' ἀκολουθίαν τῆς ὑποβολῆς αὐτῶν ἐπαναληθῆσομένων διαπραγματεύσεων. — Ἡρατὸ ὅμως ἄλλην τινὰ ἐπιτυχίαν κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην ἢ τοῦ κ. Καριόδη κυβερνήσις. Ἡ ἐν Φραγκφούρτῃ συνελθοῦσα συνδιάσκεψις τῶν ἐπὶ τῶν οικονομικῶν ὑπουργῶν τῶν ὁμοσπόνδων κρατῶν ἐπεδοκίμασε πάντα τὰ μέτρα, δι' ὧν καλυφθῆσονται μὲν αἱ τε πρόσθετοι ἐξ ἐξήκοντα ἑκατομμυρίων μάρκων πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν στρατιωτικῶν μεταρρυθμίσεων δαπάναι καὶ τὸ ἐξ εἰκοσι καὶ ἐνὸς ἑκατομμυρίου ἑλλείμμα τοῦ ταμείου τῆς αὐτοκρατορίας, ἐξασφαλισθήσεται δὲ καὶ τὸ ἀναγκαῖον ἐπίσθιον χρεωλυτικὸν ποσόν· ὑπολείπεται νῦν οὐχ ἥττον ἢ κατ' ὀκτώβριον εἰς τὸ κοινοβούλιον ὑποβολὴ τῶν σχετικῶν νομοσχεδίων καὶ ἢ ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ γερμανικοῦ ἔθνους ἐπιψήφισις αὐτῶν, ἦτις, ἂν κρίνωμεν ἐκ τῆς δυσχερείας, μεθ' ἢς ἐπετεύχθη ἢ τοῦ στρατιωτικοῦ νομοσχεδίου ἐπιψήφισις, δι' ἑνδεκα μόλις ψήφων κατορθωθείσα, καὶ ἐκ τῆς συγκροτήσεως τοῦ κοινοβουλίου, μακροῦς καὶ πεισματώδεις θ' ἀπαντήσῃ ἀγῶνας. Καὶ βεβαίως ἀφοῦ δὲν πρόκειται περὶ μικρῶν, ἀλλὰ περὶ αὐξήσεως κατὰ διακόσια ὅλα στρογγύλα ἑκατομμύρια μάρκων τῆς ἐπίσης φορολογίας τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ, καὶ ἥδη βαρύτατα φέροντος τὰς οικονομικὰς θυσίας, ἃς ἀπαιτεῖ ἢ κρατοῦσα πολιτικῆ. — Ἐτερον ἄξιον λόγου εὐρωπαϊκὸν γεγονός ἀποτελεῖ ἢ ἐν Ζυρίχῃ συγκροτήσις τοῦ σοσιαλιστικοῦ συνεδρίου ἐξ ἀντιπροσώπων τῶν σοσιαλιστῶν καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ σοσιαλισμοῦ προσοικειωθεῖσων ἐργατικῶν τάξεων τῶν διαφόρων χωρῶν τῆς Εὐρώπης, οἵτινες, συνελθόντες αὐτόσε ὑπὸ τὰς στολάς τῶν ἐπαγγελάτων, ἄτινα ἐκπροσωποῦσιν,

ἐξέθηκαν τὰς γνώμας αὐτῶν περὶ τῆς ἐνεστώσης κοινωνικῆς καταστάσεως καὶ περὶ τῶν μέσων, δι' ὧν νομίζουσιν ὅτι αὕτη δύναται νὰ βελτιωθῆ. Ὅπως παράσχομεν ἰδέαν τινὰ περὶ τῶν ἐργασιῶν τοῦ περι οὗ ὁ λόγος συνεδρίου, ἀναγράφομεν τὰ κυριώτερα τῶν ζητημάτων, περὶ ἃ ἠσχολήθη τοῦτο, τὰ ὁποῖα δὲ εἶνε: 1) Θεσπισμὸς τῆς ὀκταώρου ἐργασίας. 2) Καθορισμὸς τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς 1ης μαΐου, παγκοσμίου ἐργατικῆς ἑορτῆς. 3) Προστασία τῶν ἐργατῶν. 4) Καθῆκοντα τῶν σοσιαλιστῶν ἐν ὄρα πολέμου. 5) Πολιτεία τοῦ σοσιαλισμοῦ ὑπὸ πολιτικὴν ἐποψίν, ἦτοι ἄμεσος ὑπὸ τοῦ λαοῦ νομοθεσία. 6) Ἐθνικὸς καὶ διεθνὴς ὀργανισμὸς τῶν ἐπαγγελματικῶν συνδικάτων. 7) Διεθνὴς σοσιαλιστικὸς ὀργανισμὸς. Ἐννοεῖται ὅτι ὑπὸ πραγματικὴν ἐποψίν τὸ συνέδριον τῆς Ζυρίχης ὀλίγα θὰ προσθέσῃ εἰς τὸ ἔργον τοῦ πρὸ διετίας γενομένου τοιοῦτου ἐν Βρυξέλλαις, πάντοτε ὅμως ἀποτελεῖ νέαν καὶ ἐκφραστικὴν ἐκδήλωσιν τοῦ ὑποτύφοντος ἐν Εὐρώπῃ ἠφαιστείου, οὗ δυστυχῶς τὴν ἐκρηξίν ἐπισπεύδει ἢ ἐπιτεινομένη στρατοκρατία, ἦτις μόνον διὰ τῆς ἐπιτάσεως τῆς δυσπραγίας τῶν λαῶν τρέφεται, ἄτε εἰς κελῶν καὶ σκωρίαν καταναλισκoυσα τὸ προῖόν τῶν ἰδρώτων τοσοῦτον ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων, οἵτινες οὕτω βλέπουσι καθ' ἑκάστην μᾶλλον ἀπομακρυνομένην τὴν ἐλπίδα τῆς ἀνακουφίδεως αὐτῶν ἀπὸ τῆς κτηνωδῶς κατατροχούσης αὐτοῦς πενίας, καίτοι ἢ ἰργασία αὐτῶν ἐπιτρέπει αὐτοῖς ν' ἀποβλέπωσιν εἰς σχετικὴν τινὰ εὐμερίαν. — Ἐν Γαλλίᾳ τέλος ἔχομεν τὴν ἐπ' ἐκλογικῆς πάντως σκοποῖς ἀνατάραξιν αὐθις τῆς παναμαϊκῆς Καμαρίνας. Γραμματεὺς τῆς ἀστυνομίας τῶν Παρισίων κατὰ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ σκανδάλου, ἐνταλαίς δὲ τότε τὴν ἀνακάλυψιν καὶ σύλληψιν τοῦ διαδοχικοῦ Ἀρτῶν, ἐκ τῶν κυρίων ἐνόχων, ἐξέδωκε φυλλάδιον, ἀνάρπαστον κατὰ πολλὰς χιλιάδας ἀντιτύπων ἀπὸ τῶν βιβλιοπωλείων γενόμενον, ἐν ᾧ ρητῶς καταγγέλλει τὰς τότε κυβερνήσεις Λουμπᾶ καὶ Ριμπῶ ὡς ἀπὸ σκοποῦ μὴ ἐνεργησάσας ἀρμολίως πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ κατὰ τύπον ἀνατεθέντος αὐτῷ ἔργου. Τὸ φυλλάδιον τοῦ Δουπᾶ — τοῦτο καλεῖται ὁ περι οὗ ὁ λόγος γραμματεὺς τοῦ πρῶτον διευθυντοῦ τῆς ἀστυνομίας τῶν Παρισίων — δὲν δύναται ν' ἀσκήσῃ μεγάλην ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν ἐπικειμένων βουλευτικῶν ἐκλογῶν ὡς πρὸς τὴν ἐνεστώσαν κυβερνήσιν· πιθανὸν ὅμως θεωρεῖται ὅτι αἶρει πᾶσαν ἐλπίδα ἐπιτυχίας ἀπὸ τῶν μελῶν τῶν καταγγελλομένων δύο πρῶτων ὑπουργείων.

M. E. M.

ΦΥΡΔΗΝ ΜΙΓΔΗΝ.

Ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ φιλολογικοῦ Συλλόγου νέον προγραμμα τοῦ Καραπανεῖου ἀγῶνος « περὶ συντάξεως Χημείας καὶ Φυσικῆς ». Τὰ χειρόγραφα γίνονται δεκτὰ μέχρι τῆς 28 φεβρουαρίου 1894, ἢ δὲ κρίσις τῶν υποβληθησομένων εἰς τὸν ἀγῶνα ἀναγνωσθήσεται κατὰ ἀπρίλιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

Παρεστάθησαν δὲ ἐπίσης ἄπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους εἰς τὸ

παρὸν καὶ τὰ ἀγωνοθετήματα τοῦ αὐτοῦ ἀγῶνος «περὶ μεταφράσεως τοῦ Ροδινσῶνος, καὶ παραφράσεως τινῶν τῶν ἱστοριῶν τοῦ Ἡροδότου». Τὰ χειρόγραφα γίνονται δεκτὰ μέχρι 31 ἰανουαρίου 1884.

Ἐπίσης κατὰ τὸ παρὸν ἔτος γενήσεται ἡ κρίσις καὶ τῶν εἰς τὸν Βουτσαϊνὸν ἀγῶνα «περὶ συντάξεως ὁδηγοῦ τῆς πρώτης παιδείσεως» ὑποβληθησομένων πονημάτων. Τὰ χειρόγραφα γίνονται δεκτὰ μέχρι τέλους δεκεμβρίου 1893.

— Οἱ μιμίαιμοι τοῦ Ἡρώνα οὗς τὸ πρῶτον ἐδημοσίευσεν ὁ κ. Kenyon ἔκ τινος παπύρου τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου καὶ ὧν τὰ κυριώτατα μέρη μετέφρασεν εἰς τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν ὁ φιλοπώτατος κ. Θεόδωρος Reinach προσαρτήσας αὐτοῖς καθολικὴν κρίσιν τιμὴν περιποιούσκα αὐτῶν¹ (ἴδε Revue des etudes Grecques, τ. iv, 1891, σελ. 299 καὶ ἐξῆς), οἱ μιμίαιμοι τοῦ Ἡρώνα, οἵτινες ἀψηφίσθησαν ἅπαντα τὸν φιλολογικὸν κόσμον καὶ περὶ ὧν ἄλλοι τε τῶν ἡμετέρων καὶ ὁ σοφὸς κ. Κόντος μελέτας ἐδημοσίευσαν, ἐπιπροσθεθεμένως ταῖς σοφαῖς ἐπίσης τοιαύταις τῶν κκ. Bucheler, Weil, Crusius, Blass, Diels, μετεφράσθησαν ἐπὶ τῇ βασιεὶ τῶν μελετῶν τούτων εἰς τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν ὑπὸ G. Dalmeida (2). Περὶ τῶν ἔργων τούτων ἰδία κρίσις ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ Revue Critique τῆς 31 ἰουλίου — 7 αὐγούστου ὑπὸ Am. Hauvette.

— Ἐξεδόθησαν ἐν Βερολίῳ ἐν τόμῳ αἰ ὑπὸ τοῦ κ. Henri de Stein γενόμενοι ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς γερμανικῆς πρωτεύουσῆς διαλέξεις Goethe und Schiller Beiträge zur Aesthetik der deutschen Klassiker.

— Ἐπινεύσει τῆς Γερμανικῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Δαρρπελδὸ θὰ γείνη προσεχῶς μεγάλη ἀρχαιολογικὴ ἐκδρομὴ εἰς Πελοπόννησον, ἧς θὰ μετάρχωσιν 25 φιλόλογοι καὶ ἀρχαιολογοὶ, ἧτοι 9 Γερμανοί, 5 Ἀμερικανοί, 2 Δανοί, 3 Ἰταλοί, 4 Αὐστριακοί, 1 Ρῶσος καὶ 1 Σέρβος (ὁ πρῶτος ἐπὶ τῆς Παιδείας ὑπουργὸς ἐν Σερβίᾳ κ. Γεώργεβιτς).

— Οἱ ἐργαζόμενοι ἐν τοῖς παρὰ τὸ Μοσχᾶτον ἀνορυσσομένοις ἀρτεσιανοῖς φέρασιν ἀνεῦρον τεῖχος ἀρχαῖον, τὸ ὅποιον κατέστρεψαν δυστυχῶς ἐν μέρει. Τὸ ἀνευρεθὲν τούτο τεῖχος ἔχει τὴν ἀρχαιολογικὴν σπουδαιότητα, ὅτι θὰ καθορισθῇ δι' αὐτοῦ ἀκριβῶς ἡ γραμμὴ ἣν ἠκολούθουν τὰ μακρὰ τεῖχη.

— Κατὰ τὴν γενομένην τῇ 30 παρελθόντος Μαΐου σύνοδον τῆς Allgemeine deutsche Lehrerversammlung ἐξηγήθησαν καὶ αἱ ἐξῆς πρὸς ταῖς ἄλλαις γνώμαι περὶ τῆς ἐποπτείας τῶν σχολῶν τῆς πρώτης παιδείσεως:

α') Οἱ ἐντεταλμένοι τὴν ἐποπτείαν δεόν νὰ ᾧσιν ἄνδρες τῆς σχολῆς (Schulmänner) ἔχοντες πρὸς τῇ θεωρίᾳ καὶ πρακτικῇν πεῖραν.

β') Δεόν νὰ ἐκλέγωνται ἐκ τοῦ ἄνθους τῶν τῆς πρώτης παιδείσεως ἐργατῶν.

— Τὸ διεθνὲς παιδευτικὸν συνέδριον, ὅπερ προὔκειτο νὰ συν-

(1) Ἡ κρίσις αὕτη σχεδὸν πᾶσα ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ α' τόμῳ τῆς «Ἐβδομαδιαίας Ἐπιθεωρήσεως».

(2) Herondas, *Les Mimes*, traduction française, précédée d'une introduction, par G. Dalmeida, Paris, Buchette.

ἐθῆ ἐν Σικάγῳ ἐπὶ τῇ παγκοσμίῳ Ἐκθέσει, ἤρξατο τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ τῇ 5)17 ἐνεστῶτος.

— Ἐν τῇ Βερολίῳ Ἀκαδημίᾳ τῶν Ἐπιστημῶν ὁ κλεινὸς φυσιολόγος Φίρχωφ ἐποίησε περιέργους ἀνακρινώσεις περὶ κρανιολογικῶν ἐρευνῶν, ἃς ἐπεχείρησεν ἐπὶ τοῦ κρανίου, οὐχὶ κοινοῦ τινος θνητοῦ, ἀλλ' ἐξόγου τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ποιητοῦ, τοῦ Σοφοκλέους. Τὸ κρανίον τοῦτο ἀνεῦρεν ἐν Μενιδίῳ ὁ ἐπιθεωρητὴς τῶν ἐν Δεκλείᾳ βασιλικῶν κτημάτων κ. Μύντερ ἐν τινι τάφῳ, ὃν ἐξέλαθεν ἐκ πολλῶν διδομένων ὡς τὸν τάφον τοῦ Σοφοκλέους, ἔπειθε δ' αὐτὸ πρὸς τὸν Φίρχωφ διὰ τοῦ ἀρχιᾶτροῦ Ὀρνσταίν. Ἐκ τῶν γενομένων ἐρευνῶν ἐξήγαγεν ὁ Φίρχωφ τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ κρανίον ἀνῆκεν εἰς εὐεῖδῃ πρὸςβύτην, εἶχε δ' ὡς ἰδιόζων πρὸς τὴν πλαιοκεφαλίαν. Ἐν συνόλῳ ὁμοιάζει πρὸς τὰς κεφαλὰς τῶν ἀγαλμάτων τοῦ ποιητοῦ πλείοτερον, ἢ τὰ ἀγάλματα τοῦ Ραμφινίτου πρὸς τὴν μουσίαν τοῦ μεγάλου Φαραῶ. Ἄλλ' ἀνατομικῶς δὲν εἶναι βέβαια δυνατὸν νὰ ἐξακριβωθῇ ἡ ταυτότης. Ὅπωςδὴποτε, καὶ ἐὰν ἀποδειχθῇ ἄλλως ὅτι ὁ ἐν Μενιδίῳ τάφος ὃν εἶνε ὁ τοῦ Σοφοκλέους, τὸ εὑρεθὲν κρανίον ἀποτελεῖ λόγου ἄξιον πλουτισμῶ τῆς συλλογῆς τῶν Ἀθηναϊκῶν κρανίων τοῦ πέμπτου πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος.

— Ἐν Ἑλλάδι ἐκτὸς τοῦ διὰ τὸ πανεπιστήμιον συντασσομένου ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῆς παιδείας προγράμματος περὶ τοῦ χωρισμοῦ καὶ τῆς διδασκαλίας τῶν μαθημάτων, καταρτίζεται ἤδη ὅμοιον τοιοῦτον ἀναλυτικὸν καὶ ἐπιστημονικὸν τῆς ἐν τοῖς γυμνασίοις τοῦ κράτους διδασκαλίας, ὅπερ θὰ ἀρῇ τὰ ἐκάστοτε γινόμενα ἐν αὐτοῖς ἔκτροπα καὶ σκάνδαλα, ὧν ἐνεκα πολλοὶ καθηγηταὶ ἢ διαπληκτίζονται ἢ ὀλιγοροῦσι τοῦ καθήκοντος αὐτῶν. Τὸ πρόγραμμα τούτο τεθήσεται ἐν ἰσχύϊ καὶ εἰς ἐφαρμογὴν ἀπὸ τῆς 1πρὸςεχῶς Σεπτεμβρίου ἅμα τῇ ἐνάξει τῶν μαθημάτων τῶν γυμνασίων. Θὰ ληφθῇ δὲ καὶ τὸ μέτρον τοῦ διορισμοῦ μονίμων ἐπιθεωρητῶν ἐν αὐτοῖς, τῶν ὁποίων ἔργον θὰ εἶναι ὁ διαρκὴς ἐλεγχος ἐπὶ τῆς ἐργασίας τῶν κ. καθηγητῶν, καθ' ὅσον ἐκ τῶν ἐσχάτως γενομένων ἐπιθεωρήσεων ἀποδεικνύεται πόσον ἀναγκαῖον καθίσταται ἡ ὑπαρξίς τοιοῦτου ἐλέγχου.

— Ἐν τοῖς κλυπηγεῖσι τοῦ Βελφᾶστ κλυπηγεῖται ἀτμόπλοιοι γιγαντιαίων διαστάσεων. Τὸ μῆκος αὐτοῦ ἔσται 231 μέτρων ἧτοι τρία μέτρα περισσότερον τοῦ περιφήμου «Λεβιάθαν», τὸ δὲ πλάτος 20 μέτρων καὶ 70 ἑκατοστῶν. Θὰ ἔχῃ δύναμιν 25000 ἵππων καὶ ταχύτητα 48 χιλιομέτρων καθ' ὥραν. Τὸ κολοσσαῖον ἀτμόπλοιον ἐθαπτίσθη «Γίγας».

— Κατὰ στατιστικὴν τινα τῷ 1893 ἡ Ἰταλία συνεχόμεσε 44 ἑκατομμ. χιλιογράμμ. μετὰξῆς ὡς τῷ 1888, ἐν ᾧ κατὰ μέσον ὅρον ἀπὸ τοῦ 1888—1892 παρῆγε 38. 44 ἑκατομμύρια. Ἐξ ἐκάστης οὐγγίας σπόρου παρήχθησαν 31, 71 χιλιογρ. τῷ 1890 καὶ 22, 39 χιλιογρ. τῷ 1889. Ἡ τελευταία ἐσοδεία εἶναι μεγαλειτέρα τοῦ μέσου ὅρου κατὰ 25 0)0, ἀλλ' ἢ εἰς μέταξιν ἀπόδοσις μικροτέρα.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Σάββατον, 31 αὐγούστου.

Ἡ ἔβδομάς αὕτη διήλθεν ἐν σχετικῇ ἀπραξίᾳ, συ νέπεια τῆς ὁποίας εἶναι πάντοτε ἡ χαλάρωσις τῶν τιμῶν. Καὶ ἐγένοντο μὲν κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἔβδομάδος ἀγοραὶ τινες, καὶ τὰς τις πρὸς βελτίωσιν ἐξεδιπλώθη, ἀλλ' αὕτη ἀνεκόπη ἐν τῷ μεταξύ τῆς ἔβδομάδος, γενικῆς ἐπελευθύνσεως ἐν τοῖς εὐρωπαϊκοῖς χρηματιστηρίοις χαλαρώσεως ἕνεκα ἐξαγωγῆς μεγάλης ποσότητος χρυσοῦ εἰς Ἀμερικὴν, ἐξ οὗ ἡ ἀγγλικὴ Τράπεζα ἀναγκάσθη νὰ ὑψώσῃ αὐτὴς τὸν τόκον τῆς προεξοφλήσεως ἀπὸ 3 εἰς 4 ο(ο ἀνετιμήθη δὲ καὶ τὸ μεταξύ Παρισίων καὶ Λονδίνου συνάλλαγμα, ὅπερ δεικνύει ὅτι καὶ τὸ ἄλλως μέγα ἀποθεματικὸν τῆς Γαλλικῆς Τραπεζῆς δὲν θὰ μείνῃ ἄθικτον. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι τὰ μέχρι τοῦδε παρὰ τῆς ἀγγλικῆς Τραπεζῆς ἀποσυρθέντα ποσά, συνιστάμενα πρὸ πάντων εἰς χρυσὰ ἀμερικανικὰ νομίσματα, δὲν εἶναι τοιαῦτα, ὅπως ἀντισυγχίσωσι σπουδαίως τὸν οικονομικὸν κόσμον τῆς Εὐρώπης, ἡ ὅποια εἶναι ἐφωδιασμένη διὰ θησαυρῶν χρυσοῦ, ἀλλ' ὅπως δῆποτε ἐπειδὴ ἡ ἀναλογία τοῦ ἀποθεματικοῦ τῆς ἀγγλικῆς Τραπεζῆς κατῆλθεν ἐντὸς δύο ἑβδομάδων ἀπὸ 47 5)16 εἰς 43, ἀναγκαῖα ἐκρίθη ἡ κατὰ 1 τοῖς 0)0 νέα ὑψώσις τοῦ τόκου, ὅπως ἀναχαιτισθῆ ἡ πρὸς ἐξαγωγὴν τοῦ χρυσοῦ ὀρμὴ. Ἄλλως δὲ τὰ εἰς Ν. Ὑόρκην μέχρι τοῦδε ἀποσταλέντα ἐκ Λονδίνου ποσὰ ἐπὶνεγκον σχετικὴν ἀνακούφισιν εἰς τὸν τραπεζικὸν καὶ ἐμπορικὸν κόσμον τῶν Ἠνωμένων πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἀσφαλές τερα δὲ δύναται νὰ θεωρηθῆ νῦν ἡ κατάστασις κατευνασθεῖσης τῆς μεγάλης νευροπαθείας, ἣτις εἶχε καταλάβει τοὺς ἄλλως μεγαλοπράγμονας Ἀμερικανοὺς, δεινῶς δοκιμασθέντας ἐκ τῆς φοβερᾶς κρίσεως, τῆς ὁποίας αἱ ζήμια εἰσὶν ἀνυπολόγιστοι. Αἱ μὲντοι πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἰς κατάστασιν χρεωκοπίας κηρυχθεῖσαι ἀμερικανικαὶ Τράπεζαι ἀνῆρχοντο εἰς 125, εἰς πολλὰς δὲ ἑκατοντάδας τὰ πτωχεύσαντα ἐμπορικὰ καὶ βιομηχανικὰ καταστήματα. Οἱ πρακτικοὶ καὶ μεγαλεῖς ἄνθρωποι Ἀμερικανοὶ ἀσχολοῦνται ἤδη μετὰ ζέσεως πρὸς περίσῳν τῶν ναυαγίων καὶ ἀνόρθωσιν τῆς καταστάσεως, ἐλπίζεται δὲ ὅτι τὸ ἀπὸ τῆς 7ης αὐγούστου συνελθὸν ἀμερικανικὸν συνέδριον θὰ προβῆ μὲν εἰς τὴν κατάργησιν τοῦ νόμου Σέρμαν, δὲν θὰ καταργῆσῃ ὅμως ὁλοσχερῶς τὴν νομισματικὴν χρῆσιν τοῦ ἀργύρου, ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τοῦ ὁποίου συνηγοροῦσι μεγάλα ἀπανταχοῦ τῆς οἰκουμένης συμφέροντα, πολλοὶ δὲ καὶ σπουδαῖοι πολιτικοὶ ἄνδρες ἐν πάσῃ τῇ Εὐρώπῃ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἀγγλίᾳ κηρύσσονται πολέμιοι τοῦ μονομεταλλισμοῦ. Ὅπως δῆποτε αἱ ἀποφάσεις τῶν ἀμερικανικῶν συνεδρίων γινώσκονται προδεχῶς, ἀλλ' ἡ ὀριστικὴ λύσις τοῦ ζητήματος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ προδεχῆς.

Ἐν τῷ προηγουμένῳ οικονομικῷ ἡμῶν δελτίῳ παρέσχομεν στατιστικὰς τινὰς πληροφορίας περὶ τῆς οικονομικῆς καταστάσεως τῶν τριῶν μεσημβρινῶν τῆς Εὐρώπης κρατῶν ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν νῦν οικονομικὴν κατάστασιν τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου, ἀποδείξαντες δι' ἀριθμῶν ὅτι τοῦ κράτους τούτου ἡ κατά-

στασις δὲν εἶναι χείρων τῆς τῶν ἄλλων μεσημβρινῶν κρατῶν, τὰ ὅποια ἐν τοῖσις δὲν ἀπελπίζουσι περὶ τῆς σωτηρίας των, οἷδ' ἔβλεπον νὰ κηρυχθῶσιν εἰς κατάστασιν ἀναξιοχρεῶν. Ἄλλ' ἐν μὲν Ἰσπανίᾳ τὸ κοινοβούλιον διὰ μεγάλης πλειοψηφίας παραδεξάμενον τὸν τροῦπολογισμὸν, ὃν ὑπέβαλεν ὁ ὑπουργὸς τῶν οικονομικῶν κ. Καμάτσος, ἀνὴρ ρέκτης καὶ μεγαλοπράγμων, παρέσχεν αὐτῷ ἀπόλυτον πληρεξουσιότητα ὅπως προβῆ εἰς τὴν εἰσπραξίν των καθυστερουμένων, εἰς περιστολὴν των καταχρήσεων καὶ των λαθρευτηρίων, εἰς ἐπιβολὴν φόρων, εἰς συνομολογηδὴν δανείου ἐκ 500 ἑκατομ., ἐφ' οἷς ἂν ἐγκρίνῃ ὄροις, ἀρκεῖ νὰ τροληθῆ ἡ χρεωκοπία καὶ νὰ σωθῆ ἡ τιμὴ τοῦ ἔθνους· ἐν δὲ τῇ Ἰταλίᾳ πάντα τὰ ἄλλα ζητήματα ἐτέθησαν κατὰ μέρος, πᾶσα δὲ ἡ μέριμνα τῆς κυβερνήσεως περιστρέφεται εἰς τὸ οικονομικὸν ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ καθίσταται σοβαρῶτερον ἀφ' ἑνὸς μὲν ἕνεκα τῆς ὑψώσεως τοῦ συναλλάγματος, καίτοι δὲν ὑπάρχει ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἕνεκα τῆς παντελοῦς ἐλλείψεως ἀργυρῶν νομισμάτων καὶ μάλιστα κερματίων. Καὶ ἡ μὲν ὑψώσις τοῦ συναλλάγματος ἐπαυξάνει τὰ βάρη τῆς κυβερνήσεως, ἀναγκαζομένης νὰ πληρῶνῃ τὰ τοκομερίδια αὐτῆς εἰς χρυσόν, διότι καὶ οἱ ἐν Ἰταλίᾳ κάτοχοι ἀποστέλλουσιν αὐτὰ πρὸς ἐξαργύρωσιν εἰς Παρισίους καὶ Βερολίνον, ἡ δὲ ἐλλείψις των κερματίων εἰς τὰς βορείους πρὸ πάντων ἐν ἀρχίας τῆς Ἰταλίας δυσχεραίνει τὰς μικρὰς συναλλαγὰς καὶ καθιστᾷ δύσκολον τὸν καθ' ἡμέραν βίον. Τὰ καφενεῖα εἰσὶν ἔρημα, οἱ τροχιόδρομοι διατρέχουσι κενοὶ, τὰ παντοπωλεῖα καὶ ἄλλα μικρὰ καταστήματα σχεδὸν ἐσταμάτησαν, πολλοὶ δὲ ἀναγκάζονται νὰ μεταχειρίζονται εἰς τὰς δοσοληψίας αὐτῶν γραμματόσημα. Καὶ ὅμως ἡ κυβερνήσις δὲν ἀπελπίζει, ἀλλὰ παλαίει πρὸς ἀποσόδησιν τοῦ κινδύνου, ἐνιχυμένη καὶ παρὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Δυστυχῶς ἐν Ἑλλάδι ὑπῆρξαν καὶ ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι ὑποκάτωντες ἀπὸ τοῦ 1887 τὰ θεμέλια τῆς οικονομικῆς υπάρξεως τοῦ ἔθνους, πάντες δὲ ἀνεξαιρέτως οἱ τε ἐν τῇ κυβερνήσει καὶ οἱ ἐκτὸς τῆς κυβερνήσεως εἰργάσθησαν μοιραίως πως ἐν γνώσει ἢ ἐν ἀγνοίᾳ, ὅπως δημιουργήσωσιν τὴν ἀπελπιστικὴν ταύτην κατάστασιν καὶ ἐπενέγκωσιν τὴν πλήρη οικονομικὴν καταστροφὴν των τε ἔσω καὶ των ἔξω Ἑλλήνων. Καὶ ὑπάρχει μὲν ἴσως ἐλπίς τις ἐπανορθώσεως, ἀλλὰ τίς ὁ ἐπανορθώσων; Τίς ἄλλος, ἂν μὴ ἡ ἀντιρροσῶπεια τοῦ ἔθνους;

Ν. ΦΩΤΙΑΔΗΣ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΧΟΛΕΡΑ. Ἰπὸ Δ. Α. Σίμου, διδάκτορος τῆς ἱατρικῆς Ἀθηνῶν, ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν ἀδελφῶν Παρρῆ, 1893 Τόμ. εἰς 8. σελ. 158. τιμ. δραχ. 5.

Ὁ ἐπιθετικὸς ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ